

بیاپری حرم عشق کی توفیق سیماں گلزار بندین

گلشن بستان عشق و مہر و شمع کی شمعین طبع و

بسم الله الرحمن الرحيم

آنکه در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است

بلون فاخته
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است

سبب می باشد
تو هر یک که
در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است

حرف پراکنده
شان از حق
عقل که اول
راه پیرا
بستوین
در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است

آنکه در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است
در این کتاب
نویسیده است

[illegible]

دورتر کی باتیں دو ان سرور جاں نیک
 کارگر تیرے پیکان پر سرور جاں نیک
 گردن زاری میں ہر سنگ سرور جاں نیک
 گریخت تو شوقِ قہر سرور جاں نیک
 قلندرِ نیاں میں کہ جو سرور جاں نیک
 کر کہیں ہوا کبھی دہر سرور جاں نیک
 چاند چاند تر تارِ شب سرور جاں نیک
 یہ شہدِ لاجبی کبھی ابرو نہ ہو سرور جاں نیک
 ختمِ اکند عدو شمس و قمر سرور جاں نیک
 خشک و تر یا چندین تو کہ سرور جاں نیک
 شاخ و جوہر کاشک تیرو جو سرور جاں نیک
 دیدہ اہلِ ظہر میں تیرا گھر سرور جاں نیک
 کیا سمجھتا تھا یہ زندانِ برا گھر سرور جاں نیک
 دم میں رنگ ہی گلِ نزع و گھر سرور جاں نیک
 جھڑت تو ہر اک عالمِ ادھر سرور جاں نیک
 بال و باریکِ مضمون کمر سرور جاں نیک
 سنگِ نیرہ ہاتھ میں لگانا تو سرور جاں نیک
 غلطِ شب و سپہِ فر سرور جاں نیک
 کلامِ سرا آخر ہے ہر گز سرور جاں نیک

[illegible][illegible]

کتابخانه عمومی مسجد جامع کربلا

فصل اول در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل دوم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل سوم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل چهارم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل پنجم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

فصل ششم در بیان احوال و حال
 و در بیان احوال و حال و در بیان احوال و حال

<p>دین کا کوئی جو بھی دیکھیں کی زبان سے صبح ہوا کریموں میں بھی بیٹھا تھا</p>	<p>دین کا کوئی جو بھی دیکھیں کی زبان سے صبح ہوا کریموں میں بھی بیٹھا تھا</p>
<p>چشم زخمی ہوا اور نہ ہو سکا آستانہ تھا</p>	<p>چشم زخمی ہوا اور نہ ہو سکا آستانہ تھا</p>
<p>تیری آستانہ خطا ہم مجھ ناموش کیا با جہان بزرگ سے تیرے سبکدوش کیا تیرے سب سے محبت سے اگر جوش کیا شمع سا دل بگڑاں جو کڑاں غماز کیا شہر کی زد کو نا تو زہر دوسرا کیا یاد میں تیری دو عالم کو فرہوش کیا میری ماتم کو حسینو کو پس پوش کیا مرد کی طرح نہ نہند تو ہم غرض کیا چشم حضور ساقی کی پیہ پوش کیا شاہد حویہ خاک ہم غرض کیا واکسی زہر مروی اسے آغوش کیا چشم زخمی کو کیا گل کو صنم گوش کیا</p>	<p>تیری آستانہ خطا ہم مجھ ناموش کیا با جہان بزرگ سے تیرے سبکدوش کیا تیرے سب سے محبت سے اگر جوش کیا شمع سا دل بگڑاں جو کڑاں غماز کیا شہر کی زد کو نا تو زہر دوسرا کیا یاد میں تیری دو عالم کو فرہوش کیا میری ماتم کو حسینو کو پس پوش کیا مرد کی طرح نہ نہند تو ہم غرض کیا چشم حضور ساقی کی پیہ پوش کیا شاہد حویہ خاک ہم غرض کیا واکسی زہر مروی اسے آغوش کیا چشم زخمی کو کیا گل کو صنم گوش کیا</p>
<p>چشم زخمی کی ست کی بیوش کیا</p>	<p>چشم زخمی کی ست کی بیوش کیا</p>

دین کا کوئی جو بھی دیکھیں کی زبان سے
 صبح ہوا کریموں میں بھی بیٹھا تھا
 چشم زخمی ہوا اور نہ ہو سکا آستانہ تھا
 تیری آستانہ خطا ہم مجھ ناموش کیا
 با جہان بزرگ سے تیرے سبکدوش کیا
 تیرے سب سے محبت سے اگر جوش کیا
 شمع سا دل بگڑاں جو کڑاں غماز کیا
 شہر کی زد کو نا تو زہر دوسرا کیا
 یاد میں تیری دو عالم کو فرہوش کیا
 میری ماتم کو حسینو کو پس پوش کیا
 مرد کی طرح نہ نہند تو ہم غرض کیا
 چشم حضور ساقی کی پیہ پوش کیا
 شاہد حویہ خاک ہم غرض کیا
 واکسی زہر مروی اسے آغوش کیا
 چشم زخمی کو کیا گل کو صنم گوش کیا
 چشم زخمی کی ست کی بیوش کیا
 دین کا کوئی جو بھی دیکھیں کی زبان سے
 صبح ہوا کریموں میں بھی بیٹھا تھا
 چشم زخمی ہوا اور نہ ہو سکا آستانہ تھا
 تیری آستانہ خطا ہم مجھ ناموش کیا
 با جہان بزرگ سے تیرے سبکدوش کیا
 تیرے سب سے محبت سے اگر جوش کیا
 شمع سا دل بگڑاں جو کڑاں غماز کیا
 شہر کی زد کو نا تو زہر دوسرا کیا
 یاد میں تیری دو عالم کو فرہوش کیا
 میری ماتم کو حسینو کو پس پوش کیا
 مرد کی طرح نہ نہند تو ہم غرض کیا
 چشم حضور ساقی کی پیہ پوش کیا
 شاہد حویہ خاک ہم غرض کیا
 واکسی زہر مروی اسے آغوش کیا
 چشم زخمی کو کیا گل کو صنم گوش کیا
 چشم زخمی کی ست کی بیوش کیا

لکھنؤ کے ایک گروہ نے ہندو مت پر
 کچھ اعتراضات کیے ہیں جن کا جواب
 دینا ضروری ہے۔ ان کے اعتراضات
 یہ ہیں کہ ہندو مت میں
 ۱۔ ایک ہی خدا کا عقیدہ نہیں ہے بلکہ
 بہت سے خداؤں کا عقیدہ ہے۔
 ۲۔ ہندو مت میں کچھ ایسے عقیدے
 ہیں جن سے مسلمانوں کو کفر
 قرار دینا پڑے گا۔
 ۳۔ ہندو مت میں کچھ ایسے
 عقیدے ہیں جن سے مسلمانوں کو
 کفر قرار دینا پڑے گا۔
 ۴۔ ہندو مت میں کچھ ایسے
 عقیدے ہیں جن سے مسلمانوں کو
 کفر قرار دینا پڑے گا۔

[illegible]

4

ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں

ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں

ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں

<p>بازو نا تو تھے کبھی شیر نسیان جیتا گارہ گی بھر گیا گردش مدد ان جیتا آسکے دن تھکا دوسرے کھنڈاں جیتا نسلے گھر سے نہ چھڑا ایک بھی صاف جیتا کوئی رکھو کی نہیں مٹاں مل جیتا تیری امید پہ ہوں مہیں دہان جیتا پھیکے تپا جو کوئی تو تھکا دھن جیتا میں تو دم بھر بھی افرغ گشتاں جیتا</p>	<p>دعہ بستہ بھی اب کھل نہ پانی ہے گرد کھفت میں اب جانا ہر مرقہ ہار بنگا کتا غلاموں کی طرح سے تیری جسکی صورت کی نماز تو دیا بہر دست بویں کی نہ ایک لکے بھی کی طرح مرگھا وہاں ہر مری تو چکی ہر دست جیتا آپ فرستہ کوئی کھتا ہر دست اپنی سخت جہاں جوتہ زندہ چمن کو چھٹکر</p>
---	---

<p>چکے اب عرض کہ حضرت آتش سے زند   سرکہ آب کا یہ طفل دبستان جیتا</p>

<p>پیدا ہو جس ہو خوش کسی سرسوار کا دکھلا پشیم باوئے رند یہ سبھے کیونکر وہاں یا سے تشبیہ دن آو اوٹھا پڑ گیا سنتی میں ہر جہد عار کا یہ جانا ہوں سیر گزہ پیشاں ہوں بعد سال ہر مین دین قبلہ ہوا خود مری فریضہ عالم ہوا ترا بہت ہیکہ نہ جاگو میں اوٹھ گیا یوسف ہای ہر جہد پناہ میں</p>	<p>آگے نکر اتھاڑ دا دوس غبار کا مارا ہوا ہوں گردش میں خدا کا فچے کا اسکے سانسو تہہ جو خار کا سونوں کی موت چکنا ہو با بار کا اندیشہ دل میں کیا کہن خوشمار کا کیفی کو جیسے تھا ہر صدہ خار کا باعث ہو میرا عشق تری ستار کا آگے نہ میری نگاہ کجا خار کا اوکل کچھ جہد ہے باسی لڑکا</p>
---	---

ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں

ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں

ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں
 ویناچا شیناں ویناچا شیناں

صحرای کشتان بخت لانی حشر است
 قاصد هر جهان در کده عقل خستین
 یارب کبھی نکلا ز کبھی رایت هم است
 کیا کینا نه جوان سینه کز پیکر کست
 تربت ہی این از مرگ جو مهر در کین
 هر جای هستی که فروین در کین اگر راه
 مهر و گناه می جوید هر وقت میرانی
 او هر دلی پس از مرگ مهر و گناه چاد
 میخواری تکلیف نمی رسد و نه میانی
 ایامی ملاقات تو خاموشی جاری
 جب آؤ تو مہتی من تو مہتی یاد مہم
 تسکین نہیں سینتھن جو مہتی وصل
 بویار مجھے باغ پر صحرای گان ہے
 دوسرے شیریں کیا لیا وصل کی شبن
 کیا جانو کیا بات نکل جائی دہن
 دیکھنا نہ پر کتھو مہی ان کوئی کمر و کو
 ممنون کیا میت کو مری ریگ و گان
 دن حیدر کند پڑو گئی ساغر
 بیکار ہوئے روح کہ یہ پیکر خاکی

دل یان و سیرا میرا نہ ہر منتظر کا
 کیا نہیں سانی کروں سحر و جہنم
 کبھی جو بخت غیب نہ آتا میری نگاہ
 بیڑا نہوا اوس کو کید کین با گناہ
 تا نام ہی باقی نہ ہو میری نشان کا
 کول جہاں اگر ہیبت تری روز و رات کا
 تو مان شگون کا ہر دن میرا ان کا
 چشموں نے کھن جو کویا آج ان کا
 شواں من ہو جا گیا بدلا رضا کا
 گونگے خواشاں میرا لیا کام و رات کا
 دن جانیئے تو دھیان ہیگا ہمیں لگا
 اس مرگ مراد ہی جاری منتظر کا
 شک غمچہ سوس پہ تو اسکی زبان کا
 افکار کیا غم جو روزہ رمضان کا
 اب گنگ ہی نہ ہو میری بھلا میری لگا
 کمال کو باہر ہی چلن اہل جہان کا
 جو کور و کھن تھا میں ہی شہر و گناہ کا
 ساتی نے دیا نظریہ ماہ رمضان کا
 عز و شرف نہ تیرے کین تک و سکا کا

اگر کسی نے اس کو دیکھا تو اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 یہ شعر کسی نے کہا ہے کہ اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا

سب سے پہلے تو اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا

اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا

اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا
 اس کو دیکھ کر حیرت ہو جائے گا

تیریں مہلوم بھوکس ہر صوبہ ستاری
 آئندہ دیکھو گھٹا ہوا ہی ہو سکے
 ہری گاہ سے تیرے ہر گاہ کی آواز
 و صوفیوں کی آواز ہی آواز کے شایع
 راکھ نہ رہے کہ گاہ کی حیا و سک
 کیا ہوا ہی نہ کہ گاہ کی تیری شہر کا
 جان جان جیسے ہر تیرے خالی آتش
 و حقست کیا حشر تیرے زور و نگار
 قصہ خیر تو کر تیغ تو کر تیغ تو کر
 یا و کر کہ لب پاغورہ کی تیرے سرخ
 کسکو ہم دیکھو حسن میں و غفلت شیر
 ماتہ سوانہ ابھی آپ ہی کو جو ٹھہر
 مشترک شہر ہے ہوا و ہر جا شکر و
 اکی نظر آئینہ گرا گم ہو میری نیچے
 لوٹا کرتا ہوں شب جبر میں انکار و پیر
 کہدو ساقی کو حاضر ہو کر کشتی می
 پاکہ امانی کا دعویٰ نہ کرے اس رو
 تا سحر حشر کی شب ہو کیا کرتا ہی
 مانع نہ کہتا ہی عشق میں گلو و نو کو

اپنی زبان کو دنیا گھیریں ہاتھ اپنا
 محض تیرے رخ آپ ہی ہر دور اپنا
 جو چہ رہی دیو باد صحری تو اپنا
 دیکھو یہ صفت فیض میں گھیریں اپنا
 اپنی ساقی سو میری رہ کر تیری آہ اپنا
 کیا انداز میں گھیریں گے تیرے اپنا
 گھر میں بھی جوتی کوئی ہو یہ پلہ اپنا
 شافہ نے کر لیا اور نہ لپٹا تو اپنا
 آپ کا لے گا کلا آئے آج اپنا
 غور نہ آج پیامی کئی چلو اپنا
 سبکھے یوسف کے جویا سنگ تارو اپنا
 پاؤں میں آج سر کو جو سر ہو اپنا
 رات سوز گم بنو گئے آئے اپنا
 ابھی او بٹ کلمہ پڑھو گے تو اپنا
 طبع لگتا ہی جد ہر کرتا ہوں اپنا
 بادہ غوار کا ارادہ تو لب جو اپنا
 منہ گریبان میں اگر ڈال کیجی تو اپنا
 دل کہی سینہ کہی احادیثی ہو اپنا
 شکر کر کہن ہو دیکھا خیر شو اپنا

ہر گاہ کی آواز ہی آواز کے شایع
 راکھ نہ رہے کہ گاہ کی حیا و سک
 کیا ہوا ہی نہ کہ گاہ کی تیری شہر کا
 جان جان جیسے ہر تیرے خالی آتش
 و حقست کیا حشر تیرے زور و نگار
 قصہ خیر تو کر تیغ تو کر تیغ تو کر
 یا و کر کہ لب پاغورہ کی تیرے سرخ
 کسکو ہم دیکھو حسن میں و غفلت شیر
 ماتہ سوانہ ابھی آپ ہی کو جو ٹھہر
 مشترک شہر ہے ہوا و ہر جا شکر و
 اکی نظر آئینہ گرا گم ہو میری نیچے
 لوٹا کرتا ہوں شب جبر میں انکار و پیر
 کہدو ساقی کو حاضر ہو کر کشتی می
 پاکہ امانی کا دعویٰ نہ کرے اس رو
 تا سحر حشر کی شب ہو کیا کرتا ہی
 مانع نہ کہتا ہی عشق میں گلو و نو کو

تیرے ہر گاہ کی آواز ہی آواز کے شایع
 راکھ نہ رہے کہ گاہ کی حیا و سک
 کیا ہوا ہی نہ کہ گاہ کی تیری شہر کا
 جان جان جیسے ہر تیرے خالی آتش
 و حقست کیا حشر تیرے زور و نگار
 قصہ خیر تو کر تیغ تو کر تیغ تو کر
 یا و کر کہ لب پاغورہ کی تیرے سرخ
 کسکو ہم دیکھو حسن میں و غفلت شیر
 ماتہ سوانہ ابھی آپ ہی کو جو ٹھہر
 مشترک شہر ہے ہوا و ہر جا شکر و
 اکی نظر آئینہ گرا گم ہو میری نیچے
 لوٹا کرتا ہوں شب جبر میں انکار و پیر
 کہدو ساقی کو حاضر ہو کر کشتی می
 پاکہ امانی کا دعویٰ نہ کرے اس رو
 تا سحر حشر کی شب ہو کیا کرتا ہی
 مانع نہ کہتا ہی عشق میں گلو و نو کو

تیرے ہر گاہ کی آواز ہی آواز کے شایع
 راکھ نہ رہے کہ گاہ کی حیا و سک
 کیا ہوا ہی نہ کہ گاہ کی تیری شہر کا
 جان جان جیسے ہر تیرے خالی آتش
 و حقست کیا حشر تیرے زور و نگار
 قصہ خیر تو کر تیغ تو کر تیغ تو کر
 یا و کر کہ لب پاغورہ کی تیرے سرخ
 کسکو ہم دیکھو حسن میں و غفلت شیر
 ماتہ سوانہ ابھی آپ ہی کو جو ٹھہر
 مشترک شہر ہے ہوا و ہر جا شکر و
 اکی نظر آئینہ گرا گم ہو میری نیچے
 لوٹا کرتا ہوں شب جبر میں انکار و پیر
 کہدو ساقی کو حاضر ہو کر کشتی می
 پاکہ امانی کا دعویٰ نہ کرے اس رو
 تا سحر حشر کی شب ہو کیا کرتا ہی
 مانع نہ کہتا ہی عشق میں گلو و نو کو

تیرے ہر گاہ کی آواز ہی آواز کے شایع
 راکھ نہ رہے کہ گاہ کی حیا و سک
 کیا ہوا ہی نہ کہ گاہ کی تیری شہر کا
 جان جان جیسے ہر تیرے خالی آتش
 و حقست کیا حشر تیرے زور و نگار
 قصہ خیر تو کر تیغ تو کر تیغ تو کر
 یا و کر کہ لب پاغورہ کی تیرے سرخ
 کسکو ہم دیکھو حسن میں و غفلت شیر
 ماتہ سوانہ ابھی آپ ہی کو جو ٹھہر
 مشترک شہر ہے ہوا و ہر جا شکر و
 اکی نظر آئینہ گرا گم ہو میری نیچے
 لوٹا کرتا ہوں شب جبر میں انکار و پیر
 کہدو ساقی کو حاضر ہو کر کشتی می
 پاکہ امانی کا دعویٰ نہ کرے اس رو
 تا سحر حشر کی شب ہو کیا کرتا ہی
 مانع نہ کہتا ہی عشق میں گلو و نو کو

[illegible][illegible]

چاکل نفس سے کہیں کہیں کر لیں
 پتی نہ تیرو داری لافست کی
 پاؤ گیت فاکو گیت در بین
 شاعر نہیں ہیں ان لڑ میں
 جہنم میں آیا عالم مرثیہ میں
 بے لطف عشق لکھ کر ہے
 بے لطفی کا مسلک زنجیر ہے
 بے لطفی کا مسلک زنجیر ہے

ہرگز نہیں کہیں گے کہ میں نے اس کو دیکھا ہے

یارب سہار بخش بہتی صداری
 جس طرح سو پاہو اہو اہو کیا
 پہنوں میں پشیرا نہ پہنوں کی تنگی
 اور نہ توئی ہوا نہ تنگی جو
 عیاں دیتی وہ آس آس پہنوں
 جو نہ تھا ساقیا مجھ کو نہ تھا
 برابر کہ خاک میں مجھ کو چکا
 لہذا یہ نہ سڑت میری مرا غرار
 بیاروں تو ان اک عرض عشق کو کہ
 سر کا و شبہ شکو جو کہ کہیں
 غائب ہے خبیث لگو کیا اور نہ پند
 انکو زبان لیں جو او تنگ پوش

سچا جبر نہ دلیلیں کی شکست
ہو یا مین غنچہ فرع میں جہدم خاک گیا

<p> گن پر پڑا جودانہ شبنم چمک گیا سپستانیدج سام سواڑہیں گیا آیا تھیں ہم کامری دل و شک گیا قتل کو دیکھتے تھے کھنڈم ہر گیا شہیار کون کونسا اگر سیک گیا </p>	<p> گنہی و اسو کو غلی گلشن ہر گیا کاکل میں تیر مرغ دل بک چکا ہے مستکی ہستی گرا رانہ ہے دل چاہتا ہے آپ گلار گون بارہ انامور کو حق ترا میخانہ سا قیا </p>
---	---

[illegible]

جیسے جیسا کہ خداوند تعالیٰ نے فرمایا ہے
 ویرانی و خرابی کے لئے جس نے زمین و آسمان کو
 جیسے جیسا کہ خداوند تعالیٰ نے فرمایا ہے
 ویرانی و خرابی کے لئے جس نے زمین و آسمان کو

افسوس کہ سو گریہ جیسے فتنی ہے گدگد تیا وصل چکر کی جاں سزا ہے قاضی سے ان ایک پر ہزار پر ہے سزا سے کھیلے تھی کیا پیر میں قبا میرا سہ جدا کیا سترن جو شمع کا پلا تری کیا کیا کچا کس سے ہے تو ہی دکھاؤ ناگہ گرم اپنا کچھ اثر پابند ہوں کیا جھوٹے مانع تھا رکھتی ہو اسکو جان ترے میں پرکھی سر پر عیا بخش حسین جویاں لیا جو ہر وہ خاکساری نہ پیدا کیا مری نیم خنوران میں پاتا کبھی فروغ بر باد ہو کر خاک میں جیت نہ میں جانی دیا نہ دشت کو اور بھرا کہا جھو کا فر میں چن چن نوشتہ کو بد کو جلد آوے تو کیوں میں گلا اپنا کاشا پہنچا میو سلام اسیر کا ہی صبا رزاق کی کیا تجھ میں اچھا نہیں ہے دشنام تھا جو اب غرض ہر سوال کا	خالی انگار خندہ پتھر سے ہوا نشانہ سوس کا تہہ تھیر سے ہوا بڑا عقلاؤ دل مرا نصیر سے ہوا دیوانہ دوس پر کی میں تحریر سے ہوا جلاؤ کا ہے کام جو نگاہ سے ہوا ہم پر کہ کتا تیر تیر سے ہوا دل سرد آہ سوز کی تا تیر سے ہوا سوداوی زلف شامت تقدیر سے ہوا اچھا ریسوی تری تصویر سے ہوا قامت خمیدہ تر فلک پر سے ہوا حاصل ہو ہوں کو جو اکیر سے ہوا روشن بیان جان میں تھیر سے ہوا غافل نہ آسمان مری تدبیر سے ہوا تنگ بچوں میں پاؤں کی زنجیر سے ہوا تحریر یہ خانہ تقدیر سے ہوا خون جھیر امیر کی تاخیر سے ہوا محل تک اگر گذر کسی ہیر سے ہوا موجود ہوا رزق ترا شیر سے ہوا جب لا جواب ہو تھیر سے ہوا
--	--

جو کلمہ را خداوند تعالیٰ نے فرمایا ہے
 ویرانی و خرابی کے لئے جس نے زمین و آسمان کو
 جیسے جیسا کہ خداوند تعالیٰ نے فرمایا ہے
 ویرانی و خرابی کے لئے جس نے زمین و آسمان کو

۱۵
 وہاں غریب سے ملنے آیا جانا
 سب سے پہلے علم ہو کل وہ سہا
 غیور کی نام کی نسبت ہو کل بجا جانا
 جاکر ایسا کیوں مری کی ہا جانا
 تو مقام کا لہ دست گزشتان لہا
 ہوا کی گسٹہ شوقین اور جانا
 وہ کہو کلاما لہا جانا
 تو وہی و توبہ نہیں لہا جانا

کہہ دینا میں لہا جانا
 کہہ دینا میں لہا جانا
 کہہ دینا میں لہا جانا
 کہہ دینا میں لہا جانا

[illegible]

[illegible]

ہرگز نہ ہو کہ کسی نے
 شکر و سپاس نہ کرے
 کہ جو کچھ ہے اس کا
 سبب تو ہے خدا کا
 ہرگز نہ ہو کہ کسی نے
 شکر و سپاس نہ کرے
 کہ جو کچھ ہے اس کا
 سبب تو ہے خدا کا

143

علی بن ابی طالب
 حسین بن علی
 ایک دن ایک کس کا دروازہ پھونکا
 مرنے آتش زلفت و طعنه پھونکا
 ہندی ہندی ماس و مری پھونکا
 ایو پھونکی پھونکی پھونکی پھونکی
 پھونکی پھونکی پھونکی پھونکی

[illegible]

[illegible]

یہی غریب وارفتا یلین میں تو کہتے ہیں
 فرقت یلین سکی شدت کی کہانیاں
 روکا کیوں دکا کہ غیبت آسمان کے
 سو گز نہ ساکنان بحالہ سحر ملک
 کیونکہ نہ رہی تو دل گم گشتہ نہ ہے
 پیر زمان فقیر کو سجھے شراخوار
 جاتا نہ گھر تو آکر خد سے رخصت
 جھکا جوا و غنیمت کھت کو جھکا کر دیکھ
 کس شک لگی دیکھو تباہ افروختہ گشت
 و نہ تھا کیا حرام کا ذوق عقل میں
 بڑا کہ نہ قاسم و لبر کو شاعر و
 روزدا کیا میں غار میاں کو یحییٰ
 کل میں اینجو گیم رہا میں فقیرست
 پہر حل دلا نہ کوچہ گیسو کا قصد کر
 اوکھا گیا تنگ ہوا کیا اگر غریب

<p>مہمان جو فقیر چھوٹے ہیں گئے آپ رحمہ</p> <p>مرشد کا اپنے کر کے پیلا نکل گیا</p>	<p>لاکھ روپیوں سے کب فراخ رہا</p> <p>نازیبا اور شائستہ کیس کے</p>
<p>اک نہ اک کل کا دل پہ واضح رہا</p> <p>اب نہ وہ دل نہ وہ دماغ رہا</p>	

دل کو فریاد سوسو کی کیا ہوئے
 زخمی کاسے کے دماغ پر
 دل فریاد جان پہ پہ بلا لایا
 زنگ فزون ز شائب بار لایا
 آج فحشت جگر بہا لایا
 نہ ملا جبکہ نامہ بر کو جواب
 پہ از سے غم کے دم سے اوشا لایا
 اسے غم چکریاں کی گلی اخی
 یہاں
 اب سے بان تک تجو خدا لایا
 کب کیا میں نے زندگی میں حضور
 کب کیا میں نے
 حکم کچھ پیچھے
 خاک چنبڑی اوسکے کو سچی
 بیچے بیٹھاسے دل اڑتا لایا
 رکھی سبکی گلا ناسنے اب
 زبک آج سے بچتی تھا جواب
 ناتوازی نور سے بچتی تھا جواب
 تم کو کس دل کا مولا لایا
 کس کو کتنا غم لایا
 اور کس

[illegible]

صبح بیکار ہو کر غافل تھا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا

دیکھو ہم آج باغ و باغ میں کب سے آپ کی جگہ میں جو کا شکل بہت پر رہی تھی آنکھ میں	اپنے گھر پر ایک دن سے لگا لایا غم جلد سے تو میری سنا لایا جگہ سے میں سب سے خدا لایا
---	---

حیات بازار و دھرم میں اتر رہا کیا میں نے لکھ لیا تھا کیا لایا
--

تجھ سے قافلہ پر کر دو لگا لگا ایک دوسرا کر سینگے نہ کیا خیر مقدم حضرت عشق آسیتے السو اسے رہبر واما مذکان کشتگان عشق سب گم ہوئے آن ہو چکا ویدار یار کشتہ فروت کیا تقدیر نے صورت آہار چہان کی دیدار کو بارانست بھی او شکر ویکہ لون عشق بازی میں کیا نقصان مل مارو ایسے شہان سے تری چشم بد و آج ویکہ آنکھ سے شوق کاکل بہرہ اوس تر کر کہو لہری تبخیر مجھ دیوانے کی	جو چہا بیہوش گم ہوئے سنبھلا غم سے ختم پتا رہا جن سنا تھا پیشوا ہادی ہادی سے مقدر منزلوں آنکھ گیا ہے قافلہ اسے جزاک اندر قافلہ مر جا فردہ بادای عاشقان با وفا یوں قضا کی رضیانا بالرضا آن سنگے شوق تما دیدار کا رخصت وے ولیدین مل کا وصل مفت کو بیٹھے یہ لعل بے بہا ہستی غافل ہوا دھوکا دیا شہرہ سنتے تھے جلال یار کا اکمل دل پر پہر ہوئی نازل ہوا اسی پر تبخیر ہی شاید چرخ ہوا
---	---

صبح بیکار ہو کر غافل تھا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا

صبح بیکار ہو کر غافل تھا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا

صبح بیکار ہو کر غافل تھا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا
 اچانک سے غم نے غافل کو غافل کیا

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

<p>والتواضع واللين والخضوع والذل والسجدة والركوع والقنوت والتهجد والاستعاذه والتمسك بالحبل المتين</p>	<p>والتواضع واللين والخضوع والذل والسجدة والركوع والقنوت والتهجد والاستعاذه والتمسك بالحبل المتين</p>
<p>والتواضع واللين والخضوع والذل والسجدة والركوع والقنوت والتهجد والاستعاذه والتمسك بالحبل المتين</p>	<p>والتواضع واللين والخضوع والذل والسجدة والركوع والقنوت والتهجد والاستعاذه والتمسك بالحبل المتين</p>
<p>والتواضع واللين والخضوع والذل والسجدة والركوع والقنوت والتهجد والاستعاذه والتمسك بالحبل المتين</p>	<p>والتواضع واللين والخضوع والذل والسجدة والركوع والقنوت والتهجد والاستعاذه والتمسك بالحبل المتين</p>

والتواضع واللين
والخضوع والذل
والسجدة والركوع
والقنوت والتهجد
والاستعاذه والتمسك
بالحبل المتين

والتواضع واللين
والخضوع والذل
والسجدة والركوع
والقنوت والتهجد
والاستعاذه والتمسك
بالحبل المتين

[illegible]

کاشانه دل چسبندگی
 غم سبب انداختی از این جهان
 چو بوی گلستان در این دشت
 بوی گلستان در این دشت
 بوی گلستان در این دشت
 بوی گلستان در این دشت

کیا فرق تو خیر چه چاره بین ای دیار رگبیا کیون در زمره صوف و بلبلان گنجد در رگبیا هر که بر چوک من نشست دلیار رگبیا چندیست جو در او بر گره بار رگبیا	تیر می کشی است هر طور بر سر کز خوت کیا آید خزان تو صبا کیا هوا چای چکا جود و کا صاعقه حسن نام پر شیشه شکر شکر تو شیر آب غار
---	--

گفتی این جهان را در دلی تو سبب یا در زمین
 دارا لشقا من مر که به دیار رگبیا

کیون تو خیر چه چاره بین ای دیار رگبیا حال ایستد بیار کا دیکما ندید جان مرکز گیاره سر سی بود نه بین جان کجور کپروت هر که کلیسا ندید جان تیغون کوئی اب با صحرانید جان شوق آب و موبان ز کلا ندید جان کالا کسی نه ترست به کیدا ندید جان بر بار تو قرآن او ملایا ندید جان چو دای به اب ماش کا پلا ندید جان او تنگ کوئی اخبار کار چا ندید جان به فکر به نه کور به چو چا ندید جان سب از گیاره غمره بیجا ندید جان کمالی چو چو پشای کی سب ندید جان	هر دم کا خیال رخ نیما ندید جان افسوس می تو ز شکس یا ندید جان باقی و دینک به عشق خط گوید آمد تو خط کفر من مجید کا او شیخ ویران بر بیابان خون صبر گدای غش که تو چو کانی به جو بکر جان او تنگ کی تو خیر غریب سپر جس بات کی چا تو سم که تبه ولو صحت مونی افکود جرات تو ندید جان کیا سپنجی خبر حال بر پشای کی سب تو مذکره انکه می شوریده سری کا بی نکت به رو پگرافی تو غماش هر گام تو گنا بر قدم راه دغان
---	--

کونی در بحر مهر و بهار
 کونی در کمانه شاد است بهار
 کونی در کون منصفه صوف بهار
 کونی در کون منصفه صوف بهار
 کونی در کون منصفه صوف بهار
 کونی در کون منصفه صوف بهار

۲۶
 نخبه کوسه و سبک بنایا
 ترا عاشق زار و زار دل
 بنایا سبک او است مگر بنایا
 بنایا سبک او است مگر بنایا
 بنایا سبک او است مگر بنایا
 بنایا سبک او است مگر بنایا

بوی گلستان در این دشت
 بوی گلستان در این دشت
 بوی گلستان در این دشت
 بوی گلستان در این دشت

دیر و منی باریک و در کتاب
فردیند و در کتابی مختار علی و
ابریس کو بر سر خط و کتاب
نظروند که در کتاب خود می بین
کرد و به خود و علی ایضا کتاب
نامش محمد علی و در کتاب
مختار علی و در کتاب

در دین و دنیا
 هر که از نظر استفسار
 چشمش بر این است
 نگردد پیشتر
 یکایک بیان کند
 سخاوت و گل خوار
 یک و ترک فلک
 عالم زلفت را
 در دین و دنیا
 به نیت سلاطین
 کاوازیب

[illegible][illegible]

ان لوگوں کو جو دنیا و مافیہا کی زندگی کی شان پر
مبتلا ہیں، ان کو دنیا و مافیہا کی زندگی کی شان پر

نمایا جیسا که از کتب اخبار و روایات
مستخرج است که در این کتاب مذکور است
که هر که در این کتاب بخواند و بفهمد
عالم جمیع اشیاء بدو عطا شود و او را
چنانکه در این کتاب مذکور است

چل دلا دیکھیں گہنی اضر حدار کا کر
اب تک کہ ہی جو بن ہو وی یا کا کر
دیکھیں دیکھنے کو کر یا کا روپ
دیکھیں دیکھیں میں ہی تل ہی کا کر
آج کہ اور ہی نام دور دور وی کا کر

[illegible]

[illegible]

نامہ پڑھو گا انھیں کہاں آج کی رات
 شبنم کی سی جیبت کو گوارا کرنے
 عمل آتا ہو سیاحی جو شبنم وقت کی
 نام صبح تری یا دین آتش کی سی
 عمل چکا ہو شبنم میں آج کی رات
 شبنم کی پیر تو تیر رہا وعدہ عمل
 ہو گیا وہ تو وہ ہو شبنم چھریں کی
 شبنم ایک جہلی ہو نقطہ اور ہم میں
 خوار و خست میں ہو آوارہ تیر خیال
 مقنن جان اگر غیر ہو گذر شبنم ہجر
 یار ہوں کو چیز داتہ ہو گرا ہے گیا
 روز و نام کی کتنی ہی یاد شبنم ہجر
 ای دنوں مشکل عالم تنہا ہے
 جو یہی تار و ریز کا تو امی خیمہ سنا

[illegible]

دل جگر آتش غرقت فی حلائے احرارند
ساتھ ہزاروں کے اور فی ہن شرار آجکی رات

گندزی جو کچھ گندگی مچھرتا تمام رات
ماری گنیا کیا ہرین میں دلبر تمام رات
کسباجا رہا تو راء منور تمام رات

کیا تم کو کئی چہرین کی خبر تمام ہات
نہیں آتی تم بغیر دم بہر تمام ہات
از میر تہا نظر میں جان تار و تیر و تما

۱- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۲- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۳- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۴- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۵- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۶- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۷- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۸- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۹- بابت حق التعمیر و تعمیرات
 ۱۰- بابت حق التعمیر و تعمیرات

کون دیر خود شایان کون اوجا است
 وقت بیکی بیکی کون اوجا است
 کون دیر خود شایان کون اوجا است
 وقت بیکی بیکی کون اوجا است

کشتی سیرت زانکو سراد برست
 ویکتریش خورشید قیامت ایاد
 کند یاز فزونی زانکو سراد برست
 آج بیکار بر کتا شادی عزت
 نه گوی هیچ تک ایسکی زبان راست
 نمین محتاج رنگین کا فاده نه سحر
 جاکتا کیا کسی عشق کا جود نه نظر
 نظر آتے مرض عشق کو آثار برست
 کسفی تر نه پنهان کر کین شکر گنی
 نه توانی فو خایا می بر پس زار خصیت
 تر نه وصل کسی روز تو کتا ایو
 سحر خیرج براد تو سر کتا کتا
 پرورش خاطر کتا کتا کتا کتا کتا
 مودت براد براد براد براد براد
 مستحضر براد براد براد براد براد
 سرکار کونی آتو تو دوسر کتا
 سیکر فک بار طبع کتا جود فاد برین
 عشق کتا کتا کتا کتا کتا کتا
 کتا کتا کتا کتا کتا کتا کتا

کشتی سیرت زانکو سراد برست
 ویکتریش خورشید قیامت ایاد
 کند یاز فزونی زانکو سراد برست
 آج بیکار بر کتا شادی عزت
 نه گوی هیچ تک ایسکی زبان راست
 نمین محتاج رنگین کا فاده نه سحر
 جاکتا کیا کسی عشق کا جود نه نظر
 نظر آتے مرض عشق کو آثار برست
 کسفی تر نه پنهان کر کین شکر گنی
 نه توانی فو خایا می بر پس زار خصیت
 تر نه وصل کسی روز تو کتا ایو
 سحر خیرج براد تو سر کتا کتا
 پرورش خاطر کتا کتا کتا کتا کتا
 مودت براد براد براد براد براد
 مستحضر براد براد براد براد براد
 سرکار کونی آتو تو دوسر کتا
 سیکر فک بار طبع کتا جود فاد برین
 عشق کتا کتا کتا کتا کتا کتا
 کتا کتا کتا کتا کتا کتا کتا

کشتی سیرت زانکو سراد برست
 ویکتریش خورشید قیامت ایاد
 کند یاز فزونی زانکو سراد برست
 آج بیکار بر کتا شادی عزت
 نه گوی هیچ تک ایسکی زبان راست
 نمین محتاج رنگین کا فاده نه سحر
 جاکتا کیا کسی عشق کا جود نه نظر
 نظر آتے مرض عشق کو آثار برست
 کسفی تر نه پنهان کر کین شکر گنی
 نه توانی فو خایا می بر پس زار خصیت
 تر نه وصل کسی روز تو کتا ایو
 سحر خیرج براد تو سر کتا کتا
 پرورش خاطر کتا کتا کتا کتا کتا
 مودت براد براد براد براد براد
 مستحضر براد براد براد براد براد
 سرکار کونی آتو تو دوسر کتا
 سیکر فک بار طبع کتا جود فاد برین
 عشق کتا کتا کتا کتا کتا کتا
 کتا کتا کتا کتا کتا کتا کتا

کشتی سیرت زانکو سراد برست
 ویکتریش خورشید قیامت ایاد
 کند یاز فزونی زانکو سراد برست
 آج بیکار بر کتا شادی عزت
 نه گوی هیچ تک ایسکی زبان راست
 نمین محتاج رنگین کا فاده نه سحر
 جاکتا کیا کسی عشق کا جود نه نظر
 نظر آتے مرض عشق کو آثار برست
 کسفی تر نه پنهان کر کین شکر گنی
 نه توانی فو خایا می بر پس زار خصیت
 تر نه وصل کسی روز تو کتا ایو
 سحر خیرج براد تو سر کتا کتا
 پرورش خاطر کتا کتا کتا کتا کتا
 مودت براد براد براد براد براد
 مستحضر براد براد براد براد براد
 سرکار کونی آتو تو دوسر کتا
 سیکر فک بار طبع کتا جود فاد برین
 عشق کتا کتا کتا کتا کتا کتا
 کتا کتا کتا کتا کتا کتا کتا

[illegible]

چنانچه هر قدم و دم تفسیر خرمی است
 و نه یک یک بیک نقاب که رخ نورینش است
 در پرستش که سیر سیاح جوهری گویا
 ماه چهارده شب یلدا میں جو بیدار
 اتر و وصل کرد آب انکار جو بخت
 یار سیاه زلف و زلف پناه مانگ
 مانند لاله داغ رنگ جای او نسیم
 تیغ نگاه ناز جو اسے عاشق حلی
 به ستیغ سحر است او اوس باوه نوکی
 هر که در چار چشم فسون ساز سوئی
 نکل جوجان حسرت معیار یارین
 برگشته یار هر گویا محبه رست باز
 بسل شرب کر خونی چشبین او را چک
 ده خواب نازین و حل استه انوسیم

مخدوم مودو نام و نشان شاعر کارمند طبقہ زمین شکر کا جاوے کمین لٹ	جسجوڑ شاہ قصود و اہل عیبت تیج ابرو کو اشارہ بین و کام اپنا تمام و ستر حیا ہر قائل ملک حکمران بین
تورہ کر جان کو نکر تو سلی حاصل تیر کر با و جری میری لہو قائل عیبت ہاتہ پاؤں اتنا جو نہیں ہو سب عیبت	

[illegible]

شوق کا کھنکھانہ آواز
 ہنس کی بے پروا آواز
 کئی نئی تہن کی آواز
 نیکو دوست کا ہر کلام
 بہت سی نئی آواز
 کہیں سے نہ آتی
 کہیں سے نہ آتی

بسم الله الرحمن الرحيم
 الحمد لله رب العالمين
 والصلاة والسلام على سيدنا محمد
 وآله الطيبين الطاهرين
 أجمعين

<p>نقد و جان شب بخت شرمین بی بی</p>	<p>پرو ز ساقی ای ز ساقی ز دنیا و دم صبح</p>
<p>یار کے کان کا بھر کا بیکہ یاد دیا رند</p>	<p>چرخ برہ کیا اگر عقد ثریا دم صبح</p>
<p>زنگی کردیگا جہان اولی کا مٹخ بیسی آنگھو نو ز کیا اکیڈن و لدرے دھل میں جو جو بتو یاد و شیریں خوش میں کسکو بھاجی تو یان شرب کا کوش نماز خار یکشی گئے کر کہا سپہ پیر ذائقہ تبدیل ہو نعمت کا وہ بخت چو کما نیگو شوق و کالیان ہو ترش منہ بناؤ نامہ بر کیا یارب خیر ہو نیت حسنہ ہو کر رضی چشم بار شکر ہو کر کو کما میں کچھ ہو لکھو قر طاقہ پر کردی شیشہ و لاساقی شراب پیر و سب پر چری کھنڈ کوئی صیاد ناز و لا تو نے شیریں بے گنہ فراد کو</p>	<p>عشق کا آغاز تیرین ہو کر انجمن کر دے شوریدہ غنچہ نو مری واد صبح کر دے صفد و فرقت دہلی کا مٹخ کیا آج کہ بر گری ہو تو را و دو کا مٹخ خواب و غم و تجو بغیر اساقی گلزار مٹخ شد ہو تو کر دے منہ شیریں مٹا مٹخ رشک شیرین کن بھوکا ترش مٹخ کچھ کچھ بھیجا زبانی یار دل مٹا مٹخ ہوئی انیون جو زیادہ شیر و با واد مٹخ ہو کر حیرن چہر میں انبھر و آرا مٹخ ایک ششیرین ملا دینی چکا ہوں مٹخ ریت ہو ہم کو گر تار فکوزیر واد مٹخ بھیجا کیوں اس عاشق جانا کر کو مٹا مٹخ</p>
<p>دور ہو رہے شکرین لب کھل گدو نہ رند</p>	<p>اتو خ و سال تلخ و صبح و شام تلخ</p>
<p>ساقی نہیں شیشہ میں جو موش رہا بند</p>	<p>اینا میں کیا خضر نے یاب قبا بند</p>

نقد و جان شب بخت شرمین بی بی
 پرو ز ساقی ای ز ساقی ز دنیا و دم صبح
 یار کے کان کا بھر کا بیکہ یاد دیا رند
 چرخ برہ کیا اگر عقد ثریا دم صبح
 زنگی کردیگا جہان اولی کا مٹخ
 بیسی آنگھو نو ز کیا اکیڈن و لدرے
 دھل میں جو جو بتو یاد و شیریں
 خوش میں کسکو بھاجی تو یان شرب کا کوش
 نماز خار یکشی گئے کر کہا سپہ پیر
 ذائقہ تبدیل ہو نعمت کا وہ بخت چو
 کما نیگو شوق و کالیان ہو ترش
 منہ بناؤ نامہ بر کیا یارب خیر ہو
 نیت حسنہ ہو کر رضی چشم بار
 شکر ہو کر کو کما میں کچھ ہو لکھو قر
 طاقہ پر کردی شیشہ و لاساقی شراب
 پیر و سب پر چری کھنڈ کوئی صیاد
 ناز و لا تو نے شیریں بے گنہ فراد کو
 عشق کا آغاز تیرین ہو کر انجمن
 کر دے شوریدہ غنچہ نو مری واد صبح
 کر دے صفد و فرقت دہلی کا مٹخ
 کیا آج کہ بر گری ہو تو را و دو کا مٹخ
 خواب و غم و تجو بغیر اساقی گلزار مٹخ
 شد ہو تو کر دے منہ شیریں مٹا مٹخ
 رشک شیرین کن بھوکا ترش مٹخ
 کچھ کچھ بھیجا زبانی یار دل مٹا مٹخ
 ہوئی انیون جو زیادہ شیر و با واد مٹخ
 ہو کر حیرن چہر میں انبھر و آرا مٹخ
 ایک ششیرین ملا دینی چکا ہوں مٹخ
 ریت ہو ہم کو گر تار فکوزیر واد مٹخ
 بھیجا کیوں اس عاشق جانا کر کو مٹا مٹخ
 دور ہو رہے شکرین لب کھل گدو نہ رند
 اتو خ و سال تلخ و صبح و شام تلخ
 ساقی نہیں شیشہ میں جو موش رہا بند
 اینا میں کیا خضر نے یاب قبا بند

یاد آئی شب جو
 ہلکی آبی ہو
 زنگی کردیگا
 بیسی آنگھو
 دھل میں جو
 خوش میں کسکو
 نماز خار یکشی
 ذائقہ تبدیل
 کما نیگو شوق
 منہ بناؤ نامہ
 نیت حسنہ ہو
 شکر ہو کر کو
 طاقہ پر کردی
 پیر و سب پر
 ناز و لا تو نے
 عشق کا آغاز
 کر دے شوریدہ
 کر دے صفد و
 کیا آج کہ بر
 خواب و غم و
 شد ہو تو کر
 رشک شیرین
 کچھ کچھ بھی
 ہوئی انیون
 ہو کر حیرن
 ایک ششیرین
 ریت ہو ہم
 بھیجا کیوں
 دور ہو رہے
 اتو خ و سال
 ساقی نہیں
 اینا میں

[illegible]

وہ غنیمتیں یہاں تک بکریاں کر کے ناز کرے
 مری زبان کہ میں نے کائنات پر اور
 الہی و کبریٰ کیونکر زیادہ ہوتا ہے
 سوائے شکر شکایت اگر کہی کہ ہر

دعوت به دین و دنیا کو ممانعت نہیں کرتا بلکہ اس کے برعکس
مکتبہ دارم اگر خاک میں نہ ہو تو جیسا کہ

سہلست گمان جگر کی تیرا نازان فریاد
 یہ جریقیں کہ جلد کے گی رنگان فریاد
 گمبیں جو حسرت دیدار لیکر نیاست
 فراق یارین جو ہر سکا وہ کر دیکھا
 دل سے ہے پتہ بخیر شید وادہ کالوں میں
 ہر گلاسے میں جل آئینا جگر منہ کو
 چہ گیمے کا یہ فغاہی ز شغل ناکہ کشی
 شمار جزو اسطر فالان میں سار خرو ز بگ
 ترک فراق میں ابوت کر اہنوس کے سوا
 حصول کوچہ نہیں بلبل وہائی و فغوسے
 افسر حیرا و بہاری کا آہ میں میری
 کیا نہا تو جو ریا پہ وہ بت ترسا
 لگائی عرضی عدالت میں مجھنے خوب کیا

نصف منقح

[illegible][illegible]

خون دلایا شمع کو خوش طواریات
 زلف شگفتی کو خورشید جلایات
 یازده جاد زرخدان کی دلایات
 ماه و روز و شب و بزم و چشمت مونی
 چاند کا کاروان پر خوش طواریات
 لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
 دھلی شمع کی کیا طواریات
 اس آریا میری اس وند طواریات
 ایسی بنیادی کو تو اور طواریات
 چو چو چو چو چو چو چو چو چو

محفل کا نظم ہر سیرت سے کس کس
 سارگی محفل میں نہ کی بسندیدہ
 اس کا نام طواریات ہی نہ لگا کر
 تیر و شمشیر سے نہ کیا کسین
 مٹ گیا ہوا چھین نہ خط پیشانی
 چھکریاں دھت چرخ دیکھ کر تو کوری
 پیروں سے کس مینہ تیغ ہولناک
 لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
 ایک من توان کو شست مینہ کا
 جامہ زیبی کا حسن قطع ہو جامہ
 یا کی زلف پر سوزانی مونی
 پیر گردن کے کماؤ میں تاش کی
 قسمت بد سوزہ پیدا کر چھت
 عشق میں لالہ خندان کو یہ گل کما

محفل کا نظم ہر سیرت سے کس کس
 سارگی محفل میں نہ کی بسندیدہ
 اس کا نام طواریات ہی نہ لگا کر
 تیر و شمشیر سے نہ کیا کسین
 مٹ گیا ہوا چھین نہ خط پیشانی
 چھکریاں دھت چرخ دیکھ کر تو کوری
 پیروں سے کس مینہ تیغ ہولناک
 لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
 ایک من توان کو شست مینہ کا
 جامہ زیبی کا حسن قطع ہو جامہ
 یا کی زلف پر سوزانی مونی
 پیر گردن کے کماؤ میں تاش کی
 قسمت بد سوزہ پیدا کر چھت
 عشق میں لالہ خندان کو یہ گل کما

عشق میں لالہ خندان کو یہ گل کما	دماغ ہی داغ ہیں طواریات صفت پیکر پر
رشک کی کو آوری حیرانی پر ہنس کر درجہ ادا میں کیام تہن حال کلتا ہر درنیک کا وقت بد میں بیٹو گادہ سجدہ اوی ہتر کی لکیر	صدقی صحبت خاطر جو پیشانی پر لوگ ماحل کر میں کشتی طوفانی پر جو ہر رخ عیان ہوا عریانی پر جھکا کاتب تقدیر فی پیشانی پر

محفل کا نظم ہر سیرت سے کس کس
 سارگی محفل میں نہ کی بسندیدہ
 اس کا نام طواریات ہی نہ لگا کر
 تیر و شمشیر سے نہ کیا کسین
 مٹ گیا ہوا چھین نہ خط پیشانی
 چھکریاں دھت چرخ دیکھ کر تو کوری
 پیروں سے کس مینہ تیغ ہولناک
 لب لب لب لب لب لب لب لب لب لب
 ایک من توان کو شست مینہ کا
 جامہ زیبی کا حسن قطع ہو جامہ
 یا کی زلف پر سوزانی مونی
 پیر گردن کے کماؤ میں تاش کی
 قسمت بد سوزہ پیدا کر چھت

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام
 راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام

کھنڈ پڑا ہر دہلیز سے ترک سما غنچہ باہر
 کیا کھل جائیگا تو ازل منظر ہر
 سار و گنبدین جو چہرہ اوس شوخاں دیدہ باہر
 شہر سو چہرہ درویش کا بستر باہر
 دہر ترپ کر گیا زندان کائنات سر باہر
 حلقہ بادہ کشتان سو خوشاں غم باہر
 پیکت من چہرہ کسینہ دل مخطر باہر
 دے ہی لکھیا اوس شوق کہوتی باہر
 آؤ جانے نہیں پانا کوئی اندہ باہر
 ہو گیا حد ادب سے جو صنوبر باہر
 گلشن سنینہ سو پھیکو رنگا یہ اشکر باہر
 بال کہوتی جو چلے آتے ہو اکثر باہر
 تیری مرضی سو نہیں داور محشر باہر
 ہو گئی آغوش قصود وہ کیونکر باہر
 کہنی نگو گانہ کیا گریستگر باہر
 باغبان باغ سے کرتا ہر صنوبر باہر
 گھر میں کہ ہوتا ہوتا تھامو نہیں اکثر باہر
 اوٹو پڑ جانا ہون گریست بستر باہر
 مرد درویش ہون کیسا چہرہ گم باہر

چہر گیا خلق ہمدان محبت کا فرا
 صبر کر صبر شبہ ہر صبرین چو کو نہ تو
 طرز پوشاک جدی سے نہ انداز
 صبر کر کہوئی آن گل او شہ حسن
 قتل ہو کر بھی راجا خانہ زنجیر میں
 دگر گردن ہر حسین و زلفک و ساقی
 شب فرست من ہی آتا جو حسین ہر بار
 گندی من گند اوس طعن حسین کا ہر گاہ
 دہرہ قدغن جو خبر سے سنگا ورنہ سکی
 رشک شاد و جلوا ویا کوا کر اوس
 دل مہمان کی حرارت و جلا جانا
 سر و خشتاں کر گیا ندیہ لاؤنگ
 دلال در زمین ہو جو سید و باجست من
 میر و سلو من تو شوقی و شہر زہ جانا
 ڈال دنگا گریار میں ہن دنگا ماتہ
 خوشدیکھا کیا کس سر کو قدسے حوی
 صبر ان آپ کہ کہیے تو کہ کے خبر
 اسقدر زار ہو نہیں باد کو ہر جو کو میں
 کیا وطن میں تھا جو میری لہو و تھن میں

چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام
 راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام
 راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام
 راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام

راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام
 راز انست من سو غلام کی کیا سیاحت
 جادہ صبر کر کے باغ غم بہ باغ
 چہرہ زلف و کلام و کلام و کلام

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible][illegible]

خدا جمیع نعمتوں تجویجاً و تدلیلاً ملک الموت کو تکلیف نہیں بخیر کا	فکر ہے نہ کرنا لودہ دنیا ہو کر پیشترنگ سر سیاؤنگا مدد ہو کر
سورگین گناہی ہو گئیں کہیں میں جا جا کر رہا بیٹہ رسپیکے کہیں رہ بیان کلیسا ہو کر	
کیز کھنڈ ہو خاک کی تیر کو جان عزیز اندک رہی گری ہو کوئی تان عزیز پشت خاک ہو کہیں مقبول بارگاہ پہنچ کر کیلے دل کو نہ تجس اگر گزند رہو میں ذکر خیر میں ہو جسکو روضہ نہ ہو رہو گری کے مضمون بیشتر جی چاہو بیچ دال تو جی چاہو صلح کر عالم موافقتیہ اوس محل شوخ کا مٹی مری خراب ناکار چاک کہیں شکوہ کی جانو عیسی باقی نہیں رہا باعث سی روح کو یہ شرف تضرع کو ہو کیز کر فراق یار سول کو گردن جریغ ہستی مدم سولائی کو کس ملک عزیز	رکنا ہو میدان کو بہت میرا عزیز کہو سی ہی زیادہ ہو منہ بیان عزیز مٹی تہاری کر ہی چکر آسمان عزیز جان کی طرح کرین خبر اہل جان عزیز دشنام ہے کرتا ہو وہ بند زبان عزیز گیسو یار سی ہی ہو موی میان عزیز تجس نہیں شیت پراسی باغبان عزیز یوسف کی طرح کہتو ہیں پرچہ میں عزیز دو گھر کھنڈ تو مجھے نکر آسمان عزیز خمن سو ہی زیادہ ہنسی امان عزیز اوترا ہوا مکان میں اک میدان عزیز محکوم سگ ہاوس نہیں استخوان عزیز کوئی نہ آشنا ہو مارا نہ بیان عزیز
ایر تدا بنو محمد میں قدر سخن نہیں ہر عصر میں و گرنہ تو اہل زبان عزیز	

کسی بی ساری بختی که من این را می بینم
کسی بی ساری بختی که من این را می بینم
کسی بی ساری بختی که من این را می بینم
کسی بی ساری بختی که من این را می بینم
کسی بی ساری بختی که من این را می بینم

۱
 ستم نبرد از تو قاتل منوچکر را پس
 کی باز دل تنگ عالم کی کیون جهان
 شمع را تو کوئی آتشین بر سر کی پس
 ده گزیند بر سر کی کیون جهان
 آتش را تو کوئی آتشین بر سر کی پس
 دوزخ را تو کوئی آتشین بر سر کی پس
 کو دین کدو بر سر کی کیون جهان
 جگر را تو کوئی آتشین بر سر کی پس
 ساق را تو کوئی آتشین بر سر کی پس

نام جلیل پر کیا ایچ حسن کو یا بیاں
 اک مزاج اور درویش کا قصہ جو رہا
 رومی رنگین ہی بہا حسن تو گلزار ہی
 پر گل و گلزار بہن بزار میسرین آنکھ
 بس بہتہ رسوا ہوا خاک کا پتہ نہ کر
 تو قاتل بے تاثیر کیا ہی حکم ہو جلا کو
 بخش کر لو جو انور و نہ جاتا ہر شاہ

جو خیال پر سر کو لای باغ گل گنوار
 لب و لہجہ بنداز گیس باغ خوش
 چشم نرگس پر دھن چہ گل نیک گل گنوار
 تو کر و سو پو کر لیکر انچو آگے گنوار
 ہم گنوار گنوار پرہ کا تو تو پرہ و پو
 کب سے میلاش و ت میں کاروبہ بین زری
 اور جو دو چار دن چھان فصل آو و نو

شکر کو جام می خست پلا یا اعلیٰ
 ساقی کو شریقہ اور میں خدا وادہ نوش

سیکھ زمین کہ نہ میں گزند ہی شام نص
 کیجیے پا مال تا آسودگان خاک کو
 مرد و حبی او شوی نہ ہی میں گلزار کا تو
 صبح و صبح تک قصان رسا وادہ بام پر
 سیکھوں بہار نگو گریہ گریہ ہی قصص یا
 گو کہ قمار فکلی ان پر سیرا وادہ دیکھ
 مرد و میا ساز عیش اور وہ نہو یا توں خبر
 رقص کو مٹنی کہا اور ست کو قصان کیجی

کیف ہو میں زند طالب جوں گریں نص کا
 دہ پر ساقی کو شکر اور دکانا و جام نص

یہ کہ غم پر کس پر کس پر کس پر کس پر
 سیکھ باران غم و غم کو دستہ نص
 بہت غم و غم کو دستہ نص
 کر گیا آب وادہ خار کا بجز جبار
 نہ ابتدا می و مطلب آتھا دستہ نص
 شکستہ و انہی غم کے سلسلے کے نص
 تندرست ہو وادہ ہی شفا نص
 رسید طبع ہوئی زندگی و یاس ہوئی

۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

کی خیال پر سر کو لای باغ گل گنوار
 لب و لہجہ بنداز گیس باغ خوش
 چشم نرگس پر دھن چہ گل نیک گل گنوار
 تو کر و سو پو کر لیکر انچو آگے گنوار
 ہم گنوار گنوار پرہ کا تو تو پرہ و پو
 کب سے میلاش و ت میں کاروبہ بین زری
 اور جو دو چار دن چھان فصل آو و نو

[illegible]

چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد

گریه و زاری در آغوش ماه و در آغوش ماه رخسار شد و در آغوش ماه رخسار شد و در آغوش ماه رخسار شد	آن ماه سحر را در آغوش ماه و در آغوش ماه رخسار شد و در آغوش ماه رخسار شد و در آغوش ماه رخسار شد
---	---

افسوس ز غم و درد آتشنا میبین
 افسوس ز غم و درد آتشنا میبین

سر زین بر سر گل و با حسن ابتیک رکبا و امانت کیطع جگر زمین عریان بر سر و کیکا میباشم تو را هیچ کی خاک بی بر باد می گوی چشم شک و شک و شک و شک و شک و شک تو غمناک شدی من تو می گوی باند و بند و بند و بند و بند و بند موز و بند و بند و بند و بند و بند شمشاد و بند و بند و بند و بند و بند مرز و بند و بند و بند و بند و بند بد و بند و بند و بند و بند و بند ای ز بند و بند و بند و بند و بند	صفه ز غم و درد آتشنا میبین عیلا و بند و بند و بند و بند و بند و کیکا
---	--

چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد

۵۱
 چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد

چرخ کز کوه سحر بیدار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد
 و در آغوش ماه رخسار شد

[illegible][illegible]

خداوند عزوجل

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

<p>یاد نام کر کل سلسلہ پر خیر و برکت چشم ز یاد پر برکت منور باد سحر و جادو کا یہ جو نہ کھٹکتے جلیان کی شمعیں جس کی جواہر ہر طرف سنبھل اگر گل امیر مری دہن میں بے پروہ معلوم کب کب رہی آہ کر خدمت گل میں رہا آؤ شمع نہ رات دن تو رہیں جرمین گار نہ ہر نصیب جب بھی ہو سدا محبت ہم یہ بھی ہیں پارہ طلعہ ہر گز غم آدمی زاد تو کیا چیز ہو غیرت جو عروہ پہنچی تجھ اور حسرت بے جا رہن خاتمہ دیرانی کا اپنی زمین کسلا ہٹ آپ کو بول رہیں نہیں ہوا تو بھگور</p>	<p>آج بزم میں ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے ہر شے</p>
--	--

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poetic or narrative content.

<p>فرق ہونہ و جو رشید کا ای رند صریح شعر میں پڑو کہ یہ کبھی استاد سی</p>	<p>کتاب کلمہ شمس نے رخ نگار قلم ضرور آنا لکھن و مشن نو خاند کہان تک نہ کلمہ حال شمس روزگار</p>
---	--

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poetic or narrative content.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding note or signature.

[illegible]

کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم
 کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم
 کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم
 کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم

که طرح کاغذی است در دهنش
 سر تو خیزد از کوسش
 شکر تو بین باغ و دشت
 میز و میز و میز و میز
 پاس اگر چه در گریه
 عشق کاغذی است در دهنش
 شانه کردی گیسوی جانم
 وقت بدین جهان زیاده
 ابرو بسفت کی زبان
 و دیگر اوس غیرت
 بخت برگشته کی بر عکس
 بیو شو تو همه تن
 محو کنی جوی کاغذی
 پشیمون سارو کاغذی
 او کی آمدش و لایه
 آگه او که اگر چشم
 صدمت منی خیال
 حبس تو من بانی
 شیخ ناسخ خواجه
 که طرح کاغذی است در دهنش
 سر تو خیزد از کوسش
 شکر تو بین باغ و دشت
 میز و میز و میز و میز
 پاس اگر چه در گریه
 عشق کاغذی است در دهنش
 شانه کردی گیسوی جانم
 وقت بدین جهان زیاده
 ابرو بسفت کی زبان
 و دیگر اوس غیرت
 بخت برگشته کی بر عکس
 بیو شو تو همه تن
 محو کنی جوی کاغذی
 پشیمون سارو کاغذی
 او کی آمدش و لایه
 آگه او که اگر چشم
 صدمت منی خیال
 حبس تو من بانی
 شیخ ناسخ خواجه

که طرح کاغذی است در دهنش
 سر تو خیزد از کوسش
 شکر تو بین باغ و دشت
 میز و میز و میز و میز
 پاس اگر چه در گریه
 عشق کاغذی است در دهنش
 شانه کردی گیسوی جانم
 وقت بدین جهان زیاده
 ابرو بسفت کی زبان
 و دیگر اوس غیرت
 بخت برگشته کی بر عکس
 بیو شو تو همه تن
 محو کنی جوی کاغذی
 پشیمون سارو کاغذی
 او کی آمدش و لایه
 آگه او که اگر چشم
 صدمت منی خیال
 حبس تو من بانی
 شیخ ناسخ خواجه

که طرح کاغذی است در دهنش
 سر تو خیزد از کوسش
 شکر تو بین باغ و دشت
 میز و میز و میز و میز
 پاس اگر چه در گریه
 عشق کاغذی است در دهنش
 شانه کردی گیسوی جانم
 وقت بدین جهان زیاده
 ابرو بسفت کی زبان
 و دیگر اوس غیرت
 بخت برگشته کی بر عکس
 بیو شو تو همه تن
 محو کنی جوی کاغذی
 پشیمون سارو کاغذی
 او کی آمدش و لایه
 آگه او که اگر چشم
 صدمت منی خیال
 حبس تو من بانی
 شیخ ناسخ خواجه

کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم
 کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم
 کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم
 کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم کجایم که در این عالم

[illegible]

کے لیے کہ وہ اپنے لیے ایک اور

سر کو دیکھو زمین کو کھاتے ہیں ہم
 بیخ میں جا جا کر گل کھاتے ہیں ہم
 زندگی سے دُشمن کو بھرتے ہیں ہم
 سبے باغ و سرسبز پہر جاتے ہیں ہم
 تو تو چل باد صبا آتی ہیں ہم
 بے تری سر کی قسم کھاتے ہیں ہم
 یہ تماشا تجھ کو دکھاتے ہیں ہم
 سفت تیری بات سے جاتے ہیں ہم
 تا بقدر اسکو سمجھاتے ہیں ہم
 سچے دغا جو نہیں بندھواتے ہیں ہم
 وہی آتی ہیں نہ مان جاتے ہیں ہم
 او سکو پا کر کہو سے جاتے ہیں ہم
 چاندنی راتوں میں چلاوے ہیں ہم
 مان تو جا کر پاؤں پھیلاتے ہیں ہم
 آپ ہی ابرو سے جاتے ہیں ہم
 سانپ کی مانند بل کھاتے ہیں ہم

دل کی کوہِ کاکل میں یادِ مجناؤں ہیں بہر
 جنبِ ترسِ نازِ ترسینِ سبیلِ تری ہیں ہم
 یاد آئے ہیں وہ عارضِ ہوں
 اسی اجلِ آنکھِ غمِ کدو سے
 کل کہ آئے تھے نہ آؤنگے کبھی
 کر سکتے گی قضا ہی ہری +
 مہرِ بہان اور کی الفت کا ہر
 جانِ ندی چنگی کسی نے رو بہ
 ہم نہو سینگے تو پھر سچا بگا
 دل کسی صورت سمجھتا ہی نہیں
 وصل کی رانی ہیں کیا کیا نصیب
 از بٹاؤ آپس کے اب عقوق ہیں
 وصل میں بھی یانِ تو عالمِ حیر کا
 یاد آتا ہے وہ کھڑا چاند
 کہیں پکڑا تے ہیں کوئی یاد سے
 کہنے وعدہ گھر میں آئے کا کیا
 رفت کی قرض جب کرنا ہے غیر

[illegible]

دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 ہوتیں اور کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 ہوتیں اور کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 ہوتیں اور کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں

ہاں یہ سب سے پہلے جو چیز ہے
 حق یہ سب سے پہلے جو چیز ہے
 کون سا چاند راہ صید نہیں
 کون سا چاند راہ صید نہیں
 نامہ شوق کی رسید نہیں
 نامہ شوق کی رسید نہیں
 تیغ ابر کا جو شہید نہیں
 تیغ ابر کا جو شہید نہیں
 کوسیکہ بڑھتے دیر نہیں
 کوسیکہ بڑھتے دیر نہیں
 نہ ہر کہا لیں تو کچھ لیدر نہیں
 نہ ہر کہا لیں تو کچھ لیدر نہیں
 کورسہ جبکہ شوق ویز نہیں
 کورسہ جبکہ شوق ویز نہیں
 میرے مکتوب کی رسید نہیں
 میرے مکتوب کی رسید نہیں
 کون ہر تہ شہید نہیں
 کون ہر تہ شہید نہیں
 حقوق و زنجیر اب مفید نہیں
 حقوق و زنجیر اب مفید نہیں
 مال افس نہیں مزید نہیں
 مال افس نہیں مزید نہیں
 نہ سہی نخت کر سید نہیں
 نہ سہی نخت کر سید نہیں
 محنت کس طرح یزید نہیں
 محنت کس طرح یزید نہیں
 بے بصیرت جہاں دید نہیں
 بے بصیرت جہاں دید نہیں
 کس جگہ دفن اک شہید نہیں
 کس جگہ دفن اک شہید نہیں
 سہے قدامت جو جدید نہیں
 سہے قدامت جو جدید نہیں
 شیشہ یہ قابل حسرت نہیں
 شیشہ یہ قابل حسرت نہیں

پاس سیکے تو کچھ لیدر نہیں
 پاس سیکے تو کچھ لیدر نہیں
 حضرت حسن یا رب کیا کہیں
 حضرت حسن یا رب کیا کہیں
 ہر سیکہ نگاہ وہ قریب
 ہر سیکہ نگاہ وہ قریب
 درست دشمن ہیں ہر سیکہ
 درست دشمن ہیں ہر سیکہ
 برسے ناگہ جو نامہ برفیاب
 برسے ناگہ جو نامہ برفیاب
 منہ سے اوسکی فاختہ خالی
 منہ سے اوسکی فاختہ خالی
 چند روز اقبال ہی لاؤم
 چند روز اقبال ہی لاؤم
 تنگ آئے ہیں اوسکی درمیان
 تنگ آئے ہیں اوسکی درمیان
 آنکھیں دی ہیں پر نفاہ حسن
 آنکھیں دی ہیں پر نفاہ حسن
 سیکے قاصد جواب لایا ہے
 سیکے قاصد جواب لایا ہے
 گشتے قاتل کے جنتی ہیں سب
 گشتے قاتل کے جنتی ہیں سب
 قید کے دن تو ابتداءِ جنون
 قید کے دن تو ابتداءِ جنون
 قیمت دل میں لوگ خاطر خرا
 قیمت دل میں لوگ خاطر خرا
 طالع بد سے اپنی ہون فرسند
 طالع بد سے اپنی ہون فرسند
 آب انگو ریکھو نہ ہے بند
 آب انگو ریکھو نہ ہے بند
 دیکھ لینگے اگر ہزار چہو
 دیکھ لینگے اگر ہزار چہو
 کہ بلا کیوں نہو گلی تیری
 کہ بلا کیوں نہو گلی تیری
 ہو گیا ہوں ترا جدان اوسکا
 ہو گیا ہوں ترا جدان اوسکا
 کیا کر گئے دل شکستہ مرا
 کیا کر گئے دل شکستہ مرا

دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں

دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں
 دیکھو کہ کون سی باتیں ہیں جو ہرگز نہیں

[illegible]

[illegible]

از این که چو چرخ آید سر بر پاشان چو
 محبت عشق بر سرش لنگ آید سر بر چاک
 چو آید تمیز باشد دیدار محبت که غمزد و پیر
 سکنه اندام محبت و روان چو غایت بر سر رخ
 طبیعت هر که بر سر چرخ آید این چنین گ
 چو تحقیق از لعل کوسو جوین آید باهر
 گمان لعل و زلف از نعل نبین کرد
 بنایا چو تو برین سر میر و خاندن کو
 قلوب حسرت پیدا که تا قطع جو چاک
 خیال خام و سرخ چو مخزن فشان سفیدین
 شمع غمزه چو قوس سیم و زهر نیرت بر تو این
 نهدین محرم از جبین که حال سر بر پاشان
 نگاه و رنگ تو عشق کا اسرار مضطر کو
 هوا و راه و رسم نامه پیغام غیر تو چ
 خواص شمع و نور پاشی اکی با یک چاک
 تبار و دشمنان را با یکا اچانندین و کجو

شیرک بے ایم ہیں گود و سنون کو باس خاطر سے
یہ سمجھا کہ تو زونہ میں کسی پر زید دے ہے

بہلایا دوجا نکو تو نرانی ایکسٹرمین

دنیا کی خبریں کچھ دین کا ہوش ہو سرتی ہیں

[illegible][illegible]

[Faint handwritten Persian script at the bottom of the page]

پند و اندرز و احسان اگر قصه نمایان بین
 صیقل بخشد و از او سرش نشسته و طایفه
 از ریشه که همان است بهر کس و هر کس
 از زمین که بی شکم پاکیزه است
 اگر که از میان هر که خضر است بیابان
 استماع حسن نماند و همان هر که یک
 از هر که با حبس فقر آید از میان
 صیقل بخشد و از او سرش نشسته و طایفه
 از ریشه که همان است بهر کس و هر کس
 از زمین که بی شکم پاکیزه است

ہوا کہ طرح دیکر جو ادا کیا ہو وہ دیکھو
 خداوند بھی نوح رقبہ نافذ کی
 برابر صدر اس عید کی انا و اعلیٰ کی
 شکستہ دینی و شہیدی کو اگر ہم چہ
 مجھ و شہادت کی کہ کس ہی میں ہے
 نہیں باز لغت میں کہیں نہ بنایا
 ہندی کو غرض ہے سنا کہ بے
 جو ہر آں کہ ہم کہیں کہ انتہائی شہ
 کہ کس میں ہر گز نہ میں سچا نہیں جانا

[illegible]

و غورانه عزتشان بر سران است بفرموده شما
یکفیت او مانی زنده می نویسمستان مین

یہ یوسفؑ کی کہ کتاب پر جو محمودؑ نے لکھی
بسر کراسطرح و زندگی گبر و سلطان میں
سخی کو ابرو متاویز زیادہ خیر نہایت
جلو تر کیا خونِ سخن کی جاسطرح افغان
وزیر و جانشین و شہرہ پر کیستان میں
زنگی کو امین لکھا و ہر گیارہ بیان میں
مردی نہایت کاسی لکھا و ہر کمال و ان میں
خاص میں قید و حبس و ہر نامہ ہر نامہ میں

[illegible]

سب کچھ اچھے اور سچے سامان میں
 ستر کر کے میں اپنی غلطیوں کی حمایت پر
 بڑبڑاتی کہ عفت پر پردہ بچان میں
 گناہ کش میں بھی جو کچھ انظر میں ہے
 نہیں دیکھتی کہ کتنی خوف نگر ہیں
 بیخبر ایسا برضا خدا نفس راہ
 سوسا یہ بات تو کہے قابی میں کچھ
 میں بولوں میں جا کر رہا میں
 اگر کہیں کب جا رہا ہوں میں
 یہ جاننے والا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں

گشتیں بغیر بارہ گنج خضر سے نہ سودا و بھول کو عشق میں کر تو میں شکر کتاب ہے سر و غیرت شمشاد سو تر سیلی تماری بھونکی کہیں ہو جیسے جان رکھتی نہیں خبر کہ زت و صفات کا ہر طرح خاکسار ہیں رحمت کو سختی نام خدا اچھا ہے اولیٰ کمال پر یگانہ ہے مرتبہ بیان کسیر خاک کا	ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
--	---

صحبت برادر چو کہ نہ ہو کہ نہ دیکھے ہم پیر تو سچے ہیں وہ طفل شیر میں
--

میرے لاکھ جوتار سے ہیں اوڑھے ہر آہ میں شرار سے ہیں جیتے جی چوڑھتے ہیں کب یہ قدم قہر ہے ہر سپہر حسن و جمال اختیار آپ کو ہے خیر عشق بھر کی شب گزند دیتے ہیں جگر و دل جلے خاک کیے سحر غم میں اک آشنا کے لیے چوڑا و حسرت ہم آغوشی	پر ہم اوڑھتے ہیں ہمارے ہیں چوڑھتے کچھ کے تارے ہیں انجو ہم سے قول ہمارے ہیں اور سب ماہ رو تارے ہیں سب کرشمے غرض تارے ہیں نیش خرب ہیں چنونا رہے ہیں تپ چھڑن کر کیا مدارے ہیں بنے کیا ماتہ پاون مارے ہیں لگ گور گور کو کمارے ہیں
---	---

ارشد چو بارہ گنج خضر سے نہ
 ایک دھندل کھنکھارے ہیں
 جو تارے انوار سب تارے ہیں
 شب و روز و صبح و شام
 شہرہ حق و عشق متبہ ہیں
 سخاوت میں جب ہو تو سب

اپنے اندر کی جاکر سے ہیں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 سو کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہم ہیں اور غم میں ہر کسب و کار میں
 وہ سے لگا لگا ہے ہر کسب و کار میں
 رہا ہے سب سب ہر کسب و کار میں
 غم میں ہر کسب و کار میں
 حق و عزت میں ہر کسب و کار میں
 حق و عزت میں ہر کسب و کار میں

ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں
 ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں ہر کسب و کار میں

[illegible]

خوشتر تو مریز و بیمار و در یک کس
 تنه شسته و زخمی و زخمی و زخمی
 بنده که چو بنده می شود و در یک کس
 چون غم کی بر دست کس هم کس
 سپهر تو کیا خانه سپهر تو
 کون کس به حال تنه از تو باز
 فصل گل چو یک کس تو چو یک کس
 یار که تو نهی من و این است
 پیوسته و جدا که گل چو یک کس
 قافیه سنج من نه لاک زمار
 دانه گفتار من و دانه زمار
 سوتی که از دهان تو گلزار
 حشر اندوه حشر من و یار
 سوگند و جان بیاخته خدا
 کل می مجبور من که آج جو خدا
 یا که من و گل و خضرت که تار
 خشن من و تار که در کس
 آگه نامحم تو جواب محم سار
 صفت مخلص میز و پیا پیا

ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے

ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے	ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
--	--

گلو گائیں بلائیں لیں تلو گیار کریں یہ بات کہی ہوں بیکار کہ تو کار کریں کھانسی میں اب اسکو جو کھار کریں وہ رنہ نوسو تیرا میں وہ تلو گیار کریں گراو سیل غنا صرکی چار دیواری	جوابات مانو تو منت ہزار بار کریں سہارا کی گریبان تار تار کریں نسل کیا نری او جان پتھر کریں ہزار طرح کے جو جو اختیار کریں خراب خانہ تن چشم انگار کریں
---	--

ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے

ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے
 ہرگز نہ ہو کہ کسی کو دیکھ کر غصہ نہ آئے

[illegible]

منہ سے تھوڑے سنگ کی محشر کی بو
 سہیلے کر کر رہا سی زانو تانہ
 پتھر پتھر لہجہ گر خستہ ساز
 سے پوچھو نہیں پلاسے ہو
 ناز پرور و سہرا جسا

تاریخ حاضر
مجلس

و خود در اندر شما چو کجا بود غم امل عالم کو
شمار نیست که در من سر می بری دنیا و عالم کو
که تو خوشی کردی بر من عصمت پوش بود
مثال شیراز و خوندن چای بر غیرت
کیا باغ و بهار آتش کو ابراهیم چپ
میوه سونغبی بر سر پایا یزید است
من بر او نه مهر است شک بر یکا و دیگر جگر
جگر و قیج ابرو دست باز و کفایت کو
شال تو بنفشه و شیشه و اک جان جگر
پیشانی می که اقلیم کی زیر گلشن
بجای جو که در محراب کی ابروین
گلشن خرم که در کونش بر هم دانه و زنده

[illegible][illegible][illegible]

این کتاب در سال ۱۳۰۲ هجری قمری در شهر تهران
 در مطبعه چاپخانه کهنه چاپ شده است
 و در سال ۱۳۰۳ هجری قمری در شهر تهران
 در مطبعه چاپخانه کهنه چاپ شده است

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible][illegible]

و بعد از دیدار فردای قیامت پرسیده که در
روز محشر تک کجایین طالب دیدار آنکه

چوچی کر لےنے ہیں سزا کر دم گرفتار آنکھ
 مات دین دلاؤ مثال دیدہ بیدار آنکھ
 کیا عجب ہو جو چوچی رہی ہو تیری یار آنکھ
 سے بلا ہر ایک کو اس کے جگر وصلہ
 حسرت عید اس نے پیدا کیا حال دی
 جان قربان ان اشاروں کو بلا برو کو تو
 صورتنا سو کیوں ہر دم بہا کرتی ہو تو
 غم میں تہا ہوں پرا اکثر کوی آنکھوں کو بند
 دلا لیا جو خر کا ایک پرتابست نہ ہو
 حسن کی طاب نگار وہ جو تو جھنے دیو دلا
 منہ دکھا ہر خدا بس ہو چکا شرم و حجاب

بات ہی کرتے نہیں مسجد کو کھانچا کرتے
 پھر ڈیگا ترکیا اور منظر پارنگ
 بیشتر کم کوٹے ہیں مردم بیمارنگ
 ساقیا بچان لینا ہے بیمارنگ
 سپردیگا اب کوئی دم تیر بیمارنگ
 صدق اس شہنشاہی کو کیلکھت بیمارنگ
 جھک تبار کو کیا جھک جوا تبارنگ
 کوئی دیتی نہیں جو حشر بیمارنگ
 کام کر جانی نزار نہیں تیری بیمارنگ
 تجھ کو کیا مطلب ہے انوش کی بیمارنگ
 کہ ایک تر تو تر ویدار کو بیمارنگ

[illegible][illegible]

دامن گیسو کجاست در میان پای
 زخمی چو جفا مار از زخم جانان
 ای کجاست آن علاج من و دل من
 ز غم و پشیمانی و است و زار
 ما خدایتان عذر و عذر جانان
 بی اختیار از گیسوی جانان

ہون میں
 ابتدا میں یہ حال تھا جو
 اوکو فرست تھی ہوی صورت
 میں آستین ہونوں کی طرح
 پیار سے لطف و غایت سے
 وقت پر جانیں پیا انما
 چو و دو کار تھست

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

[illegible][illegible]

منہ و کمال تھے مسلمانوں کے
 ولیب و باقی آن خود میں ان کے
 نام میں چہ کہ سو فیض ان کا
 کہلائی تو اوست و بی باقی ان کے
 چچکس سزا ابران بیان ان کے
 اس غم میں ہی کا خود غم ہے
 پورا کی ہو سو بیان ان کے
 میاں کا کجا بیاض شکار ان کے
 بی بی غم میں غم غم ان کے
 کہیں میں کہ صورت ان کے

تم تو چہرا کی نسبت دلمان چلے گئے
تم آؤ مجھ کو جس سے مرچاں انھیں گئے
یلا بٹیک کہہ دوں گا کس جہان کو
نابت رہیں آج کس نے بے قول پر
دست بخون زور سے جو پیکر قدم رکھا

میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے یہ سب کچھ دیکھا ہے
میں نے اپنے دل سے کہا کہ میں نے یہ سب کچھ دیکھا ہے

سب سے پہلے اس کی تعریف کی جائے گی
 جس نے اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا

اس کی تعریف کی جائے گی
 جس نے اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا

اس کی تعریف کی جائے گی
 جس نے اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا

جاسم ہیرو پر چڑھ کر شہر کی گلیوں میں ہنسی کی لہریں لہرائیں حیران ہو کر رہ جائیں دم تڑپا دیا بھول جائیں تھک جائیں ہر شام میں تھک جائیں قابو نہ رہیں سگے ہو جائیں سب سے پہلے غرق ہو جائیں پسند نہ آئے منہ نہیں بولیں روباہ بن جائیں	جیسے کہ چاند چاند پر نہیں ہے تیرا دیکھ کر دیکھ کر اچانک توڑ آئے عشاق تیرے ہر ایک کو معلوم تھا عشق تیرا ہر گھمٹ پر شہر ان کو عاشق تیرا دیکھ کر مرنے والی کیسے رہیں گراں گلاب
--	--

فرقت میں خوش نہ آئی	گہر کے سونے کو
دعا کیا	کیونکر

اس کی تعریف کی جائے گی
 جس نے اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا
 اور اس کو اپنے دل سے نکال دیا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

سب سے پہلے یہ بات یاد رکھنی چاہیے کہ
 دل کی حالت سے ہی جسم کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی فتنے و فحش پیدا ہوتے ہیں
 اس لیے دل کو پاک رکھنا اور اس کی صفائی کرنا
 سب سے پہلے کی بات ہے۔

یاد آ رہا ہے یاد آ رہا ہے احوالِ خیر و شر جو چلا میں جو گھبرا دو لابس کا عالم لا فرتست نہ رہا چہرہ جو تھی بخت کی پرستش کی بخت انھیں تری اور روح رواں ساتھ ہو کر دن و رات کا سو روت تھا نا کھینچ کر پوچھو نہ کوئی مجھے کہ قاصد کو کہا کیا دل کتنا جو کہیں نہ ہو تم گھنٹ لو کہ	یان بختہ خبر ہے زانہ برائی برنجیر سے پار سہار خود اور ترائی خانی ہنری اک چشم نکاح چشم ہر آئی تا بابا جایت گئی اور لڑائی کہیز صحتی خور چوین کی ہر چہ آئی انہر ہاری بھی غیرت شمس قرآئی کچھ اپنی خبر ہی تھی وہ خبر آئی خالی کہ رو رو کہ اگر چشم ہر آئی
---	--

دل پہلو میں جلتا ہر صفت کی طرح رند
 سینے میں بھی کیا اگر مری نارس قرآئی

برسوں میں مری یاد کی لیکر خبر آئی رکھتی نہیں کہ کو کسی پر اگر آئی دہن اس دل مجھ کو کیا خاک نسلی بوجہ ہر اک بات میں شکر تو جو حساب اللہ قدر ہو و وصل کے سامان رکھنا عزیز اور سکورگ جان و زیادہ بیخ و بوم وادعہ کہ شمع میں جہن باب بچے میں گنگار اگر ہم کو سے تو شیراز ہو میں کہ وہی بخیر ہی ہے	درت میں تو او باد صبارہ پر آئی آندھی کی طرح آئی طبیعت جبر آئی خط یاد کا آیا نہ زبانی خبر آئی کہ خبر تو ہر آج طبیعت کہ بر آئی لے شاد ہو دل مت ہجران ہر آئی جرات ہو وصل کی سے کر آئی کس کس سو اکیلا میں کہ عنہ بلی پھر فرح و طبع اگر عدل پر آئی کہ خبر تو کی نہ تھا سے خبر آئی
---	--

جس زمرے سے جاوے جاوے
 کیا جسم کو لڑا یا تاج کی لڑائی
 بیت نہ ہو صحت و عافیت
 دیکھا ہے وہ بھڑکے ہوئے
 کا لہو سپید اور شب چہرے
 زور سے کہوں صفت ہونا
 حق جو یہی آہ رسا کام قرآئی
 تیار ہو گھر اس شب ایک میں کیا

کیا دل میں تو نہ ہے ہر رنگ قرآئی
 دیکھا تو میرا قہقہہ کھنکھائی
 باؤں سے بوجھ کا لائی نظر آئی
 بانی تو اولین تہا کہ نظر خون بھی
 ہر شے ہر وقت تری ایسا جگر آئی
 باؤں نہ کھلا اندر پریشانی کا
 کیوں مضطرب حال نسیم ہر آئی
 دیکھ نہ میرا کس دم و جود کی
 دھت کی پر تو گویا بہت دوسری

دل کی حالت سے ہی جسم کی حالت بدلتی ہے
 اور دل کی حالت سے ہی فتنے و فحش پیدا ہوتے ہیں
 اس لیے دل کو پاک رکھنا اور اس کی صفائی کرنا
 سب سے پہلے کی بات ہے۔

سحر کیمش می افست بت ویر کیمش
 از غریب یکدیگر بین و مثل لبت
 ثابت هر که خلوت غم از کیمش
 روحش تیره بین و غمش از کیمش
 واحد محو بین و غمش از کیمش
 دل به روان کیمش از کیمش
 با هم بر صحبت میباش کیمش
 سر و چین بهی بند آزاد و سیکار
 لیسانه ساعی کیمش از کیمش
 بشکاک کیمش غم از کیمش
 یان هر کس که آ کیمش از کیمش
 و فکات جواب نه اید دست خیمش
 شتاق غم از کیمش از کیمش
 مر جان از کیمش از کیمش
 سجد و عاشق کیمش از کیمش
 و شام سخن بین و کیمش از کیمش
 دل ضبط غم کیمش از کیمش
 جان از کیمش از کیمش
 انام غیب و مر از کیمش از کیمش

ز سدا کثوری که بجهت جوار اسلام در پی
 ایستاد باده خونریز بر لبی که کلام
 سیدان خسته یار کا در باره عاقبت
 دراز اسلام را بیکے کرچی کا نام
 جانی پر خور در رخ زاری پیام
 مر و غنای نه کلمت دادم
 و شش هزار شربت کیر چندی نام
 بس شک گل کالانده فانی کلام
 ز باد اگر شراب کا پینا تراستم
 بر غول شش خضر علیہ السلام
 چند انبوخت کای و باج کا نام
 آگ و خور و آوازی را بی نام
 حیاء و یکہ دنیا برین یزداد
 انجام کار عشق بت سرفام
 کعبه یارو ایک کوچ کا نام
 وہ گفتگو کا طیر طرز خرام
 اقصیٰ جو سائیکی قبا کا جام
 شل شراب غیب امون حرام
 قل بہرے بند کاک کلام

۹۹
 خست ناز کو تو سلطان اصفان کو
 دین یثیانه طبل چو دین بیرون است
 از دیوار آریانه باخان کو
 دین ناز کو تو سلطان اصفان کو
 دین یثیانه طبل چو دین بیرون است
 از دیوار آریانه باخان کو
 دین ناز کو تو سلطان اصفان کو
 دین یثیانه طبل چو دین بیرون است
 از دیوار آریانه باخان کو

[illegible]

خداوند نام افغانی که
 خدایان کی جو کون جو پیل پر
 خدایان کی جو کون جو پیل پر
 خدایان کی جو کون جو پیل پر

آج اور کل جو کیا دعویٰ ہمیں کیا یہ دعویٰ ہیں کہ سر پرش جو مخواری کا کیونکہ نہ غماض کرو نہ سن چہ نیم برد بارھیں ان سو موای سو سرورہ بہاری	شہر و شہر تو تو ز کس شہر کی خون دل پیا پوین باغ و باغ کی نایابانہ زوارانہ پیر پیر کی دیکھو او تشارت و تشارت یہ پیا کی
---	--

بیش ازین رند خرابات خیمه جو خند سبکے لب شیعہ ہیں سپان کا کیسا کیے
--

سنی سرگوشیاں غم و غم و غم و غم زگو و چشم فلک نے ہی نہ کی ہو سکا قول کہ جہان کی دندرو کا خور و خشی رو بھیت نہوا ایک سے بھیت فرقت پادشہ ہر رتبہ کس طرح نہ پیدلا وہی مواہوس ہیں گم کی عاشق صادق دل تو کیا جان بہی کی نذر تری کاش	آج آنکھ کیسو کوسے تری ساری دیکھو ہم نے ان آنکھ کیسو جہ و پیا کی سچے سورتہ سوید اوتار و دیکھے ایسے چار سدا گور نہا و دیکھے تہ کہند تو تہ نہا جان تار و دیکھو چاہو واسے جو دو چار تار و دیکھو حوصلہ تو نہ خیری میں مہار و دیکھو
---	---

لکھ سو تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ قول سو فضل خلات آپ کو سار و دیکھے

کوشکی غم غم غم غم غم غم غم خدا کو غم ہیں کانو نہ خوار و دیکھو مرو ہیں گنگی و جان پو سجا و دیکھو تجہ بر کو مضامین ابھی کر تہ تہ تہ	پو جیو کیا ہو مصیبت گزرا و دیکھو مستیان کر تہ ہیں تہ تہ تہ تہ تہ خوبی تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ راہ چلی تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
--	---

بہارستان شہر و شہر تو تو ز کس شہر کی
خون دل پیا پوین باغ و باغ کی
نایابانہ زوارانہ پیر پیر کی
دیکھو او تشارت و تشارت یہ پیا کی
بیش ازین رند خرابات خیمه جو خند
سبکے لب شیعہ ہیں سپان کا کیسا کیے
سنی سرگوشیاں غم و غم و غم و غم
زگو و چشم فلک نے ہی نہ کی ہو سکا
قول کہ جہان کی دندرو کا خور و خشی
رو بھیت نہوا ایک سے بھیت فرقت
پادشہ ہر رتبہ کس طرح نہ پیدلا وہی
مواہوس ہیں گم کی عاشق صادق
دل تو کیا جان بہی کی نذر تری کاش
لکھ سو تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
قول سو فضل خلات آپ کو سار و دیکھے
کوشکی غم غم غم غم غم غم غم
خدا کو غم ہیں کانو نہ خوار و دیکھو
مرو ہیں گنگی و جان پو سجا و دیکھو
تجہ بر کو مضامین ابھی کر تہ تہ تہ
پو جیو کیا ہو مصیبت گزرا و دیکھو
مستیان کر تہ ہیں تہ تہ تہ تہ تہ
خوبی تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
راہ چلی تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ

بہارستان شہر و شہر تو تو ز کس شہر کی
خون دل پیا پوین باغ و باغ کی
نایابانہ زوارانہ پیر پیر کی
دیکھو او تشارت و تشارت یہ پیا کی
بیش ازین رند خرابات خیمه جو خند
سبکے لب شیعہ ہیں سپان کا کیسا کیے
سنی سرگوشیاں غم و غم و غم و غم
زگو و چشم فلک نے ہی نہ کی ہو سکا
قول کہ جہان کی دندرو کا خور و خشی
رو بھیت نہوا ایک سے بھیت فرقت
پادشہ ہر رتبہ کس طرح نہ پیدلا وہی
مواہوس ہیں گم کی عاشق صادق
دل تو کیا جان بہی کی نذر تری کاش
لکھ سو تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
قول سو فضل خلات آپ کو سار و دیکھے
کوشکی غم غم غم غم غم غم غم
خدا کو غم ہیں کانو نہ خوار و دیکھو
مرو ہیں گنگی و جان پو سجا و دیکھو
تجہ بر کو مضامین ابھی کر تہ تہ تہ
پو جیو کیا ہو مصیبت گزرا و دیکھو
مستیان کر تہ ہیں تہ تہ تہ تہ تہ
خوبی تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ
راہ چلی تہ تہ تہ تہ تہ تہ تہ

کہ چھوٹے بچے میرا کام نہ سمجھتے
 یا کہ کو بہ بھلائی ہے مجھے فکر
 نازتیر سے میں سب اوشاؤ لگا
 چھپو رو پر وہ جان عاشق سے
 اہم گیسو میں مرغ دل ہرین آسیر
 کیا کہوں دل پہ کیا گرتی جھبہ
 آج غصہ تین کن آسٹین کے

دیر کیوں مجھ سے یاد کرنا ہو
 ہاے پرور و گار کرنا ہے
 غم نہ کیوں مجھے یاد کرنا ہے
 اوس پر ہی کا کرنا ہے
 کہ زمین ڈھانچا کرنا ہے
 جیت یہ تحریر یاد کرنا ہے
 تو جیت انتظار کرنا ہے

دیر کیوں چھوڑا کرتا ہو
 ہاے پروردگار کرتا ہے
 غم کیوں مجھے یا کرتا ہے
 اوس پر ہی کا کرتا ہے
 کہ میں شایا فلک رکرتا ہے
 صیبت یہ اختیار کرتا ہے
 تو حیرت انتظار کرتا ہے

فلسفہ کی روشنی میں

کتابخانه ملی افغانستان

دین و دین پرست و دین پرست
 سن آئی خوش امانی کی سرچشمہ کی
 خط کجے پر بوسنچ پر نور کا پیا
 کانور کی بو آئی اگر خط نہ لایا
 کیا باہر سے کیا دل عاشق ہو کر گی
 ہا کا رستہ اگر وہ ہے ایک بوسہ بوسہ
 اوس کا کل شکر کی جو لیا کوئی تار
 چشمی کا جو اکھیں کل بوسے کی
 کم پاو بیماری جو خین تار کی رشتا
 سرت پو پو آئی میں جہاں کس نری

سونے کی کھانسی ہو میری کھانسی
 رنجی ہو جو بہولی ہوئی غارت گین کی
 حیرات برسن کو ملی جائے گین کی
 پوشاک جو کی قطع تو یہ اتنی کھنکھ
 ہر بار کی شوخی تری بیاض بن کی
 منہ تو نہایتیں تنگی نہ مرن کی
 تحصیل نہ تھا تو غلام و حقین کی
 سنا ہوں کہ آج کھینچا لو گین کی
 میں تو ہمیشہ رونق پہ چہن کی
 سنی نہ ملی راست عزیزان وطن کی

والله اعلم بالصواب

بیاد آید که در آن روز
 کوهستان بستان و در آن روز
 عورتان در میان و در آن روز
 تفسیر از زبان و در آن روز
 گشتن از میان و در آن روز
 خدایان و در آن روز
 بیاد آید که در آن روز

[illegible]

[Faint handwritten notes in Urdu script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse.

Handwritten text in the left column of the main body.

Handwritten text in the middle column of the main body.

Handwritten text in the right column of the main body.

<p>دو ہوتا ہو کس باغ سے کیا بار بار</p>	<p>قائل ہیں جستجو کے مقدر ہیں تلاش کے</p>	<p>Handwritten text in the right margin of the table section.</p>
<p>یوین عمر اکدن گزر جائے گی ہندی چڑھی ہے اور تیرا ہے گی لمحبت بین سہا تا ہر جاوی گی جست ہے کام انبار کھلے گی</p>	<p>نیاد و بان و کمر جاسے گی ہو کب تک چشم تر جاوی گی زیا دہ ہواہ صل سے اشتیاق نہ نہ کہ ترا دل نہ ممکن نہیں</p>	
<p>Handwritten text at the bottom left of the table.</p>	<p>Handwritten text at the bottom middle of the table.</p>	

[illegible]

سراوستے قدم پڑے سرگودر
کسیر تیغ قاتل راوگر واسے گی

<p> رنگ کیا اوں پر ہی سے ہی توں نہر باہوش بخودی ہی توں ہے نہا محمد کیس نمود ہوئی نہا پر آب کا اجار ایک وہ آزر کی بتاؤں یک </p>	<p> نہی جسے دوستی ہی توں ہے ساتیا شل یکشی ہی توں ہے بن پڑی جسے عاشقی ہی توں ہے ہم پر ہی انگلیں گے لگی ہی توں ہے اکیں پنج دوستی ہی توں ہے </p>
--	---

[illegible]

۱- حسن بی
 ۲- ملا علی بابا
 ۳- ملا حسن
 ۴- ملا حسن
 ۵- ملا حسن
 ۶- ملا حسن
 ۷- ملا حسن
 ۸- ملا حسن
 ۹- ملا حسن
 ۱۰- ملا حسن

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

کیا کہوں کس طرح گزرتی ہے	دوں کو نہ یاد حسب کو تازہ ہے
حیرت زمانہ کتا ہے	نام کیا آپ سے نکالا ہے
اور کہ آتی ہیں قاف سے	یہ دوشیاں تازہ ہے
افعی زلف پار سے بچتا	دس گپ اچھو رہو نکالا ہے
نکے پڑتے ہیں آگ سے	نکلی زنجیر کا یہ نکالا ہے
مار زلفوں کی پرورش ہے	سینے ان موہیوں کو نکالا ہے

کس شہ حسن پتھر ہو سے
رنگد کیسیا یہ مرگ پھالا ہے

ایسا محبوب اپنا دلبر ہے	خواہ ہلا دیا سنگ مرگ ہے
جیسے خمیدہ سے دلبر ہے	احاطہ کر رہو دل بکھر ہے
حال درو جو سے اتیر ہے	کچھ نہ کہہ کو فت میر سے دلبر ہے
اوسکے دروئیں باکمال ہیں	ایک اک بو علی قندر ہے
تند لہار کو کون طوبے	سرو شمشاد یا صنوبر ہے
ہوش دوہر نہیں آتا	بخود می بیشتر سے اکثر ہے
ہے خلق ساقی مر و کو	وکی مصان جان مضطر ہے
تا تم دل میں یوں گدتی ہے	دست اور سنیہ سنگد ر ہے
زخم میں دل میں یا مگر میں داغ	شکر ہے شکر جو ہے بہتر ہے
کیا کہوں تم سے حال زخم جگر	چاروں خشاک چاروں تہ ہے
صاف رکھ دل کو تم فقیر ہے	خاکسار وہاں سے کیوں کر ہے

Handwritten text on the right margin, continuing the poetic theme, written in a cursive script.

Handwritten text at the bottom right, likely a concluding verse or signature, written in a cursive script.

Handwritten text at the bottom left, likely a concluding verse or signature, written in a cursive script.

کلیں اور ان کے ساتھ رہیں۔ ان کے لئے یہ ہے کہ وہ اپنے آپ کو
نہایت ہی زیادہ سے زیادہ استعمال کریں۔ ان کے لئے یہ ہے کہ وہ اپنے آپ کو
بہت زیادہ سے زیادہ استعمال کریں۔ ان کے لئے یہ ہے کہ وہ اپنے آپ کو
بہت زیادہ سے زیادہ استعمال کریں۔ ان کے لئے یہ ہے کہ وہ اپنے آپ کو

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

Handwritten text on the left margin, continuing the poetic or philosophical discourse.

<p>Handwritten text in the left column of the main table.</p>	<p>Handwritten text in the right column of the main table.</p>
---	--

۱۱۱

Handwritten text on the bottom left margin, continuing the text from the left margin.

<p>Handwritten text in the left column of the bottom table.</p>	<p>Handwritten text in the right column of the bottom table.</p>
---	--

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or signature.

فصل اول در بیان کلیات و کلیات

محفل جوانان کیاجا رہا ہے

مستند بر روی دیوار

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۱۲
 ماہ کامل سنہ ۱۲۸۵
 چھوٹے قیل و قیل و فتنہ و فساد
 ایک پیرا میں کہ کامیابی کے
 سزا کا وقت تو خود شہادت گاہ کے
 آج جو کھانا اسی واسطے تیار
 تھا یہی صلح کسی خواہش کو
 نہ کی کہ میں اگر لوگوں کے
 میں نے جو ایسے فدا گشتی
 میں نے جس کی جہاں جہاں
 میں نے جس کی جہاں جہاں

بوی یوسف کو بہر عوکیلا تو نسیم
 فخر کو تارِ اجبت کھ کئی پر فردا
 یہ ہو کہ جن کو تیر ہو یا رونج بھی
 عمر ہر فی و مشرق کر دے گندی
 نشے سے عورتا تصویر نہا جو دہست
 وصل کی شب بھی تھل کی حسرت لک
 ایک گل میں کیا تو دو عالم کو طبع
 چشم بدور نظر مہر کو نہ بین و یکہ سکا
 ہاتھ پہنچا سو دس طاقت جو خاک و زہ
 کیا سبب آسپے کے تشریف نہ لایا کہا
 کیا العجب عروہ و جام دے سب سوا

اے عجب و عجب کو قافلہ کج ہوا ہوا ہوا ہوا
 عجب و عجب کا ہوا اور سکی کر دات ہوا
 میری اعمال کی قریہ بھی کائنات ہوا
 شمس کجائی سزا میں کجی برات ہوا
 ترا مرقع کا ورق بزم غزوات ہوا
 تب و بدیدار جو نمید و بیلا ہوا
 اسم اعظم ترا میری ان تری بات ہوا
 فرسکی چیز ہی اشوغ تری گات ہوا
 پاؤ گوارے لگانے کی کوئی گات ہوا
 راستے بند تو شکر کہ بات ہوا
 کب میری حال پر سانی کی خدات ہوا

چارون زریست کو جو چاہے سوکھو اور رہو
پیش ازین خاک کو تیلے کی کوئی ذات نہ تھی

یار کا منہ چتر اعر کا سا جسم پایا
 شصت سال میں وہ سروش جیسا دایا
 مہمان غیر کیلئے ہنگامہ تو بگڑن کا
 کبھی جو سروش لدا کہ کوئی گنہگار نہ
 کیا بخواہی بیدار اکثر اس پر ہر کو
 جلاؤں پر محنت تو جاری سیکھن گشت

خداوند سزائی بخیر و برکت بنیاید
 و چونکه صبح ملک اختر شماری نو گویاید
 محبتی که شکر و شکر و شکر بنیاید
 سبزه ریح خجسته کا نرودل نو بنیاید
 کمر خسته خرابیده کو بنیاید
 و این بیتی گری و آستان صبا بنیاید

[illegible][illegible][illegible]

Handwritten notes at the top of the page, likely bleed-through from the reverse side, containing various phrases and names in Urdu script.

<p>کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے</p>	<p>کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے کون کون کی جاسوسی ہو رہی ہے</p>
---	---

شعر: آفاق ہوگی سب دغائی آپ کی

<p>جس میں آند آند ہو خزان کی خوش آئی جو اندھیں ایضاً ہونگی کون کون کی دیکھو کس کس کو سید ہا ہر ایک خوش ساعت میں خبر پڑے تن خاکی سے لگھو ہو کہیں روح عدم کا قافلہ کیا جلد گزرا اکیلے جا رہے ہیں دور عدم کے پھنسا کس جج میں اور عشق پیچھے دھجی آند ہے بہر صوفی سے اسی جلد لپٹیں اس مکان سے</p>	<p>جس میں آند آند ہو خزان کی خوش آئی جو اندھیں ایضاً ہونگی کون کون کی دیکھو کس کس کو سید ہا ہر ایک خوش ساعت میں خبر پڑے تن خاکی سے لگھو ہو کہیں روح عدم کا قافلہ کیا جلد گزرا اکیلے جا رہے ہیں دور عدم کے پھنسا کس جج میں اور عشق پیچھے دھجی آند ہے بہر صوفی سے اسی جلد لپٹیں اس مکان سے</p>
---	---

Handwritten notes on the right margin, continuing the Urdu text and including some additional commentary or verses.

۱۱۴

Handwritten notes at the bottom right, including a signature and further text in Urdu script.

Handwritten notes at the bottom left, likely bleed-through from the reverse side, containing various phrases and names in Urdu script.

مستقل و متحرک و غیر وابسته و بی پناهی
سجده محمد کسی که دانی است

ہم تو اس کے قیام کی راہیں اس سے لے کر
گھٹ سے کہ مر جاؤ گے جوانی ہے

یارب آباد کسین خاں زنگی
 اسد پوت بھی کہم خیر بران
 یان کی صبا کی کنزیا جو
 کیون نہ برگشتہ دم خیر
 کنگ صبح کی کرن ہوتی نشان
 یار کیخج اگر تو بھی خردان
 خط کسین یار کو طافض
 باغ میں بلبلو کو در گلستان
 چاک جو جیب کا ہوا مرامان
 راز کس طرح تنک ظفون
 بالی حسد شام غریبان
 دہن زخم مرا چاہیے خدا
 جان لب پر ہو گن سوجان
 ماتہ سونے لکڑی غن سلمان
 چاہیو سارا جان شہر غموشان

[illegible][illegible][illegible]

کمال تقصیر اگر کار از خانه و در
 یادین جی این جملاد و جهان کو از تو
 پنی خاطر سیکار و سرور و شکر
 جی حق تعالی بنی تلکین و سرور و شکر
 دهم و دهم و دهم و دهم و دهم
 دیون کیکار و سرور و شکر
 چشم مستی کی کار و سرور و شکر
 پستی فقر و فقر و فقر و فقر
 فقر و فقر و فقر و فقر و فقر
 فقر و فقر و فقر و فقر و فقر
 فقر و فقر و فقر و فقر و فقر

۱۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۲۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۳۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۴۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۵۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۶۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۷۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۸۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۹۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو
 ۱۰۔ اگر کوئی شخص اپنے آپ کو

[illegible]

تاریخ ۱۳۰۲ / ۱۲ / ۲۵
محل وقوع ۱۳۰۲ / ۱۲ / ۲۵
نام و نام خانوادگی ۱۳۰۲ / ۱۲ / ۲۵
شماره پرونده ۱۳۰۲ / ۱۲ / ۲۵
نام و نام خانوادگی ۱۳۰۲ / ۱۲ / ۲۵
شماره پرونده ۱۳۰۲ / ۱۲ / ۲۵

[illegible][illegible]

خوار و کمر خسته و زانو زده
 کعبه پران و چشمه زار
 پرستش و حیرت و اندک تیر
 اندوه و راه عشق و بیخ و برب
 کشتن کوه و دانه و زخم و زخم
 خرق و جدا کردن یکبار و زخم
 حسن و جمال و بار و بار
 کعبه و جهان و کعبه و کعبه
 جلال و جلال و جلال و جلال
 سحر و شکر و طرح و طرح
 و زخم و زخم و زخم و زخم

کیا کام نیک و بد ہو چکے ہوتے رہا ہے
کہ کھا کر رہا وہ نہ نہیں رہا ہے

<p>کسکدن زبان ات کو مرقوم عایدی مرقوم دین تر نشنه دیدار آن کر لادن سو عزت یسب کیا اگل گئی کس شب مہین قصور زعت نیتا کسے کو جاتا کسے نہ دتا مہین</p>	<p>یاربہ تری خباب میر کسب التما تھی قاتل گلی تھی ناگو تری کر یا تھی لادن سو زیادہ گرم چمن کی سہا تھی کسکدن پلادی جان پنازل بختی کس تہین شہر نہ دکی شان نہ تھی</p>
--	---

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

<p>Handwritten text in the top-left cell of the main table.</p>	<p>Handwritten text in the top-right cell of the main table.</p>
---	--

Handwritten text in the central box, possibly a section header or a specific instruction.

<p>Handwritten text in the bottom-left cell of the main table.</p>	<p>Handwritten text in the bottom-right cell of the main table.</p>
--	---

Vertical handwritten text on the right margin, continuing the narrative or providing commentary.

Vertical handwritten text on the right margin, continuing the narrative or providing commentary.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a conclusion or a signature.

۱۲۵
 یونان کے ہر شہر کا نقشہ فرما دینا
 جس کو چاہے اپنی ہر زبان کو سنی دے
 ایک ملک میں دو جو دو قوموں کو
 لاکھ لاکھ فوجیں پیدا کر کے
 انھیں پہلی فوج کا پہلا رخ کا
 تم ہی فوج کا رخ کر کے
 ہم قابل دیکھنے کے ہیں
 تہی میں ہر شہر کا نقشہ فرما دینا
 کے ہم ہر شہر کا نقشہ فرما دینا
 کے ہم ہر شہر کا نقشہ فرما دینا

Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page.

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

فدا کا نام اور سب کے اہل حق

عارض من جو خطا تو پر فرم و مبار
 دیو بریو تیر کیو کسویو تے ہن بر
 کوئے بلبر عین ابرو کو سوئی تہیہ بکا
 کیسے تازہ تر تویر رو دایہ صبح
 ہر فرحی تو مہیا کیلے اندر پیر
 خوش نصیب ہو یا بد نصیب ہو
 خوش نصیب کیو کسویو تے ہن بر
 کیا مہیا سیر صبح کام و ناکا
 کہ ہن شمع بخند اخگر مست
 دیو عطرانی و اف جان مست
 ناتوانی تو لکھ کے من تان کر
 در عین ابرو تو پر فرم و مبار
 ہن کیلے تیر کیو کسویو تے ہن بر
 کوئے بلبر عین ابرو کو سوئی تہیہ بکا
 کیسے تازہ تر تویر رو دایہ صبح
 ہر فرحی تو مہیا کیلے اندر پیر
 خوش نصیب ہو یا بد نصیب ہو
 خوش نصیب کیو کسویو تے ہن بر
 کیا مہیا سیر صبح کام و ناکا
 کہ ہن شمع بخند اخگر مست
 دیو عطرانی و اف جان مست
 ناتوانی تو لکھ کے من تان کر

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين

<p> چونہ دایوس ریاضت کا حاصل تھا ہے راہ پر گزرتا ہوا ہرگز کا سامرو سلوک کسلخ نہ ہوندا نکالیں تجھے جراتیری محل کو فی اچھلتا کبھت پاسی جیتری جسکو دیکھتا رہی زلفوں کا وہ ہودائی ہر خاک چھوڑتا ہر بار بھی سے ظالم </p>	<p> جنگ کر گئی کچھ جیسے نہ تھا ہے انھیں جو گورکھ نزل کا پکا تھا ہے نہ نشان تھا ہر تیر نہ تھا تھا ہے وہ جھٹائی تو کمان گنگ تھا ہے جو بھی تھا ہے ہر پاس ہلا تھا ہے آسمان چھوٹا کر تجھے کی تھا ہے </p>
--	--

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

Handwritten notes in Urdu script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

[illegible]

۱. در این کتاب که در این روزگار
 ۲. از این روزگار که در این روزگار
 ۳. از این روزگار که در این روزگار
 ۴. از این روزگار که در این روزگار
 ۵. از این روزگار که در این روزگار
 ۶. از این روزگار که در این روزگار
 ۷. از این روزگار که در این روزگار
 ۸. از این روزگار که در این روزگار
 ۹. از این روزگار که در این روزگار
 ۱۰. از این روزگار که در این روزگار

۱- کتب و کتب
 ۲- کتب و کتب
 ۳- کتب و کتب
 ۴- کتب و کتب
 ۵- کتب و کتب
 ۶- کتب و کتب
 ۷- کتب و کتب
 ۸- کتب و کتب
 ۹- کتب و کتب
 ۱۰- کتب و کتب

آزاد کیا ہوا نہیں لیکن اس کے لئے شوق میں
آؤں کہ میں اس شکستہ میں اس درگاہ سے ہی

بہم اپنا حال انکو دکھانے چاہے گئے
 دم بہرہ و شہنشاہ کی دیکھی نہ تھے ہر
 کوٹھوڑے جو جھپٹ گئے تاہریت کیلئے
 ابتداء و امانت عریضہ سے بھی
 آرتھوڈوکس کو آرتھوڈوکس کی
 مشتق افکی باور کا تار تار فرج
 ہنستار اور برق کی مانند وہ ہم
 برضائے و لڑائی کہیں مل گئی نہیں
 تھی یہ فوس جیسے اور اوسو گبر کی

ایکیں وہ ہے آنکھ چہاڑے چلے گئے
دو ہاتھ نیچے کے لگا کر چلے گئے
ہر سو کہن میں خند نہ کیا تو چلے گئے
ترت پر صحن پہل پڑا تو چلے گئے
لو آج سپر خیر ملا تو چلے گئے
بسے کچھ کھڑو کھڑی تو چلے گئے
آنسو مثال ابر بھائی چلے گئے
بیگانہ مار بھم میں آؤ چلے گئے
انہی طرفی بات نہاؤ چلے گئے

[illegible][illegible]

[illegible]

ہم جسے تیرے کھسکے رہے غلام
 ارٹھ نہیں ہو سکتے شہانہ پھر کے
 تو کہ تو تفسر حیرت تم ہائے دور و
 ترک عشق اور دیوانہ گرد
 کفر کو رہی سبکتے مج تو ہم سب کے
 کہہ کر نگاہیں بھی اپنے تئیں مج
 دیرہ سوزان ہیں ہی ہر تو ان شک
 کہ ہے جیسے یونانی آپ سے
 ہاتھ آون تو تاج و تاج میں
 سب نقد آنکھیں میں شہ باقی و
 باغ میں او گل تو نظر آیا گیا
 باغبان و شمع ہے گلچیں بخت
 وصل کی شب ہنر و دی و شمع تو
 بن چکین زلفیں ہی سر ہی گندہ چکا
 کوہ و صحرائی ہی و صحت نہایت
 دل لیا ہے جان ہی گر و کار ہو
 خوف و سوائی جو میرا ہی میں ہو
 کہتے تکتے آنکھیں ہی ہر گین
 نذر و ز سے جھلجھلکے ہو نذر

سب پہ پہلے آپ جو فرمائیے
 کس سے آپ یا سب سے بوا سب سے
 شہبہ کو بھی لکھن کرم فرمائیے
 کس سے کس سے واسطے گل کوا سب سے
 جو مٹی جود مٹی بنشیر کوا سب سے
 سپ چکر سے یہ نہ زار کوا سب سے
 زخم سے تپ سے اگر دیکھا سب سے
 باخوض کا خدا سے با سب سے
 مشکل آسان ہو مری جاوے
 ابو صہبہ آکر دیکھا سب سے
 خون میل سے تجھ نہلا سب سے
 آشیانہ بانہ سے یوا سب سے
 اور سے شہبہ اور تجھ یوا سب سے
 آئینہ آسگ سے اب نہ کوا سب سے
 دشت دل اب کبر کو جلیسے
 کیا کر دے گے یار ملتے جانے سے
 خواب میں ہوت مجھ کو کوا سب سے
 اتور پردہ خوف کا اٹھا سب سے
 آج چکر اس کو گھر لے آئے

[illegible]

ہونے میں اور اگر کسی اور کو جان کر تو
 خود تو اس پر کیا بھی خوش تانا نہ ہے
 دیوانہ ہم ہوتے ہیں بلیاں سنسنے
 ہرگز ترے لئے نہ کرو سسٹنہ انقلاب
 لایا ہے تو گنگ گدش و دوش سنسنے
 ملک مدم ہی یا کوئی تانگہ لگا سنسنے
 ہر روز عدل تو آئے ہیں عیاں سنسنے
 اک تانگہ لی کہا سنا سنسنے
 بیتاب ہے غافلہ تار و پوس
 کو خیال میں کیا ہے سنسنے
 ان سنسنے

[illegible]

یہ تمام گلاں گھبراہٹوں کی سبب بن گئیں
 جو ان کا دل پر ہوا جو ان کے دل پر ہوا
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں

جب یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں جو ان کی سبب بن گئیں یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں جو ان کی سبب بن گئیں	یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں جو ان کی سبب بن گئیں یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں جو ان کی سبب بن گئیں
---	--

دیوانہ قدیم مولیٰ کیا سیری قدرت رند
 پران ہی ہی ہیں سلیان ہستہ سنے

ہر پہن پہن جہد گیسو محمد اس کے لیے تبسیم کے لیے ہر زما اس کے لیے شہد لانا او ہا تو تن زار کے لیے تکلیف سیر باغ نردول گرفتہ ہون جب ہر کے میں عشق کو سنیہ سپر کیا پہا نسی نکالی ارشد عشق میں بخت کو سوس کا پہول فطر زاکت سوزن گیا جب آفتاب شرمین مجھ کو ہلا گیا وہ رشک گل حلق گیا سیرانج کو او موت تو نہ آئی نکلا تجھے رہ گیا تو جانے باہمین تو غبار قدم ترو نصرت ہو اپنے عمر زسوار اب کرو کہ کئی کئی ہیں بہین کو تو ہیں دور	ہر پہن پہن جہد گیسو محمد اس کے لیے تبسیم کے لیے ہر زما اس کے لیے شہد لانا او ہا تو تن زار کے لیے تکلیف سیر باغ نردول گرفتہ ہون جب ہر کے میں عشق کو سنیہ سپر کیا پہا نسی نکالی ارشد عشق میں بخت کو سوس کا پہول فطر زاکت سوزن گیا جب آفتاب شرمین مجھ کو ہلا گیا وہ رشک گل حلق گیا سیرانج کو او موت تو نہ آئی نکلا تجھے رہ گیا تو جانے باہمین تو غبار قدم ترو نصرت ہو اپنے عمر زسوار اب کرو کہ کئی کئی ہیں بہین کو تو ہیں دور
--	--

یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں

یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں
 یہ سب کچھ ان کی سبب بن گئیں
 جو ان کی سبب بن گئیں

۱- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۲- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۳- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۴- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۵- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۶- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۷- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۸- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۹- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۱۰- کتب و اسناد خطی و چاپی

اگرچہ کیا؟ نے میری مشایید | اگرچہ کیا؟ نے میری مشایید

روٹا ہے یہ صحیح دروازہ ہے

یہ سب کچھ دیکھ کر میں نے سوچا کہ میں نے کیا کیا ہے

گل کسی کشت حج رو بہ کھائیے
 سر کے منہ پر ہوا نیان چوٹیں
 تو ناسخ کا عبث ہزار
 ہے وہ قسمت فقیر موحیان
 رکھ دیا سر کو پاسے قافلے
 جزیرہ دلچ کے کیا تمہیں کینچا
 راہِ انھت میں رکما بعد قدم
 ایک چاہے تو میرزا ریکو دلا
 کہ تہ گان نہ فنا شوید ہوے
 خاک ہو کر اگر ادھیں تو آئین
 فتنے کمرے طالب دیدار
 برسہ خط طلب جہنم کیا
 مہراب کو ملوں پہ ہونے لگی

سبز رنگت پہ اوس پرچی کی لہند

کما عجب ہے وزیر کما ہے

نرخست پرده از سارایا کسے جلوہ حق دکھا دیا کس نے

کتاب فی الفیہ فی التفسیر

دل میں چہ بتایا ہے جو جان کی قربانی
 کیا آتش جو میرا جسے قتل کر گئے گا
 کیا سنگسار حال پناہ تو کہ میری جہان
 آنکھیں ہی آتش میں ہیں تنہا و مریں
 آخرا محبت میں اہل حبس کا جہان
 جانیر میں یہ مکتب میری آزاری فرقت
 تاشیر کہ چلے تراش و کٹنے سلک کا
 دوریا ہوں موت کیلئے فشر سے نہ ٹھکر
 اور تیرے ان خیمہ تو بیان دے ہیں وگو
 رورہ کہ خبر سے یہ میری عشق بکار
 تیرا سب کاشیت ہے ہر اک آئینہ با
 اوس بت کو اثر ہو کہ نہ اوس غرض
 سنا ہوا ہے اڑھ کر وہ گلبدان گھر
 جب یاد کیا ہے تھو او غیرت شمشاد
 اور دل بہت تیرا کہ پہر کیا تو نے
 خدمت حق جو شوق نہ کی اپنی
 کہ ایک ہو واپس ہے جو حضور ہیں
 دیندار ہوں عزت میری رکنا تو اہی
 کیونکہ نہ کہ وہاں کی کرتی نہ شام

اب بھانگو رو کر کوئی یاد کرو سیدھا
 اگر جان جو میری آفر کا خدائے
 تعالیٰ نہ دے تو فتنہ محبت میں نہ دے
 دوست سنبھالے کوئی کہ نہیں ہے
 فلانی میری حکمت تو پوری جانتے تھے
 بیمار اسی طرح سے نہیں دیکھا ہے
 پورے بچے جو کہیں کان میں غنائی کرتے
 تھوڑا لگا شوق ہی میں نہ کھینچتے
 زلفیں نہیں صائب ہیں یہ لپکا ہے
 تم آپ جاؤ محلو کیا کے حوائے
 خجل میں لگی آنکھوں کی جھپٹ
 اوزار دل عرش سے تو ہلاے
 قربان کو تیرے ہی کلی دیو تھے
 بہرہ ور ہیں آنسوؤں سے ناخ میں تھے
 اس کی ہر زخم کا تیرا ہی آئے
 عہد یاد کیسے ہمارے جد حوائے
 یا رب طر حصار میں کین انجمن کو دلاے
 دل پر لگیا ہو کہ بت لے کر ہلاے
 اجزا میں یہ عالم مرے کے واسے

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

[illegible]

حضرت خاں صاحب
 ۱۱۵۰
 اور عشق ابوبکر سے ہنسا نصیب ہو
 لافون کو دو گانے کا کہ نہ فریاد کیا
 بیکاروں میں کیا ریت کی کہ ہر
 اپنی کجیوں سے کجیوں کو ہر
 شادی ریت سے کجیوں کو ہر
 دھرم اور ان کے کجیوں کو ہر
 فریاد کیا کہ کجیوں کو ہر
 سونا کجیوں کو ہر
 کجیوں کو ہر
 کجیوں کو ہر

کمالیہ میں جو فیصلہ صادر ہوگا اس کی کوئی شک نہیں ہے۔

تاریخ و مکان و نام صاحب

سب سے پہلے اس کی بات کرنا چاہیے
 جو اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے
 اور اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے

جان بھر کر تیرے لئے
 سب سے پہلے اس کی بات کرنا چاہیے
 جو اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے
 اور اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے

شکست میں ہو گیا افسوس
 سب سے پہلے اس کی بات کرنا چاہیے
 جو اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے
 اور اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے

سب سے پہلے اس کی بات کرنا چاہیے
 جو اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے
 اور اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے

وہ ہری سیتے میں اتاری رند	جوسلیان تلک کہو نہ گئی
وہ صفت کر ڈکوا چاہے کہ بے	عراق یاوے شرم و حجاب کے بے

سب سے پہلے اس کی بات کرنا چاہیے
 جو اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے
 اور اس کی حالت میں ہے اور اس کی
 حالت میں ہے اور اس کی حالت میں ہے

سیدنا ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ
 سیدنا ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ

گزشتہ سب سے تہذیبی ہونے پر مدح ہے ہنرمند ہو کر شہر پرستہ شہر اس کے اوگرہ ہو کر ہر قوم کی شہر کا خوش یہی سہ پہلے تو صوفی کا خلق ہو گا سپہ سلف سے دیوانہ حسن معنی کو مرید پیر سخاوت ہونے ہی و سیت سے میں تو کون کونسا نہیں ہی بہ ساقی بویار معاوضہ نہ کرے عطر عرق تو جسے میں پیر دیکر ساقی جواب بولوں گا نوسے کے مری و اعمال کی مکلفا میں	سہ کی گور میں راحت ہے کہ ہے گزشتہ جسے ہری میں تو ہے کہ ہے شراب دینی کی شہر شہاب کہ ہے جو پرو تہنہ نہ مطرب باب کہ ہے کیا جسے لغزنی اتقا ہے کہ ہے جسے شراب پر دین میں آج کہ ہے بیرون کا نہر میں شراب کہ ہے جو ایک شہرے کوئی گلاب کہ ہے گرد و فوسنیکی است کہ شہر کہ ہے ہزار بار خوشی خدا ہے کہ ہے
--	---

سلاطین مجھے نیکرین جب کہ ہے رند
 ہوا حضور رسین گر جو ہے جسے

سلاطین کی تہذیب میں جو آتے جاتے حضور اور عارفین نیکرین کیا عرصہ تک کیا چہ ہو گیا کسی ہمدردی گات بہر آتش شوق پہ کہتے ہیں پکار میں آتما بہر حاجت میں میں عورت مل کو ترعہ میں میں نہیں نہ ہو لکنا تافا ایک ایک دل کو شوق عورت محبت کو نہ کر	اور عطا دے چکا دیا جاتے جاتے خار میں چہر گلستان کو داتے جاتے آفراس دستی سوز دواتے جاتے اشک گرم اور میں ہنر گلے جاتے درد غم میں کہ اشک میں سما جاتے آخری وقت تو دیدار داتے جاتے لالہ دماغ تر جاتے کلا جاتے جاتے
--	--

سیدنا ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ
 سیدنا ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ

سیدنا ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ
 سیدنا ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ

سیدنا ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ
 سیدنا ابی بکر صدیق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عمر فاروق رضی اللہ عنہ
 سیدنا عثمان غنی رضی اللہ عنہ
 سیدنا علی رضی اللہ عنہ
 سیدنا محمد مصطفیٰ رضی اللہ عنہ

Handwritten notes at the top of the page, including the title "مختصر معانی" (Mukhtasir Ma'ani) and other introductory text.

آزادی میں ہوتا ہے	وہی ایک کہ ہو اور چاہتا ہے
اور ضبط کر ضبط آہ و فغان کو	
تو کہیں نہ رہا ہو چاہتا ہے	

<p>بست گیران آرزو خدائی کی ہاتھ پہرے نہ پاؤں تک اور تکی یار دست سے پر گیا اگر جو خون کی بہن چھلیاں پاؤں جو یو میں سے یہ فاسد ہون موت آج سے قید میں صیاد لب لعین کی گرفت نکھون تیرے کہے میں بادشاہ ہون نہ ولایہ اور اسل اسل رنگا رنگ کہیں بدن پہنیں دیکھتے اوس منجھے کو گر و اعلا ناک ہو کر نکالا اوس کا غبار ہولا ہڈ کا سا آپ پرتا ہے وہ دم ہے یا سمن خداون میں کاسہ زانو کا جام ہے ہوا خط کو منہ دے کہ آج اوس گل</p>	<p>شان سپہ نیری کبریا کی طالع ہونے نارسائی کی بخت برگشتہ نے برائی کی او نگلیان خیر خالی کی رسم اوہ جامی آشنائی کی آرزو ہو اگر رحمانی کی مزج رنگت ہو و شنائی کی سلطنت جوڑ کر گدائی کی سرخین یارگی کھائی کی انتہا ہو گئی صفائی کی قلمی کس جائے پارسائی کی اور صورت متی صفائی کی صندل کس کی رہنمائی کی گوری گوری تری کھائی کی سیر کرتا ہوں میں خدائی کی گلشن جن کی صفائی کی</p>
--	---

Handwritten notes on the left margin, including the page number "۱۴۱" and various commentary.

Handwritten notes at the bottom of the page, including the title "مختصر معانی" (Mukhtasir Ma'ani) and other concluding text.

بہشت کا نام ہے جس کو خدا تعالیٰ اپنے پیارے بندوں کو عطا فرماتا ہے۔
 جہنم کا نام ہے جس کو خدا تعالیٰ اپنے کافروں کو عطا فرماتا ہے۔
 جنت کا نام ہے جس کو خدا تعالیٰ اپنے نیکو بندوں کو عطا فرماتا ہے۔
 جہنم کا نام ہے جس کو خدا تعالیٰ اپنے کافروں کو عطا فرماتا ہے۔

<p>خود بخیر میل جو کیا تو تواریک جو وہ بھی بد شرع تم غرض میں نہیں ملنا پانچ پر تیرا جو حکم کرے تو دوست جان بھائی اخلاقی بنیر تیرا انجام ہو دانست کشتہ اہل علم کو تیرا منی کر</p>	<p>جن انسان میں نہ ظلم نہ تازی چاہے بیکر کو طعن کر تیری جوابی چاہے بار لسنے کچھ زمان نا توڑی چاہے شوخ ہو مطلق سے بھی تو الٹی چاہے ہوشیار ہو کر تیری شیریں مانی چاہے</p>
--	---

<p>بار بار ہے پسینے میں بھرا ہے وہ رند   تیرا ابرو کا گرا ہو چاہے پانی چاہے</p>
--

<p>عطر جو اک بت بلا بلند ہے بوٹا سا ہے نہ پست نہ اتنا بلند ہے گونا گوار خلق میں رہتا بلند ہے کیا پست نظر توں کی روانی ہو تم ملک یارب تو پار کیو بیڑ بحق فوج کیا آشیانہ پہونکے یا با عجبان نے وزارت آہیں جتنی جتا چوں کجی باوین قرنی جنت عجیبو ابھی ڈھونڈ کر تاپ لے گرس کر چوہاں گیس میں رو میں نہیں جتا چوں خورشید سرخا منوں شمشیر گریا خوشی مسرور کوئی نیزہ بازیان چالی ٹہین گوہر پرنگشت میں ترے</p>	<p>ہر نہ آہ صورت طو با بلند ہے کچھ شاخ گل ہو وہ قدر عا بلند ہے سید ہیں خاندان سزا بلند ہے راحت ہوں میں دفاع تھا بلند ہے بل سے بھی آب موجود دیا بلند ہے جود و آہ بلیں شیدا بلند ہے قاسم کشیدہ اک بت بلا بلند ہے ششاد سی تری وہ سرا بلند ہے محل ہو ہی شاخ کرش شلا بلند ہے ہے میر و لب آہ نہ نا بلند ہے ہفتون غبار وہن صحر بلند ہے اک تلہ جائز خص سجا بلند ہے</p>
--	---

یہ شعر کا ترجمہ یہ ہے کہ جو انسان میں نہ ظلم نہ تازی چاہے
 بیکر کو طعن کر تیری جوابی چاہے بار لسنے کچھ زمان نا توڑی چاہے
 شوخ ہو مطلق سے بھی تو الٹی چاہے ہوشیار ہو کر تیری شیریں مانی چاہے
 ہر نہ آہ صورت طو با بلند ہے کچھ شاخ گل ہو وہ قدر عا بلند ہے
 سید ہیں خاندان سزا بلند ہے راحت ہوں میں دفاع تھا بلند ہے
 بل سے بھی آب موجود دیا بلند ہے جود و آہ بلیں شیدا بلند ہے
 قاسم کشیدہ اک بت بلا بلند ہے ششاد سی تری وہ سرا بلند ہے
 محل ہو ہی شاخ کرش شلا بلند ہے ہے میر و لب آہ نہ نا بلند ہے
 ہفتون غبار وہن صحر بلند ہے اک تلہ جائز خص سجا بلند ہے

یہ شعر کا ترجمہ یہ ہے کہ جو انسان میں نہ ظلم نہ تازی چاہے
 بیکر کو طعن کر تیری جوابی چاہے بار لسنے کچھ زمان نا توڑی چاہے
 شوخ ہو مطلق سے بھی تو الٹی چاہے ہوشیار ہو کر تیری شیریں مانی چاہے
 ہر نہ آہ صورت طو با بلند ہے کچھ شاخ گل ہو وہ قدر عا بلند ہے
 سید ہیں خاندان سزا بلند ہے راحت ہوں میں دفاع تھا بلند ہے
 بل سے بھی آب موجود دیا بلند ہے جود و آہ بلیں شیدا بلند ہے
 قاسم کشیدہ اک بت بلا بلند ہے ششاد سی تری وہ سرا بلند ہے
 محل ہو ہی شاخ کرش شلا بلند ہے ہے میر و لب آہ نہ نا بلند ہے
 ہفتون غبار وہن صحر بلند ہے اک تلہ جائز خص سجا بلند ہے

کیا ایک دہائی میں ہی ایک جلیقے اور رند
 دشمن ہر فریاد اور شکر کو نہیں سمجھتا

<p>راہ کیا سکر ہی ہر ہمت کی تباہی ہے دیکھتے ہیں نہیں تم چشم نہایت گہری کون عاشق ہو ترایہ رحمت کیسی بڑیاں میری لہریں ہیں ہر ہر لہر تو میں کہہ پتھ ہوں میں لگا اپنا چہرہ اور کسبچہ جو سبب شمع جانی وہ ہو ہے میرا بال جاتو جو ختم میں ہی طرح دیتا تھا ہنس کے پانی نہیں پانی سنا ہوں کہا گیا کیوں نہ ہوں سخن لطف نہ روا کر کم تم جو تیرے لکے پکارو سہر محفل مجھ کو دیکھو جسکی تنائیں ہزاروں نقشے تم نہجی چندی چن آجائے کہ گرو آو</p>	<p>بہت کو کیا ہو صانع تر و خضعت کیسی پیار کیا ہو ہر زبان انگشت کیسی استو بہ یاد نہیں تھی تیری کرت کیسی آج پہر کی ہی تپ چھڑا تیرے کیسی سانس نہیں کی ہی ملت نہیں رحمت کیسی بغض تیرے دوسرے تپ کو عدوت کیسی درگزر اب نہیں کہ تو قدرت کیسی سلب کی عارضہ چھڑا تیرے کیسی کی ہو سرکار میں بندو زرقا ت کیسی خیر ہو جاوے دے دے دولت کیسی کیسی تصویر یا ہو صانع قدرت کیسی دیکھو درگاہ میں ہوتی ہی زیارت کیسی</p>
---	--

جسے نام کو کہی وہ شہ خوبی اسے رند
 جان تک دیدوں دوسرے دولت کیسی

<p>ایک ایام میں جس کی ہر ہمت گری قاصد تو جواب ایک ہر زخا کا نہ لایا بھر جانے کی دم میں گریں تو عجب کیا</p>	<p>ادب اور نگاہ کو کسی امر پر سے درگزر میں آتا تری نہ رہی سے بدر سے مراحل چراغ حوری سے</p>
--	--

۱۲۶

کیا ایک دہائی میں ہی ایک جلیقے اور رند
 دشمن ہر فریاد اور شکر کو نہیں سمجھتا
 راہ کیا سکر ہی ہر ہمت کی تباہی ہے
 دیکھتے ہیں نہیں تم چشم نہایت گہری
 کون عاشق ہو ترایہ رحمت کیسی
 بڑیاں میری لہریں ہیں ہر ہر لہر تو میں
 کہہ پتھ ہوں میں لگا اپنا چہرہ اور کسبچہ
 جو سبب شمع جانی وہ ہو ہے میرا
 بال جاتو جو ختم میں ہی طرح دیتا تھا
 ہنس کے پانی نہیں پانی سنا ہوں کہا گیا
 کیوں نہ ہوں سخن لطف نہ روا کر کم
 تم جو تیرے لکے پکارو سہر محفل مجھ کو
 دیکھو جسکی تنائیں ہزاروں نقشے
 تم نہجی چندی چن آجائے کہ گرو آو
 جسے نام کو کہی وہ شہ خوبی اسے رند
 جان تک دیدوں دوسرے دولت کیسی
 ایک ایام میں جس کی ہر ہمت گری
 قاصد تو جواب ایک ہر زخا کا نہ لایا
 بھر جانے کی دم میں گریں تو عجب کیا
 ادب اور نگاہ کو کسی امر پر سے
 درگزر میں آتا تری نہ رہی سے
 بدر سے مراحل چراغ حوری سے
 کیا ایک دہائی میں ہی ایک جلیقے اور رند
 دشمن ہر فریاد اور شکر کو نہیں سمجھتا
 راہ کیا سکر ہی ہر ہمت کی تباہی ہے
 دیکھتے ہیں نہیں تم چشم نہایت گہری
 کون عاشق ہو ترایہ رحمت کیسی
 بڑیاں میری لہریں ہیں ہر ہر لہر تو میں
 کہہ پتھ ہوں میں لگا اپنا چہرہ اور کسبچہ
 جو سبب شمع جانی وہ ہو ہے میرا
 بال جاتو جو ختم میں ہی طرح دیتا تھا
 ہنس کے پانی نہیں پانی سنا ہوں کہا گیا
 کیوں نہ ہوں سخن لطف نہ روا کر کم
 تم جو تیرے لکے پکارو سہر محفل مجھ کو
 دیکھو جسکی تنائیں ہزاروں نقشے
 تم نہجی چندی چن آجائے کہ گرو آو

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

کائنات کو مادی و جسمانی امور سے
 جاکر توحید و وحدانیہ میں
 دیکھنے و دیکھنے میں خدا کے
 بطرح ابرو قائم کرنا خدا کے
 اوکلی ٹیپنی جو بتلوا خدا کے
 حرفت آؤ نہ سیکال سیکالی
 شہب گور و بتلوا خدا کے
 بات وہ کہانی ہوا خدا کے
 پوچھ چلا ہوا خدا کے

نہ انہیں محبت و مکرمل بابر الفست میں
یہ سوجا دیگا نہ نہ یہ بیچارہ جالوسے

پہر گئی سپر فطر یا خدا خیر کرے
پہر پہننے پڑے زنا خدا خیر کرے
پہر کتنی میان سو تو خدا خیر کرے
پہر کرنا دل بیمار خدا خیر کرے

[illegible]

آج جس گلی کو گھنٹا رگیا	خوب اپنے بہت سنا پڑ گیا
دہم دیو آپ بہ کس طرح عالم اپنا	آئینے میں تو خدا کی جیسے عظم اپنا
غصنوں نیاہ رنڈ جانے گزر گیا	اچھا ہوا عذاب گنا دہم سر گیا
کفر ہم جسکو سمجھتے تھے وہ ایمان نکلا	جیسے رہتی کا گناہ تھوڑی عریان نکلا
ابھی آج رجبہ ہوتے تھے کھلائی ہو	دم کوئی دم کو مر دہ مر جان نکلا
دل قبل سے گیسو خمدار ہو گیا	یارب میں کس بلا میں گرفتار ہو گیا
دق کا فراق یار میں آزار ہو گیا	عجسی ہو اپنے چہلے میں یار ہو گیا
ردیا جو ہوٹ ہوٹ کر شوق جلتا ہے	اندھا تھا طالب دیدار ہو گیا
مرد کے پہلے سے عرض عشق ہو چکے	کیون زندہ ہر تھیں ہی آزار ہو گیا
نیا یا کروں مکان میں تو لا مکان ہو چکا	نئی تلاش میں ہی کسان کسان ہو چکا
کچھ زیادہ عرفی اور بھراؤں کل ہو آج	اوسے بغیر وہ ملک ہماری کل ہو آج
ہو گیا نظارہ گل میں انصاف میرا	کھینکے پہاڑ اور میل زرد اداں میرا

۱۰۰

مجلس شورای اسلامی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی
کتابخانه ملی

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or a note, located at the bottom of the page.

پہرہ پہنی ہو یا وہ غاروں کو حوائی سیران
قدروں سے سرکش کا کمانہ منظر و نما

ابن کثیر و ابن کثیر

مجلس شورای اسلامی
کتابخانه

مختصر بیان انہی سوال سے مشتمل ہے

جیہن شہر عرق انصاف	
شہرہ شہرہ شہرہ	

لا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم

قاصد سنجے نہ یاد رکھنا یا تم شوق

نہایت سے گہرے گہرے

یانی سلامت سوز

و کلمه ای است یا هر محسوب جوان گشت یک

ول
ملی رقیبای مجبور آمد

جلد اول

پیدا ہوا ہے میں بھی ہوتی ہوں مگر

سفیہ میں ان پر رکتا

فہرست کتب خانہ

بکھر کر رہے ہو جن لوگوں کی خاطر دیارِ

فخشنه نیر آتی هین نه بکوه
وله

طایفہ داران

بغیر پاس کے طاعت و کثرت نہیں
وہ حضور کو سارے حاکم انتخاب نہیں

پیازہ زیر کبابے ساند
کمر کا شل و مین کاتہ

شراب نہیں
روبو جی نہیں

نہا نہ پیر کیا میری طرح ہے پیر ہے
کھڑا ہو یا میری طرح ہے پیر ہے
خدا کا قریب نہ نہا نہ پیر ہے

کلمہ کے ضمن ائمہ کو
مراور دیتا عالم شہ

عبدالرحمن
عبدالرحمن
عبدالرحمن

١٠٠

مجلس شورای اسلامی

انسان میں جو کچھ ہے اس کی بنیاد پر ہے

11

مجلس الشورى

۱۰۰

[Faint handwritten notes or bleed-through from another page.]

<p> اینک خوشه پیر چو آواز بر زبان آید در بطنین جوی را لعل خندان آید کس درون تنه او که کین کین می آید این شخص آید انسان جز مشرک آید </p>	<p> خمر ز تمبر شادمان آید شادمان دست نه انگین چو آواز بر زبان آید محب که کین چو در کین و سوز آید ده نوبت کین که کین که کین آید </p>
--	--

ابن خورشنگ طرزد کلمه بنامه میرزا
میتا چون تو دل کو کیا پادشاه کا دشمن

نہج کو پیشید و عہدہ اولہا کر دینا

<p>بجای آن جوانان چه کسی را اگر از این علاج باوه خود بخورند عجز و درمانی نیست</p>	<p>میشوختان بنده این چنین میخاکش که خبر تو نیست سر زده از دست کینه کار و زگرستی همین</p>
--	---

مہاجر قتل کو بد شکر دیکھتے جاؤ
گلے پر گینے چلتا ہو غنیمت دیکھتے جاؤ

کسی من و صورت کہ تو نہیں ہو	سب کیا جو نہیں ہو
-----------------------------	-------------------

<p> </p>	<p> ہو کہ میرا رعبت لگ کر نہ جاؤ تیرے پیچ کو آستانہ برماؤ </p>
--	---

دل حسین بنیامین اس بات پر ابرو
روم جو عالمی مہاسی بات پر ابرو

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

مجلس عالی تعلیم و تربیت
وزارت معارف و اوقاف و صنایع مستظرفه
تاریخ ۱۳۰۲

1000

تصديقاً على ما ذكره في تاريخه

کتابخانه عمومی
موسسه عالی فرهنگ و معارف اسلامی
تهران - خیابان ولیعصر - پلاک ۱۲۸
تلفن: ۶۴۰۷۳۵۰۰

من این خوشنویسی از استاد
 میرزا محمد علی قزوینی
 مؤلف و خطاط است که در
 کتابخانه مجلس شورای اسلامی
 آذربایجان موجود است

گورنری کے نام سے
محکمہ تعلیم کے نام سے
محکمہ صحت کے نام سے
محکمہ آب و ہوا کے نام سے
محکمہ زمین و کھیتی باڑی کے نام سے
محکمہ صنعت و تجارت کے نام سے
محکمہ ٹرانسپورٹ کے نام سے
محکمہ پبلک ورکس کے نام سے
محکمہ پبلک ہیلتھ کے نام سے
محکمہ پبلک ایڈمینیسٹریشن کے نام سے
محکمہ پبلک ریلیشنز کے نام سے
محکمہ پبلک ایڈمینیسٹریشن کے نام سے
محکمہ پبلک ریلیشنز کے نام سے

100-443887-100

۱۰۰

[Handwritten signature]

وفاقیہ اسلامیہ اعلیٰ ثانوی اسکول
بھٹنڈہ، ضلع جالندھر، پنجاب
پاکستان

توق حورانی کی نرکہ چھب جانیس
بہرہ جو مریان ورتہ تیں بیکہ بنوکر
مرو جو آکر ایشہ ویر گہ ہندو کر دیا

101

پیشوئی محمد علی خان صاحب

مجلس من بی بی سیدہ شہینہ بیگم

100-443887-100

الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم

جور کیا ویکٹوریہ

تجارت و بازرگانی

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

اپنی زندگی میں جو قسم ڈالے گا اسے پورا کرے گا
اس قدر سزا دے گا کہ جس کو چاہے
اس کو کر تو میں گالی بھی دے سکتا ہوں

وہاں سے بھی کچھ لکھ کر
میر تقی میر کی زبان پر
آج کے زمانے کے
میر تقی میر کی زبان پر

مکتبہ اسلامیہ

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

مجلس شورای اسلامی
کتابخانه مرکزی
کتابخانه عمومی

Handwritten signature/initials.

Handwritten text in Urdu script, likely a signature or a note, appearing below the printed text.

Handwritten signature: *W. B. Smith*

یہ ایک پتیا پر گاتر مان کسی کا کہنا	یہ اور انہیں یہ باتیں کہ جو جب تو کو دھکا
تو کہیں کہل جائے گا نہ ما اور جانیگا	انہوں نے کہا کہ کوئی کر کوئی نہ کرتا
جہاں سے ہو جو کرنا وہاں ہو پتیا پر نہ تو	وہاں سے تھوڑا سا چلے تو تار سے تو
عقل سے نہ سمجھتے ہیں کہ تھی اسی اثر	سیر پارہ جاتا تھا ایک کچے سکی تھیں شکر
عشق بازی کا یہی جو چرچا تھا سہرا	بجولے بیٹے گیا کاش دے بیٹے آٹھ پیر
میں کہان ہوا بے غرض اور بت ہوا کام نہ	جنگاہل ہوتا ہے اس کے اوسے آرام نہ
رہیں کہتا تھا جو جیتا ہوا بھار دیکھا	حرارتی تھی نظر با کوئی انسان نہ کیا
بہرے بیکار رہی یہ کہ کوئی نہ ہوا نہ کیا	جیتے جیتے یہ کیا خواب نشان کیا
اس کی اس طرح سے اوس شمع شکر کا ہو	نام معلوم ہو جیکہ نہ تیا گسہ کا ہو
دو ہونڈ لڑا اوس گل غلگولہ کا جو نہیں	آداب اپنا کھا کاش کہ مراد میں
وہ تو گزرا نہ اوس ہی ہو گئے جا نہیں	عشق بازی میں بھلا نام تو کہہ دین میں
شمع و گل گوہر شاید وہ پڑا نہ آئے	پیشینہ رنڈو خیار کو دھماکے آئے
دن تو ہو جاتا تھا طرہ پر چل پھر کوسر	لاقی تھی آفت تازہ شہریت دلی پر
مرنی شام دے جا جاتی تھی ہر روز نہ پر	روز کو نہ خاشاب ہر کجی دھڑکے سر

اگر خود وصل کی گئی تار میں تار کی گئی ہو
 کہ بلا جانتا تھا تو غیبی فیض رسالت تھا
 علم خضر سے تھا میں میں باطن باطن
 بیابان دریا کا تر کوئی نہ کہ نہ مانا
 غیبی کیا ہے کہ اگر اور افسان
 نقش فیض ہے تو غیب سے پہنچا

۱۹۶
موسسه کائنات و تاسیس کمیته تحقیقاتی
فصلنامه علمی و ادبی «کائنات»
چشمه خورشید از کتابخانه محفوظه
بنیاد فرهنگیان تهران
توسعه و ترمیم و بازسازی
در سال ۱۳۸۵
تهران

[illegible]

عبدالرحمن بن علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب

عبدالرحمن بن علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب
 علی بن ابی طالب

خبر باقی تو نه افغنی نهی رو مشرب بجا	ایروسی چونی بخاری جو خوش سالار
بگویم ای سوسو چو نمون پر زانم گشت کر	
برو اطران کا کاهان پر بقیضه چیت کر	
دیر کعبه طبعیت بهوش فی الجبر بجال	کچھ تمنا ہی چونی کم ہندو گنج و طلال
رق شمشاق تہرا زہر ترا جودہ جہان	ایجان جہر زہر وہ چند ہوا دوقر وصال
دو میان زارہ و پیغام بر جہان ہو سے	
قول و آثار ہو سے وصل کر سامان ہو سے	
شکوہ شکوہ ہو جگر کر ایام تمام	زندگانی کی چونی جھکو امید گشتار
گرچہ آغاز برآ تھا پہ ہرانیہ کی انجام	صبح و شام کی نظر گزشتی صحبت کی تمام
لاو تشریف مرو گھر میں سرفراز کیا	
جو تصور میں تھا مجھے وہ انداز کیا	
آتری دلیر مارت گل میں سیر	خوب بار و نوری سار گل میں کے
دینو انجیل سو مری آنکھوں کو آنسو پونجے	منہ بند رکھو مری دیر تک کتور ہے
میں چہ تھا ہونہ رو شکوہ مرو سہ کی قسم	
جان رو رو کہ کہو شکوہ مرو سہ کی قسم	
جشن شاد کیا ہو نہ کام نہ حال تھا	ہو فلق دشمنو گور وین بکار و خوار
جھکو سچ نہ جدائی تھا نہایت ہوا	عالم الخیبہ جہان کا تھا گواہ
شکوہ بار نہیں آتیکا تو کیا وقت ہے	
جو مرو دیہ گزشتی و خدا و حق ہے	

خبر باقی تو نه افغنی نهی رو مشرب بجا
 ایروسی چونی بخاری جو خوش سالار
 بگویم ای سوسو چو نمون پر زانم گشت کر
 برو اطران کا کاهان پر بقیضه چیت کر

دیر کعبه طبعیت بهوش فی الجبر بجال
 کچھ تمنا ہی چونی کم ہندو گنج و طلال
 رق شمشاق تہرا زہر ترا جودہ جہان
 ایجان جہر زہر وہ چند ہوا دوقر وصال

دو میان زارہ و پیغام بر جہان ہو سے
 قول و آثار ہو سے وصل کر سامان ہو سے
 شکوہ شکوہ ہو جگر کر ایام تمام
 گرچہ آغاز برآ تھا پہ ہرانیہ کی انجام

لاو تشریف مرو گھر میں سرفراز کیا
 جو تصور میں تھا مجھے وہ انداز کیا
 آتری دلیر مارت گل میں سیر
 دینو انجیل سو مری آنکھوں کو آنسو پونجے

میں چہ تھا ہونہ رو شکوہ مرو سہ کی قسم
 جان رو رو کہ کہو شکوہ مرو سہ کی قسم
 جشن شاد کیا ہو نہ کام نہ حال تھا
 جھکو سچ نہ جدائی تھا نہایت ہوا

شکوہ بار نہیں آتیکا تو کیا وقت ہے
 جو مرو دیہ گزشتی و خدا و حق ہے

پیشوایان و قاضیان
حکومت و ادارات
و جماعتی و انجمنی

Handwritten signature: *محمد علی قزوینی*

کتابخانه شخصی صاحب کتاب
دانشگاه ملی افغانستان
کابل

کونو شغلین معروف بہ کار تاشا
کونو صوبہ جاکا دین جن بہر تاشا
کونوئی بیانی صوبہ جاکا دین جن بہر تاشا
۱۴۴۳ھ

۱۳۳۵
 بی بی خانم کی خدمت میں
 راجہ اس کے گھر کو گئے تو جو ایک غلام وہ
 تیسری قتل ہو گیا وہ خوب سا کھانا ہم
 کھا اور وہ کھانا ہمیں دیا اور ہم
 دونوں اس کے ساتھ گئے

۱۰۱
 این کتاب در کتابخانه
 مجلس شورای اسلامی
 تهران ثبت شده است
 شماره ثبت ۱۰۱
 تاریخ ثبت ۱۳۰۴
 شماره قفسه ۱۰۱
 شماره کتاب ۱۰۱

<p>۱۴۴۰</p> <p>۱۴۴۱</p> <p>۱۴۴۲</p> <p>۱۴۴۳</p> <p>۱۴۴۴</p> <p>۱۴۴۵</p> <p>۱۴۴۶</p> <p>۱۴۴۷</p> <p>۱۴۴۸</p> <p>۱۴۴۹</p> <p>۱۴۵۰</p> <p>۱۴۵۱</p> <p>۱۴۵۲</p> <p>۱۴۵۳</p> <p>۱۴۵۴</p> <p>۱۴۵۵</p> <p>۱۴۵۶</p> <p>۱۴۵۷</p> <p>۱۴۵۸</p> <p>۱۴۵۹</p> <p>۱۴۶۰</p> <p>۱۴۶۱</p> <p>۱۴۶۲</p> <p>۱۴۶۳</p> <p>۱۴۶۴</p> <p>۱۴۶۵</p> <p>۱۴۶۶</p> <p>۱۴۶۷</p> <p>۱۴۶۸</p> <p>۱۴۶۹</p> <p>۱۴۷۰</p> <p>۱۴۷۱</p> <p>۱۴۷۲</p> <p>۱۴۷۳</p> <p>۱۴۷۴</p> <p>۱۴۷۵</p> <p>۱۴۷۶</p> <p>۱۴۷۷</p> <p>۱۴۷۸</p> <p>۱۴۷۹</p> <p>۱۴۸۰</p> <p>۱۴۸۱</p> <p>۱۴۸۲</p> <p>۱۴۸۳</p> <p>۱۴۸۴</p> <p>۱۴۸۵</p> <p>۱۴۸۶</p> <p>۱۴۸۷</p> <p>۱۴۸۸</p> <p>۱۴۸۹</p> <p>۱۴۹۰</p> <p>۱۴۹۱</p> <p>۱۴۹۲</p> <p>۱۴۹۳</p> <p>۱۴۹۴</p> <p>۱۴۹۵</p> <p>۱۴۹۶</p> <p>۱۴۹۷</p> <p>۱۴۹۸</p> <p>۱۴۹۹</p> <p>۱۵۰۰</p>	<p>۱۵۰۱</p> <p>۱۵۰۲</p> <p>۱۵۰۳</p> <p>۱۵۰۴</p> <p>۱۵۰۵</p> <p>۱۵۰۶</p> <p>۱۵۰۷</p> <p>۱۵۰۸</p> <p>۱۵۰۹</p> <p>۱۵۱۰</p> <p>۱۵۱۱</p> <p>۱۵۱۲</p> <p>۱۵۱۳</p> <p>۱۵۱۴</p> <p>۱۵۱۵</p> <p>۱۵۱۶</p> <p>۱۵۱۷</p> <p>۱۵۱۸</p> <p>۱۵۱۹</p> <p>۱۵۲۰</p> <p>۱۵۲۱</p> <p>۱۵۲۲</p> <p>۱۵۲۳</p> <p>۱۵۲۴</p> <p>۱۵۲۵</p> <p>۱۵۲۶</p> <p>۱۵۲۷</p> <p>۱۵۲۸</p> <p>۱۵۲۹</p> <p>۱۵۳۰</p> <p>۱۵۳۱</p> <p>۱۵۳۲</p> <p>۱۵۳۳</p> <p>۱۵۳۴</p> <p>۱۵۳۵</p> <p>۱۵۳۶</p> <p>۱۵۳۷</p> <p>۱۵۳۸</p> <p>۱۵۳۹</p> <p>۱۵۴۰</p> <p>۱۵۴۱</p> <p>۱۵۴۲</p> <p>۱۵۴۳</p> <p>۱۵۴۴</p> <p>۱۵۴۵</p> <p>۱۵۴۶</p> <p>۱۵۴۷</p> <p>۱۵۴۸</p> <p>۱۵۴۹</p> <p>۱۵۵۰</p> <p>۱۵۵۱</p> <p>۱۵۵۲</p> <p>۱۵۵۳</p> <p>۱۵۵۴</p> <p>۱۵۵۵</p> <p>۱۵۵۶</p> <p>۱۵۵۷</p> <p>۱۵۵۸</p> <p>۱۵۵۹</p> <p>۱۵۶۰</p> <p>۱۵۶۱</p> <p>۱۵۶۲</p> <p>۱۵۶۳</p> <p>۱۵۶۴</p> <p>۱۵۶۵</p> <p>۱۵۶۶</p> <p>۱۵۶۷</p> <p>۱۵۶۸</p> <p>۱۵۶۹</p> <p>۱۵۷۰</p> <p>۱۵۷۱</p> <p>۱۵۷۲</p> <p>۱۵۷۳</p> <p>۱۵۷۴</p> <p>۱۵۷۵</p> <p>۱۵۷۶</p> <p>۱۵۷۷</p> <p>۱۵۷۸</p> <p>۱۵۷۹</p> <p>۱۵۸۰</p> <p>۱۵۸۱</p> <p>۱۵۸۲</p> <p>۱۵۸۳</p> <p>۱۵۸۴</p> <p>۱۵۸۵</p> <p>۱۵۸۶</p> <p>۱۵۸۷</p> <p>۱۵۸۸</p> <p>۱۵۸۹</p> <p>۱۵۹۰</p> <p>۱۵۹۱</p> <p>۱۵۹۲</p> <p>۱۵۹۳</p> <p>۱۵۹۴</p> <p>۱۵۹۵</p> <p>۱۵۹۶</p> <p>۱۵۹۷</p> <p>۱۵۹۸</p> <p>۱۵۹۹</p> <p>۱۶۰۰</p>
---	---

سختی با این که در جنگ و جدال
 دست و پا میزد و در میان جنگ
 هیچ کجا نمی رفت و در میان جنگ
 بین سواران و پیاده ها می ایستاد
 اندک و بیش در وقت جنگ و جدال

در وقت جنگ و جدال
 حجاب او می کشید و در میان جنگ
 بجای کسی که در میان جنگ
 شجاع حسن می خوانی که در میان جنگ
 کسی که در میان جنگ
 حجاب او می کشید و در میان جنگ

در وقت جنگ و جدال
 حجاب او می کشید و در میان جنگ
 بجای کسی که در میان جنگ
 شجاع حسن می خوانی که در میان جنگ
 کسی که در میان جنگ
 حجاب او می کشید و در میان جنگ

در وقت جنگ و جدال
 حجاب او می کشید و در میان جنگ
 بجای کسی که در میان جنگ
 شجاع حسن می خوانی که در میان جنگ
 کسی که در میان جنگ
 حجاب او می کشید و در میان جنگ

اولم	اب چو پیر و پیر حجاب کو پیر و پیر حجاب	شست و پنجاه سال که در میان جنگ
دوم	کون را پیر و پیر حجاب کو پیر و پیر حجاب	سب و دبی که در میان جنگ
سوم	خضر و قاصد که در میان جنگ	تری احباب بین کبالتا بین جنگ
چهارم	فصیح و شاعر که در میان جنگ	میان ده و پیر حجاب کو پیر و پیر حجاب
پنجم	مقام و حجاب که در میان جنگ	مگر و حجاب که در میان جنگ
ششم	کو و حجاب که در میان جنگ	جوبند آج صدای و در میان جنگ
هفتم	کدورت آن که در میان جنگ	صفائی قلب کی و در میان جنگ
هشتم	کدورت آن که در میان جنگ	جوشن آن که در میان جنگ
نهم	بنیاد هر یک که در میان جنگ	سلکت بین و در میان جنگ
دهم	ایک می بین و در میان جنگ	بر سنگ و در میان جنگ
یازدهم	کونی کافر و در میان جنگ	و گنه خون و در میان جنگ
بیستم	شیمیم گیسو و در میان جنگ	تق و در میان جنگ

در وقت جنگ و جدال
 حجاب او می کشید و در میان جنگ
 بجای کسی که در میان جنگ
 شجاع حسن می خوانی که در میان جنگ
 کسی که در میان جنگ
 حجاب او می کشید و در میان جنگ

[Handwritten signatures and stamps at the bottom of the page]

مجلس شورای اسلامی
جمهوری اسلامی ایران

جان فرزند جانور نیست جانانی
شبیست فرقه است بیازد از دست ستمی

۱۰۰

[illegible]

مجلس شورای اسلامی
کتابخانه مجلس شورای اسلامی
تألیف: دکتر محمد علی
چاپ: ۱۳۵۷

[illegible]

[Faint, illegible handwritten notes]

[illegible]

فصل ۱۰

[illegible]

Walter Dill Scott

انور و کرم بین جو پوچھو سب سے بڑا
 جس نے کائنات کو پیدا کیا ہے وہی ہے
 شیریں و عذیب کی کینہ گریبان پر
 آئینہ خیال کیسے تاشخ او کی نظم
 باقی تمام کائنات کے سر جان نزار و در

تاج و تاجی حوضان و کائنات پر
 اول و اخیر طبع شدہ کائنات پر
 حیرت و شجورہ پانی کا شربت کائنات پر
 شاعر و بین پوچھو غیریہ و کرم
 پانی پوچھو سب سے بڑا کائنات پر

100

<p> چنانچه کہ کوئی بہادر کس کے چاہے کہ کوئی بہادر کس کے </p>	<p> بہادر کس کے کوئی بہادر کس کے چنانچه کہ کوئی بہادر کس کے </p>
---	---

2

تنباهو کی یار کو زمین پاتا موان	قیاب ہو دوڑ کر لپٹ جلا موان
کتابی دو سکر کو اور غرض	مین تری نہیں اتوں کو اور غرض

2

[Faint handwritten signature]

[Faint, illegible handwritten text]

[Faint handwritten signature]

10/10/1944

بیتاؤں کو دیکھ کر ان کے دل میں

ان کی دین سے

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله رب العالمين
والصلاة والسلام على
سيدنا محمد وآله الطيبين
الطاهرين

یہ نسخہ ہر حال میں صحت مند رہنے کے لئے بہت مفید ہے۔
 اگر کوئی شخص بیمار ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ میں ہر قسم کے بیماریوں کے لئے دوا ہے۔
 اگر کوئی شخص اس نسخہ سے علاج کرے گا تو اس کی صحت بہتر ہوگی۔
 اس نسخہ میں ہر قسم کے بیماریوں کے لئے دوا ہے۔

۱۳۸	اب کسی اور سے تم جی کو گناہ ہے دسیان میرا کرو دل کو سنا لو اپنے	
	میں نے تیری دکھائی ہوئی یادیں بلکہ بر طاعت سمجھ کر بیکار	بجھا میرا ہی جی پہنچ گیا تمہارا رفتہ رفتہ تری مٹے ہو گیا خود اٹھا
۱۳۹	کھدہ ترک طاقات گوارا کر کے کیا کرزن بیٹھے رہتے تھے گوارا کر کے	
	یہ نکرنا تو میرا جان بھلا کیا کرتا وصل میں جو میں کس طرح گوارا کرتا	کیا بجز اس کے علاج دل شیدا کرتا کت تک نظم و تنہم روز کو دیکھا کرتا
۱۴۰	میر طبع انہی طبیعت کو سبب لاسیے خوار الفت کو تری دل سے نکال دینے	
	خود کو اور غیرت شمشاد ہی سمجھایا پہلے یخ کا تری دھیان چھو دکھو آیا	کسی ان سرو قدوں کی بھی بھلا پہل پاتا باغ سبز اور زمانہ کا اوسر دکھلایا
۱۴۱	دل کا جس میرا دسی شغل میں جھرت کیا مختصر قصہ تری عشق کو موقوف کیا	
	یکدم دل سوئی یا رجبت تیری بلکہ یہ یاد نہیں کسی ہی صورت تیری	مضطرب اب نہیں کی تجھ کو رفت تیری کوئی عاشق ہو کسی باقی بر صفت تیری
۱۴۲	جو تم بھول گئے تم نہیں یاد رہے میں نہ دیوار پر تم نہ پر پڑا رہے	
	تسے بہر مٹنے کا پیغام جو بھیجوا ہے ہر مٹنے کی کرم بندی یہ فرمایا ہے	

۱۴۵
 نامہ شوق
 اسناد نامہ شوق
 یہ نسخہ ہر حال میں صحت مند رہنے کے لئے بہت مفید ہے۔
 اگر کوئی شخص بیمار ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ میں ہر قسم کے بیماریوں کے لئے دوا ہے۔
 اگر کوئی شخص اس نسخہ سے علاج کرے گا تو اس کی صحت بہتر ہوگی۔
 اس نسخہ میں ہر قسم کے بیماریوں کے لئے دوا ہے۔

یہ نسخہ ہر حال میں صحت مند رہنے کے لئے بہت مفید ہے۔
 اگر کوئی شخص بیمار ہو جائے تو اسے اس نسخہ سے علاج کرنا چاہیے۔
 اس نسخہ میں ہر قسم کے بیماریوں کے لئے دوا ہے۔
 اگر کوئی شخص اس نسخہ سے علاج کرے گا تو اس کی صحت بہتر ہوگی۔
 اس نسخہ میں ہر قسم کے بیماریوں کے لئے دوا ہے۔

میں جان تک نہ بڑھاؤں
 جسے اپنی آواز نہ آتا کیا
 میں نہ رہتا تھا دل میں سے
 مگر ہوس کا شہنا تھا کیا
 شہنائی نہ دینی تھی پانی اگر
 شہنائی نہ دینی تھی پانی اگر
 بہتر نام ہو گا نہ لکھنا نہ
 کوئی دل کا راز نہ لکھنا نہ
 بھی کچھ نہیں آتا کیا
 ہوا کیا تو نہ نہ ہو گیا کیا

میں کیونکر کروں تجھ کو آرام ہے کرو اور کرو دلیں دلیں دلیں کے راہ نہ جلنے کوئی تاکہ احوال دل وہ محروم یا نہ ہو گیا ہے وہاں وہ دیرانہ یا نہ سے گیا وہاں اسی بات کا ہر گھڑی سہم خیال عبت وصل سے ہو گئے ستم انکی شرم سوا نہ تو بات بھی نہ تو ابدی کا رنج اس قدر مصیبت میں رنج و توبہ میں پڑا نرس کا دوشا کا رخ سے نقاب چلا جاتا تھا آہن بہتا ہوا تو رورور کے ہیں اس غزل کو ٹرنا	جسے آہ دہرائی سحران کا سہم ہے نہیں بر اثر ہوئی عاشق کی آہ ہر آن پر نہ لائے ہو گو حال دل مگر جی میں داند ہو گا خیال اودا نہ تھا اگر جو کہیں خاک مجھے ہی ہی رنج ہے اور حال نہ بیٹھ گھڑی بہر ہی تھا بہم رہا جی وصل کی رات بھی میں ناشاد کہ شب نہ تھا اگر عبت دل لگا کر غضب میں پڑا راد صیان میری اور کو حجاب تصور ہی دل میں کرتا ہوا خلق جیکہ از حد نہ زیادہ ہوا
---	---

عبدال

گر آتا تھا تو دل لگانا تھا کیا یہ کیا ہو گیا نے جانا تھا کیا تو بہر نے گھر میں بلانا تھا کیا تو چپ چپ کی کو کہیں لہانا تھا کیا تو اکبار صورت دکھانا تھا کیا	مجھے اوسے کو جو سے آتا تھا کیا گلے نے ہی دل کے پتہ پر میں اوسے دوستی جو نہ طور تھی مری حال پر گزشتہ چشم طفت دکھانا تھا میری جتنہ چاند سا
---	--

۱۹۹
 عز نام کے لیے کیا کیا
 میں سوچا جب آخ آ رہا
 رہا ان میں جو نہ تھا باریں
 خجے بان کے نام نہ دیا
 نہ کی کوئی جگہ نہ دیا
 جاب اس کا جگہ نہ دیا
 کیا فکری کوشت کا نہ دیا

میں نہ رہتا تھا دل میں سے
 مگر ہوس کا شہنا تھا کیا
 شہنائی نہ دینی تھی پانی اگر
 شہنائی نہ دینی تھی پانی اگر
 بہتر نام ہو گا نہ لکھنا نہ
 کوئی دل کا راز نہ لکھنا نہ
 بھی کچھ نہیں آتا کیا
 ہوا کیا تو نہ نہ ہو گیا کیا

رست گامی پاس تران شان
 اور گنہ جو فرقت میں گسبہ آونگا
 یہ نامہ لکھا منج آب و دین
 یہاں سے بریلی کو جانا ہوں میں
 جو باقی رہی میری جان ہم میں دم
 بجا آون گا سب حق بندگی
 نہ چھوڑوں گا تھکوں کسی حال سے
 جاہر جو تو ہے تو میں جو ہری
 اگرچہ نہیں تجسہ ہرگز گمان
 دلکین میں مجبور ہوں رشک ہو
 جبر میرے مرنیکی جب تک پناؤ
 کہ شاید میں جتیا بہر آیا و بان
 یہ سنتے ہی جی سے گندہ جاؤنگا
 نوراد بیان میرا ہے آپ کو

دروگہ میں تھو فیصل جز جان
 اوسر لالہ کر کے گل کو آون گا
 بہرین حسرت میں جان ناشادین
 قدم اپنا آگے بڑھتا ہوں میں
 تو میرا آن کر دیکھتا ہوں قدم
 غلامی کروں گا میں تا زندگی
 میں ترخان ہوں جان اور کاک
 میں دیوانہ ہوں تو اگر میری
 کہ ہو غیر کے حال پر جہان
 کہ ہے عشق میں بدگمانی ضرور
 مجھے پیٹے جو اور سول لگاؤ
 ہو غیر کو بس میں تم میر جان
 یقین جان بر موت مر جاؤں گا
 نہ سننا کوئی کہہ سکے آپ کو

یہ خط ہے مرا میرے دلبر کے نام
 ہوا ختم نامہ بیان و اسلام

بسم اللہ الرحمن الرحیم

تالی حمد و جاہر تاشائستہ زہر رودار کبریا خداوند و جہت بیست طاشا

ہر گز نہ بجا فرماں شہر از انکسار
 ہر گز نہ بجا فرماں شہر از انکسار
 ہر گز نہ بجا فرماں شہر از انکسار
 ہر گز نہ بجا فرماں شہر از انکسار

اس کی تفسیر تیار کر دیا ہے
 بیان شہر گمان و داری حالت
 بلال ابلا اتصال شہریت غرا
 اس پناخت نزع گمان صواس
 اس پناخت نزع گمان صواس
 اس پناخت نزع گمان صواس

۱۹۶

دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر
 دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر
 دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر
 دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر

دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر
 دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر
 دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر
 دیوان نامہ تہذیب کی تفسیر

دیوان ثانی

بسم اللہ الرحمن الرحیم

اک جهان دیوانہ اوس لعل تما کا گیا
 آپ کو کویا مگر حیا حسد کا گیا
 ہرکو ہی آخر خدو قلوب متناہی کہی
 خال نکو عشق میں ترو میں عاشق سیکرانی
 کیا اثر پہلا ہو میری آنہ جانسوز کا
 حائل نظارہ دیدار کیا ہوگی نقاب
 اوس نگاہ تیز حوصل ہو گیا جہنم جا
 سجدہ عاشق سوا دت تھک گیا صلا
 حور کو غم غراو دجست میں کنا خوش آئینگی
 بت پستی میں جراتی ایست کافری با
 یاد ایا کو کہ مشوق نہیں ہی خیرین
 ماننا منظر تمام ہر چند پہل چو لے
 پانچو ادش غلو پر ننگ کوڑے سے لگا
 خافض جہو میں پید جھگڑا تو شریک
 جو ہی عالم نوری بار کا تو دیکھنا

ابتدا ہی میں یہ سودا تھا کا گیا
 راز حبیبہ نیکشت غم و غنا کا گیا
 عرض کر میں اگر جو موقع انجا کا گیا
 شکلیا کا عالم جسبہ شفا کا گیا
 شعلہ آتش ہر اک جہو نکا ہو گیا
 دور پروردہ جنگری شرم حیا کا گیا
 میں نے جانا سنا تیر خفا کا گیا
 محبت و ایمان اک بندہ خدا کا گیا
 او پر یو کشتہ جو تیری ادا کا گیا
 ناز نا قوس میں نالم لگا کا گیا
 قحط انجو حمد میں مہر و وفا کا گیا
 جیلہ مستول صاحب کرخا کا گیا
 باد پا اوس ترک کر نیچہ لگا کا گیا
 کیا چین میں اختلافات یہا کا گیا
 کہہ دلون میں ہا ہ قدربالا کا گیا

وہ خدا والا لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

خدا کا یہ لعل نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو
 نہ لکھا جو نہ لکھا جو نہ لکھا جو

۱- منتهی بهیچ
 ۲- منتهی بهیچ
 ۳- منتهی بهیچ
 ۴- منتهی بهیچ
 ۵- منتهی بهیچ
 ۶- منتهی بهیچ
 ۷- منتهی بهیچ
 ۸- منتهی بهیچ
 ۹- منتهی بهیچ
 ۱۰- منتهی بهیچ

بنم غم شہر حرارہ چشم سے نظر
 جود کی کہ سیرا جو محبت سے جہاں کی
 لہ لہ ہو کلبا ہوا و سر کہ پھیرا ہو چہ بہ
 کافر و سنی پہن کا کشتہ نہ کوئی نہ اس کی
 بودار دکھایا وہی عجیبی حسن آئین آواز میں
 کہ نہ اندازہ تو بقع دل نہادوں اگر کسی سے
 محال نہیں جہاں سے سنا سنا ہے سہو تو
 بھکا ہوا عاشق نظر آجائے جہاں کی
 دیار میں تو کل جاؤں ابھی پیر کی دیر
 سکر شکر جو تھوہ نہ گریہ نہ دہانہ
 صحت ہی سکر نہیں نہ نہ نہ نہ نہ نہ
 ہر حال میں خیر مند ہوں ہم خوش ہو جائیں
 پلاد او کوئی ہوش رہا ویکہ عزالت
 آجائے کوئی شہر اگر باون کے نیچے
 دیکھو کسی چہرے جو گیسو کوئی لمبا
 میرا ہے اگر رتیبہ عالی کا چار میں

ہر شے کو تیسے کا گھر دلا دینا
 اور میں کو تو یہ گھر کا شہر بنانا
 ورنہ تھوڑا سی سہنہ تو شہر آواز دینا
 اے تیسے غزل میں بہت مصححات تھیں
 عاشقِ نیرین عاشقِ مجھی موسیقی تھیں
 اس وقت میں اپنی دل کو بھی بچا چھوٹا
 کیا کیسے بلایا دل و دیوار تھیں
 اور میں شمعِ فسون سے ساز کا دیو تھیں
 اور تھوڑا مجھے اوزار تھیں چلیا نہ سمجھنا
 یہ بھی عود تھیں مراد تھیں سمجھنا
 یہ گھر گرن آیا ہے سیاحت تھیں
 نیا مول مجھے عاشقِ شیدا تھیں
 ساتھی جو بہک جاؤں تو دیو تھیں سمجھنا
 اسو شمعِ زخمِ قد پروان تھیں سمجھنا
 افسی جو اوسے زلفت چلیا نہ سمجھنا
 اونا سو ہی خود کو کہہ اٹھا نہ سمجھنا

ایں روز نہ ٹکنا کہی ارباب عروج پاس
ششما اور سر سے حسیں نہ انداز سخنا

ملک کس ہو گا؟ قلین لبر نہیں تھا
کیا ظلم صہون کوئی شکر نہیں تھا

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

۱۷۱

ابوعلیٰ محمد بن ابی اسحاق که از بزرگان این مملکت
 و بزرگان طایفه کاکای است که در این مملکت
 از زمان و آستانه همین جا که این مملکت
 عمده و بزرگترین این مملکت است که این مملکت
 در این مملکت است که این مملکت
 این مملکت است که این مملکت
 این مملکت است که این مملکت
 این مملکت است که این مملکت
 این مملکت است که این مملکت

ایزید بن ابی سنی
ابو اسحاق
ابو اسحاق
ابو اسحاق

اینک که در این روزگار
 دلت را به دست خودت بدار
 که هر که در این روزگار
 دلت را به دست خودت بدار
 که هر که در این روزگار
 دلت را به دست خودت بدار

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

<p>چو کجا باغین و غیره شستار و گویید که سبب نیش فراوان بین تو مجبور و ناچار بدو چون بیای گویند که یار تو</p>	<p>مگر کجاست که سبب سر و چرخ در کجاست سر و چرخ وقت و حال و این که در تنی میر و مرد مسکین تو نهاده یار تو</p>
---	---

حسب عرق من چو بزم و سرور
 در کاش نه افشایک همی ارشاد آید

<p>ارسته کانه را و اگر تو جبار او شدا بهر حال نه میر و سرور است بهر حال او شدا تب و دانه تا او بلیل شد او شدا مست با تو طبع چرخ بهر حال او شدا جگر کمان کا کعبه استم و بهر حال او شدا دهم سوخته قاتل کا جبار او شدا دور سو حجب کو فی حجاب او شدا قد آدم مرعی عظیم کو عینه او شدا مغرور و نکلا در جوان او شدا بدی و بریا عین او نگون بهر حال او شدا آتش طوره میگر نه ده شعله او شدا سو جگر راه بین الا مرثیه او شدا دل کبر پید گیا در دل ایسا او شدا</p>	<p>خزیده یار کسی به هر حال او شدا رفته و پیچیده در تن او شدا شکر تو بهر حال او شدا بان و زمری با کون جبهه او شدا بد و بدی که در کعبه او شدا طریقه کعبه کعبه او شدا قصص بهاری لیلی او شدا جوش و خروش من جبهه او شدا بهر حال او شدا تاب و تاز و دیدار او شدا نگار وادی امین او شدا شمع و کعبه او شدا کعبه و جگر او شدا</p>
---	--

Handwritten text on the right side of the page, continuing the poem or providing commentary. It includes a large number '۱۴۲' in the middle.

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding note or signature.

حضرت ابوالفضل علی بن ابی طالب علیه السلام

اگر کلاه فقر فرو آید تنه چارو
 شکل برنج گسل برین بوی برادر چارو
 کسب که این تمام دل کا جان بیاور چارو
 طایر جودت کو فرو آید تنه چارو
 چوبه که این فلک برین فقر آید
 شکایه لیونم لیکارن کو فرو آید
 بیک کفن نان برین بوی جانگسلی کفن
 باد گنوی نهی بر گنیر کی بوی کفر
 بیکبر ایسی غنوت حسن پرتا غرور
 اگر کربان بیاور فقرت هر کور
 کیست زنجیر کز زو سر نهی گاه حق
 عالم خوشن من بیکه بن جود کاه حال
 بشنود منی نه چکر من کی خوشی آید
 زندگانی کس نهی فرق اعتبار چند
 عین منی من بیکه تنو که هنار و قاف
 باغبان آتاشا باغ هستی بند پول
 بر منی گر بار من عاجز نهی لی

بار سر پھرہ بال ہا ہر جا گیا
 راہی اکون کا ظلم کا قتل جا گیا
 یہ عرض ہی فتح رفتہ لا دیا جا گیا
 حسین شہت میں ترزا عالم جدا جا گیا
 ایک کھانا چھٹی رہی کون کا تو جا گیا
 شیر کے کھیر سے باور لیا جا گیا
 کر خدا کشی کا اپنی نا خدا جا گیا
 شوق اگر کو سکھو اتھا خدا جا گیا
 کیا سناؤ شہر اہت تو خدا جا گیا
 دیو سیا اگر تارا دار الشفا جا گیا
 ریگا سائل کہ جو شمع پاگد جا گیا
 راز پناہی لکھت بڑا ہو جا گیا
 آج اگر چندی میں تو کل بر جا گیا
 ملک کیان غیب شاہ و گدا جا گیا
 ابتدا سو جاتو تے خاتما جا گیا
 دیکھ لیا دوی و زمین کیا جا گیا
 سلطنت کا سر گرد کو حلا جا گیا

[illegible][illegible][illegible]

وادی بانی و بنیاد

بازداشتی

کتابخانه عمومی مسجد جامع کربلا

مجلس شورای ملی
مجلس شورای معالی

کتابخانه عمومی

١٥

140

10

10

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

Handwritten text in the upper section of the main body, continuing the narrative or poetic content.

Handwritten text in the middle section of the main body, possibly a transitional verse or a specific stanza.

<p>کسکه بر رتبه دیان تو ای دایه و تراب پادشاه و شهبان کشته و گداز تو تراب آید چه تو سر ملوک و اهل تو تراب بدبختی هر خدای تو ای دایه و تراب قیام چه بر تو ای دایه و تراب زنی یکسانه و گداز تو تراب نو و انکار تو ای دایه و تراب حق تو ای دایه و تراب زمین علی و مهدی تو ای دایه و تراب جان و مال تو ای دایه و تراب جیب تو ای دایه و تراب اوز تو ای دایه و تراب جگر تو ای دایه و تراب</p>	<p>کون و نایب محمد کا سوا تو تراب تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب هر چه تو ای دایه و تراب</p>	<p>Handwritten text in the right margin of the main section, continuing the narrative.</p>
---	--	--

Handwritten text at the bottom of the page, likely a concluding verse or a separate section.

این اقسام را که در این کتاب مذکور است
 تمام علم را که در این کتاب مذکور است
 شش دانگ از آن را که در این کتاب مذکور است
 چهار دانگ از آن را که در این کتاب مذکور است
 سه دانگ از آن را که در این کتاب مذکور است
 دو دانگ از آن را که در این کتاب مذکور است
 یک دانگ از آن را که در این کتاب مذکور است

[illegible]

کہ تھیں غم ہی نہ دنیا کی کیا سیر ہو
 پھر نہ کیا اگر کچھ چھوے ہو تو یہ ہے
 جو چھوے کو میں دیا نہ کیا حسد کو
 کون دین شانی ہو وقت کر گیا سیدنا
 سب نکل جا گیا دعویٰ خدائی دل ہو
 چادر نکل کر میں امیر کھون چھو گیا
 چھو کر رہا نہ کیا پھر ہی غم ہے اسی بار
 غم نہ بھی کا فرامی رہی ام ہی ہو فقط
 نہیں کتا کوئی عریٰ پہ بھی رہا نہ والا
 سر پہ جو جامی گامہ دم بزرگ کیسے
 یاد کر کے گامی تک پہنچا یہ سار غرضی

ششبهه را یکا سحر بر چاهان را میسر بود
 کون ایو نامیگان و عرو و خا میسر بود
 پهنه آرا کوئی از خیر پیامیر بود
 خربل کما گئی نه لفت قوامیر بود
 خندگی کوته لگوته بخدا میر بود
 خاتو تک تونه عرق قدیر پیامیر بود
 کون کیو گانه نرو ناز و امیر بود
 بهی گئی طبل ای برگه نوا میر بود
 سیکسی اپنا و کما نیکی خزا میر بود
 گیسر گاتیکو طوکی نه خا میر بود
 سبل جایه گریست ناز و امیر بود

[illegible][illegible]

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory note, written in a cursive script.

کما شکر او سار فیس در سینه گیساره نهاده که در گیساره نهاده به نام و نشان از بهار و کسب و کار کی توشت بهر جان و مال و هر چه تو بهشت و خور و آشوب و خور و آشوب در دشتی بر دشت و خور و آشوب	محبت کردی بهر حال و هر حال به شوق و دل و سر و پا به شوق چو شوق است به نام و نشان بهر حال و هر حال و هر حال تو به جان و مال و هر چه تو کیا از یک تو یک بهر دست و پا چو کشت بهر دست و پا و خور و آشوب
--	---

دعا است بهر دلیلی که بهر دلیلی
 بهشت و خور و آشوب و خور و آشوب

بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی	بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی بهر دلیلی که بهر دلیلی
--	--

Handwritten text on the left margin, continuing the theme of the main text, written in a cursive script.

Handwritten text on the right margin, continuing the theme of the main text, written in a cursive script.

[illegible][illegible]

ہفت روزہ کے مدیر صاحب نے
 میں نے ایک سو فیصد سے زیادہ کا لڑائی
 تمہاری راہ میں لڑائی کرتا ہوں
 ہرگز نہ ہوں یہ لڑائی کرتا ہوں
 خدا کو جاننے کیلئے یہ لڑائی کرتا ہوں
 جو قتل و غارتگری کا گناہ کرتا ہوں
 تیرے لیے سب کچھ کر رہا ہوں
 تمہاری راہ میں لڑائی کرتا ہوں
 جس کے لیے کوئی شے نہ کر رہا ہوں
 یہ سب کچھ تمہارے لیے کرتا ہوں
 جو بے رحم قتل و غارتگری کرتا ہوں
 اور ہر وہی کہ گزرا گاہ کرتا ہوں
 تو اب کرتا ہوں ہم کیا کرتا ہوں
 و فرشتوں سے قریب کرتا ہوں
 وہ بخیر میں جو اللہ کی جا کرتا ہوں
 جو دہری جانوں کو بے گناہ کرتا ہوں
 وہ کون لوگ ہیں جو خدا کو کرتا ہوں

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

یہ عبارت جو حضرت علیؓ نے بیان فرمائی ہے اس میں
 شہداء کا یہ حوالہ ہے کہ ان کے لئے جہنم کی آگ
 بجھنے سے پہلے فرشتوں کو کہہ دیا جائے کہ ان
 کے لئے جہنم کی آگ بجھنے سے پہلے فرشتوں کو کہہ دیا جائے کہ ان

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰

شترى بلكه بين من يفر من شهيد خيال نهين

انما مشیر ہے یہ پیشہ تنہا نہیں
 فتنہ ترکش کہ ختم و تیراں نہیں
 ملا سقہ بدن کتا فتنہ ال نہیں
 مرزو طریق میں تنہا خوری طمان نہیں
 اور دار و چنگیز نہیں نیم یہ کلاں نہیں
 بنا جو کفر نرودا کا تو جانی نہیں
 ہاری کالی تو پریشیم ہی جو تنہا نہیں
 سوا ہی حال مجھے فکر ماہ رسال نہیں
 ولی نہیں بہن میں درویش کمال نہیں
 مجھے تو تیسرے فاقہ بھی یہ حال نہیں
 پہلو کہ پورے راہ بہ وہ نہال نہیں
 غنی کمال کہ سچ کتنی ہنر مال نہیں
 کہہ نہ اگر نرودا ساقی محو بنو مال نہیں

قدم بر آید و هر خیر کی بجهان زمین
بجای و نیز مرده و بوی بحال زمین
تهی و جیبی که دل را در سر آغوش
کریم جو مجبوریتیا چو بانگ کتا بانگ
لشعید محبت کانگ لاسنه گاه
میرا کی چکر من تو که در گاه تو ذکر صبا
تو که درون کو مبارک بوز نیست دنیا
حباب در موهن آگاه فنا هر دم
چو که کو تو در موهن تیری راه غلب
غبار و رنگ دنیا کی جیفه دنیا
عیان هر غفلت ناکی بی برو برگ
دیو و دیو که آینه حسن بر آید بار
عروج نشین از ناکی پسندید یاران

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

در درستی سجا و ادب و بی باکی
و شجاعت و دلیری و کرمی و سخاوت
و وفای و راستی و پند و اندرز
و نصیحت و ایمنی و امانت و حیا
و عفت و پاکیزگی و خرد و تدبیر
و فروتنی و تواضع و احترام
و صلح و دوستی و بخشش و گذشتگی
و صبر و استقامت و شکر و حمد
و تعظیم و تکریم و تقوی و پرهیزگاری
و زهد و انزادگی و بندگی و طهارت
و نجابت و عفاف و محبت و مهرورزی
و اخلاص و صداقت و یقین و ایمان
و امید و خوشبینی و شکر و سپاس

آریزه گوش پاکیزه و مکر بناوگا
آفرین زنده بانو گامین جریب کے
کیا کنور و رشتہ انتہا ہے سرد
شالہ کیمچ اسکوی لکھا سا چر گیا
سیر و خفا پر کا ربث باغ تری کی
ہتر سیر می لاش جبر طرح و غنچہ
کھا پین اگر تو عشق سیری بخا
اید و شغل حرکت تا کہ تری نہ ہی
مولا سیر و کدرا و شایا می سیرت
سگرم چاکر حبیب یو کہ چکر دین

شاہو قسار نے بانی تھی روٹا لیسے و اعظم کعبہ
میرزا کلب ہے گوشہ کعبہ مزار بانی

<p> دیکھ لی جو بلاقت دیکھ لی اک نظر بنے وہ صورت دیکھ لی بس خدا باتری کرتے دیکھ لی جانور کی آویت دیکھ لی آپ کی رضا و نیازت دیکھ لی وہ بھی صاحب کائنات دیکھ لی چارون چشم غنہ دیکھ لی </p>	<p> منہ خدا کو ابرو صورت دیکھ لی شکل ربی اور صورت ہو گئی ایک تہجد نہیں کرتا جسے ہو عیان حال ملک صحاب کف چارون بھی تو نہ تم سو نہ سکی جانو تو ہم نہ ایذا عجب رکی گور تو ہیں اب نگاہ فرست </p>
---	--

آن روز که گوش یارکان و مکر بناوگان
 آن قدرین یاد پاخیزگانین جریایه کے
 کیلنگ کن در رخت انتزاعی تو هر روز
 شاد که شرح اسکو حق بیکاسا چم گنیا
 میری خضای هر کایست باغ تری کی سپ
 بهتر میری لاش هر طرح و غنچ هر
 کما چنین اگر در عیش پیری سخاوت
 اید و ستیل حرکت تاسو گزین پنهانی
 مولاسو و خند او ایامی سر جست
 سگر چه چاک حبیب یار که چه گردین

آج بایک بگوئی ترنایا هر ابد
 ایچا ترنگه تاسو بر رختی را
 آیا ترنگه اضحی کی هر بار
 جانی سوئی ایچا بهتر ران
 تقیر و ران بهتر ران
 هر روز بهتر ران
 چاک کی بهتر ران
 مجبور هرین بهتر ران
 آج بهتر ران بهتر ران
 تو بهتر ران بهتر ران

[illegible]

این امر از دست حق پاکست
 در آن کائنات من بود و در این کائنات
 هیچ آنکه من ایست ایست
 کین بود این تو را نام از
 در دست و پیا من ایست
 در دست و پیا من ایست
 در دست و پیا من ایست

رسد کلام انانیت را با چوایا سے نہ
اکثر تر کہ یہ ہے کہ ہنوز آئندہ ہمارے

[illegible]

کام میں دھیس کی آواز چلی آتی جو رنڈ
تانبہ لیتی ہو کوئی حور نقا ساونکی

<p> سائل پوچھا کہ کرم تو ہی زوال منسج ہے جوش منور میں میری رہاں بدن ہے آخر ہوا نصیب دیگر و کفن ہے زدان شہا میں نقش لب خنجر بار ہے دستی و جھجھو میں کسی شہری غزال کا ہو نصیب میری کمر میں من فکر نفس میں </p>	<p> عشق ملی و حب میں دھن ہے کیا سپاؤں تو نہ کھامی مرا سر میں ہے نہا تھا زکری کو غریب الوطن ہے دکھائیں گندہ کہ عقیق میں ہے آئینہ کمال آئے میں جگلی میں ہے میں نہیں کہ نہ گناہوں راہ میں ہے </p>
---	---

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible]

<p>خجست کو گئے گشت فرشتہ نقال خیر بری مترصد گاہ طشت کا سہ پہل ادھر سہی رند مرا شہر یار دیکھ چکے</p>	<p>دروغ شہر سے سب اقرار یار دیکھ چکے فریب و بتا ہی ہر بار یار دیکھ چکے نگاہ کج سے بہلا جسے عمر بہر دیکھا رہی ہو کس سے نہان باریکی تجلی حسن دلا جو عشق میں صد دیو میں یاد بہن سوال حسرت ویدار سن گئے فرایا ثابت جرم پہ اندیشہ کیا رہا باقی یہ بار کفر تو ایمان سے بھی سنگین ہے وہ راز کو نسا ہی عس جو رہا ہونہان رہا نہ طعنہ زنی کا مقام پوش پر</p>
<p>کراں و انجی تو مہمت پہ بار احسان بند اوٹھا کی دوش پہ یہ بار یار دیکھ چکے</p>	<p>سب عمر جا کر تری حیرت میں کوئی ہو جان عزیز نہیں ہوا نہ کوئی ہے یان ہر کون عمر کو ضائع کر و عبث رویا جو میں تو یار کو دکھا شاخباہر</p>

حکم خود را میانی و در نیم از فکر کمالی
 تصور کرد که یک صفت خالص است
 یا بشر حسن کی بود در پرتو عین
 و مآثره تصور پرتویش رشتی نزار چون
 محو از رنگش است و پرتویش پرتو عین
 غلط فحشی از کینا که دنیا نیست

جنوبی تیری استوار رخ دنیا سحر و اوحی ہے
 بظاہر بہشتی جو خلیفہ ہے عین اہل ہے
 بلا تشبیہ و چہرہ ہی خوشیہ تیا مہ ہے
 خزانہ بنش جو تیری آج کی عمر ہے
 زمین و آسمان میں جگہ جو چہ جہی حد ہے
 خدا کی ایک آنہ جو دہرہ روزی فحش ہے

جوابم بر سر مؤلف زیدیا دم چه می پرسی
نقطه سحر جانمیں کہ نہ غافل و سر کی حرکت

بدلیکے کرٹھیں بیچ دے کہان "یا بجاقت
 ہوا جو سیاہی سے دوپہر وہی ہوا زور و شوشت
 ملاقاتیں چھینیں پتھر سے سب کے کہ گشت
 حجبین پرورش پائی گلستا کی لاوت
 ہوا ثابت جہاں کی سحر میں جاکلی دم خور
 ویاہری ہوا تو ای اور نہایت خزان کی تھی
 کہ را ندی ہوا میں لڑک سب کی فنی پریم
 نصیب ہم کی جسکو نانا ہوا و روتا ہوا
 بڑا نا استقدر رب و محبت کا نہیں اچھا
 خون فصل گل میں چ رہا گشت و
 ششیا یار کے دیوار کی سیم تا دم آخر

گمشاد و روحانی ناتوانی تری شدت است
 بهار آن جلوه صحرای کرم و صحرای خلوت است
 چو می آید از گردنم این کج و کوله است
 نه ابله صحرای نیست گل قیامت است
 وصال اشتر بهوشو که اشجام نه است
 بهار آن جلوه قیامت است و پیر زشت است
 در شعله طالع زهر تصدیر است و سعادت است
 مرا احوال بی آن که شریک بجا نشد است
 نه ارا که بجا نیگانه و ختمین قیامت است
 گریبان من نهیل و سکو بمنجا طوق است
 دلیل آنزدندی نگاه و شمر صرقت است

1930

[illegible]

جیہذا کہ ایں کلمہ کی تائید کے لئے
میرزا کا نام لیا گیا ہے اور اس کے ساتھ
کہ میرزا کا نام لیا گیا ہے اور اس کے ساتھ

حسن فخر کا ہے عجب نام مقام
 کربان اور سکے آگے کیا غرض
 ہفتہ ہفتہ ایک کو ایک پر
 بچو گئے کارش ہر گمان کو دل
 ہفتہ کار و سباز کا سبب جھیل
 ہے ابندہ عشاق عیسیٰ کے گھر
 نہیں آیت اور نور کا دارا ہوا
 نہ آتا تو اس زلف سے کچھ میں
 تبار و شہید محبت میں دفن
 ہر اک و دگر اور دارا رہ لب
 دہائی کو دیر دلیں غافل جگہ

یہاں سند و پورا ایک ہے
 وہ غرر شہید و مہلقا ایک ہے
 غرض ایک تر دین ہوا ایک ہے
 کہ فخر بہت آلا ایک ہے
 میں تافت ہوتا ہوتا ایک ہے
 مرض استے دار الشفا ایک ہے
 تری زلف اور آدم ایک ہے
 ارے دل رہ کا لایا ایک ہے
 گلی اوس کی اور کرا ایک ہے
 مرض سیکڑن میں ایک ہے
 زبان ایک ہو اور خدا ایک ہے

کہو جو کچھ تو سنو گے بھی رند
 نہیں من تو شاہ و گدا ایک ہے

سچ کہہ کر جو بجا بجا مہر دم گور سے
 خدا دل شہینا کہیں نہ دیکھو چور سے
 بوتل جی دہ آتش کی چھلے لائیو
 اللہ ری خوش بادہ حسن شباب کی
 رخ اعرف ہو گوشہ ابرو تو یار کا
 شکر نہ بین خیر شہیدان کو ہوس

لاکھوں نکل گئی تری بہر دم گور سے
 جیلہ اتوار لگا تری پور پور سے
 ساتی ہوا تائی تری پور پور سے
 مستی ٹپک رہی تری پور پور سے
 کہینچا ولس کان کوہنت کوہنت سے
 مرد و کفر کہ بہار کو کلین گور سے

(Left margin text - top):
 ہر اک و دگر اور دارا رہ لب
 دہائی کو دیر دلیں غافل جگہ
 (Left margin text - middle):
 یہاں سند و پورا ایک ہے
 وہ غرر شہید و مہلقا ایک ہے
 غرض ایک تر دین ہوا ایک ہے
 کہ فخر بہت آلا ایک ہے
 میں تافت ہوتا ہوتا ایک ہے
 مرض استے دار الشفا ایک ہے
 تری زلف اور آدم ایک ہے
 ارے دل رہ کا لایا ایک ہے
 گلی اوس کی اور کرا ایک ہے
 مرض سیکڑن میں ایک ہے
 زبان ایک ہو اور خدا ایک ہے
 (Left margin text - bottom):
 سچ کہہ کر جو بجا بجا مہر دم گور سے
 خدا دل شہینا کہیں نہ دیکھو چور سے
 بوتل جی دہ آتش کی چھلے لائیو
 اللہ ری خوش بادہ حسن شباب کی
 رخ اعرف ہو گوشہ ابرو تو یار کا
 شکر نہ بین خیر شہیدان کو ہوس

شیریں چروانی زور و دلور
 زارون میں آؤنگے زارونست
 تنگ کی طرح سر کھینچ گویا
 گیسٹ چوٹی اور غیر شہ
 کوئی رات تو شرف بہت ہو
 کدہرو بیان ہو تراو بادے
 جہاں خوش بادہ میں ہو کل سپہ
 ز جہاں ذرا داور سے سپہ
 کدہ میں بھی واقع محبت است
 کسی رات میں ناگن ز چوڑی
 جہاں تندرستی کئے ہیں
 زمین ہلکی محشر کی اور بہت
 میریان لاکھوں کھینچ گئے
 اسوی دیکھ پوٹو نہیں آسے
 چلو سارے والو چلو ہم چلے
 بلا سے یہ تپلا شہرے یا گل
 ہزاروں ہی اٹھو ہن بیان خلند
 جو آئی ہوئی میری دم جہرے

نہ چو اکر از انای بہ بہ بلبل جہت
 بتر اہو تہ بلبل کی فاسب کو دیا
 کوئی کوئی لبیک کہیں نہ ملے
 یہ کہیں نہ ملے کہیں نہ ملے
 محبت نہ تہوں کی یہ دل چھوڑ
 شکایت کا متفع نہ تہا دے مل جن
 کوئی دم میں چر نقش ہستی فنا
 لہا لہا میں ہر تہہ میں وہ کج
 گلہ تیغ قاتل سے شہرہ کیا
 نہ لایا کوئی شمع دگل گورہ
 چلے باغ ہستی سے ہم نادر
 از لہا میں عشاق فریج حسن
 جو فیادی تیری ہی آنکھوں دان
 جو ابرو دگر از انای سے ہو میں
 کیے جاو کا دہش بلک یار کی
 سرا میں نہ فاض ہو باندہو کر
 رہے میرا جسم مثالی صبح
 یہ سب ہر میں فتنہ انگیز ہے
 نظر ہر کہ ہو دیکھ لہا شکل بار

۱۹۸
 چو کجا که سواران بر سپاه
 اینجانبان را بر جان و مال
 ایشان را غلبه بیند یک
 چو چو بی که بر سپاه
 نشان می دهد و بی که
 می کشد تا جان و مال
 بر سر بی که آن

۱- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۲- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۳- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۴- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۵- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۶- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۷- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۸- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۹- کتب و اسناد خطی و چاپی
 ۱۰- کتب و اسناد خطی و چاپی

دارت بهر این که در این روز
شاعر و وزیر و شاعر و وزیر

گوشه تفنونی دیدنی پیدا نمیداد

[illegible]

کیونکہ اس وقت تک کہ وہ چھٹا
انگریزی لوگوں کا قافلہ فرستے

<p> سازمین نامکنا هران چایو آدی سانی سبون دلاو حراک اگ لکادی سانی </p>	<p> سازمین نامکنا هران چایو آدی سانی سبون دلاو حراک اگ لکادی سانی </p>
---	---

[illegible]

کتابخانه عمومی خاندان سلطانی
موسسه تخصصی خاندان سلطانی
موسسه تخصصی خاندان سلطانی
موسسه تخصصی خاندان سلطانی

[illegible]

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

<p>Handwritten text in the top-left quadrant of the main body.</p>	<p>Handwritten text in the top-right quadrant of the main body.</p>
--	---

Handwritten text in the right margin, continuing the poetic or literary theme.

<p>Handwritten text in the bottom-left quadrant of the main body.</p>	<p>Handwritten text in the bottom-right quadrant of the main body.</p>
---	--

Handwritten text in the right margin, continuing the poetic or literary theme.

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a concluding verse or signature.

Handwritten text at the top of the page, likely a title or introductory verse, written in a cursive script.

تم نہ کہ گداز سراسر است	آستان چرخ کو کہ گداز
آری او شمع زانے است	بیر بنام صورت انسان
ن گوی ساقی آستان چنان است	شب وقت سلسلہ ہم بند کیا
روشنی چرخ پہنی ہو شمع است	ہوگی آستان در حال دوست کمر
اب چمکوتہ سپر ہے چاند است	باقول لب میں آؤ روشنی
آگ چرخ ہے آستان چاند است	آہ آتش نشان چو کرنا ہوں

جستہ رہو ضرور دولت است	زندہ کو غیب اگر خزانہ ہے
------------------------	--------------------------

لو سہا مری وہ جانم جانی رہی	تم عیادت کر لہو زانی آؤ رہی
تم رہو کام میں ہم کام رہی رہی	سکون فرست سونی تری جان عجالتی
گھر میں بیٹھو ہو زبیر وہ بڑا رہی رہی	یا کہن قطع ہوا گو رہی تیار رہی
جوش شمع با تین گہر بیٹھو رہی رہی	بائیں بحد میں ہر شمع سوال اور رہی
اب رشتہ غریب ز ناؤ رہی رہی	مگر خاک ہو رہی دھڑلے چو رہی
وہ چلو رہی گوی تہم پہن آؤ رہی رہی	نہی خود رنگی بارک بہت آئی رہی

برسین خوب شو میں بادل ہری رہی	ساقی پہنچ تو مانہ پناہ دہری رہی
گر کس کڑی ہو نگہ میں آؤ رہی رہی	میرغان باغ میو میں تہہ بن رہی رہی
ہیں اس کریم کہ تو خزانہ ہری رہی	کچھ غم نہیں جو فیض ہو عالی ہوا رہی
بہر گلاہ کی ہن جو سر پہ رہی رہی	سرخانہ گاہیو عالی ہن رہی رہی

Handwritten text at the bottom of the page, continuing the poetic or narrative content.

Extensive handwritten text on the right margin, written vertically, providing commentary or additional verses related to the main text.

میں نے اس کو جو کہ میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے

وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ	کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ
کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ	کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ
کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ	کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ
کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ	کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ کہ وہ صبر و تحمل سے رہا ہو جو کہ وہ

متفرقات

پہلے چلے جوں میں گل ز سوغند غیر سے وقت فرزند میر جال ناہی کہ ہوتی جو اس میں نہ گشت دیکھا دھن کو جلو و کوا آفتی طبع کیا حال کہوں دیکھا بلا گشتی علی کو شکرانی ہوتی فتنہ باگونی دلو چاہے ہندی گانا ناخ نصیر کو نیز کو کچھ ہر دل کی کہنیا ہر تر کو طبع پر فطرتی مری دھواں سپند بت دم و جگر کرین کا فود نیا سپند	گشت کرد جو آوہ رشک سب باغ جلدی و صحت کو الہی ہو وصال تعویب توفیق کا نہیں جو راہ کی کچھ سنگی عیش نہاں نظر سے نہو جو یا سہی کھچ اک آن میں فتنہ و ناگونی دلو چکی میں ملامت خانی نے کلیجا عقدہ وہ کہو کہ وقت جہین نہی کو دیکھا کہ کشکش میں پڑ گئی جو میر جان ہو کل سو ہی سوا جو طش خار سپند شیخ بھی تل پرمن کو سری شیک کر و
---	--

میں نے اس کو جو کہ میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے

میں نے اس کو جو کہ میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے

میں نے اس کو جو کہ میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے
 میری طرف سے ہے اس کو اپنے پاس رکھ لیا ہے

[illegible]

Handwritten notes at the top of the page, likely a preface or introduction, written in a cursive script.

<p>اگر چنانکه کس بر ضرر را که در دست یکبار برین ناخن اگر خنده کشانست سال آئینه ننگی که چون همسان بر سر کجک من توبه توبه هزار توبه و هر دم غرض مبارک بر آن تی است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است ره شایر که بر روی تری غافل تر است</p>	<p>اگر چنانکه کس بر ضرر را که در دست یکبار برین ناخن اگر خنده کشانست سال آئینه ننگی که چون همسان بر سر کجک من توبه توبه هزار توبه و هر دم غرض مبارک بر آن تی است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است ره شایر که بر روی تری غافل تر است</p>
<p>روزی خیر از اتفاقات طالع در هزاره ناله مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است</p>	<p>روزی خیر از اتفاقات طالع در هزاره ناله مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است</p>
<p>آوده اند و گرنه از دانه تر خارج است با خمار و غمایلین از مفاصلین بصب گرفته و مفاصلین کرده اند سحان الله مطلع این است</p>	<p>آوده اند و گرنه از دانه تر خارج است با خمار و غمایلین از مفاصلین بصب گرفته و مفاصلین کرده اند سحان الله مطلع این است</p>
<p>مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است</p>	<p>مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است مر جانی بزرگوار که به سبیل قریب است</p>

Handwritten notes on the left margin, continuing the text or providing commentary on the main content.

Handwritten notes at the bottom right corner of the page.

[Faint handwritten notes in Urdu script, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

<p> چشمه باران جهان گشته در عالم دیم آنکه در آن شکسته سیاه او سر از آکین صورت آبروی آن از خون خطا کار و صفا در این جایاد او سرش خطا کار و پادشاهی </p>	<p> بسته در آنی و در آنکه آنکه در آن سپهر رنگه گشتی دم این تاجیکان حق به خود که خفته در آن و در آن آنکه در آن که در آن که در آن </p>
---	---

[illegible]

فصل در معنی و احوال و سیرت و مناقب و کرامات و شهادت و غیره

<p>خاقان ابوالنظر بہادر ہے شان ابوالنظر بہادر قوام ابوالنظر بہادر ایقان ابوالنظر بہادر سلطان ابوالنظر بہادر قرآن ابوالنظر بہادر دامان ابوالنظر بہادر قربان ابوالنظر بہادر ہم شان ابوالنظر بہادر سامان ابوالنظر بہادر ایوان ابوالنظر بہادر دربان ابوالنظر بہادر چشمان ابوالنظر بہادر عرفان ابوالنظر بہادر</p>	<p>مظان ابوالنظر بہادر سن بعد غد رجیم و عادل احکام تنہا کے ہے مطابق لقب ادو خدایت سرور کامل ہے مہم صلوات پر زل سر نغمہ جو ہائے ذکر کیا ہے مانند حجاب در نشان ہے ستارہ ہون جس وہ کہ رہا ہے ہو گئے کوئی ہوا جان میں نہ ہو کو نصیب تھانہ جم کو عالی ہے مثال تصرفت یہاں ہے لقب جہاں بیضون روشن بین نور نہ رفت سے کہتا ہے فوق عارفون پر</p>
---	---

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

<p> ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ </p>	<p> ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰ </p>
---	---

بهری بانی بر ایسی که نیستی مستخرج قدری قدری بیکدیگر	نقش کرب و بلا بر سر چاه بیتا بر سر چاه
چند اشعار در بیان من و مراد صاحب	
کوهین بپوشید چو بختی که بیکدیگر سوی بار یکدیگر می رسد	کوه خالق زمین بخود نگاه کوهین باز نظر به خاک است
بال کی او شایم چنان بود و چاه	
جسود یکدیگر نظر آید آتش نه داغ قدرا اندازد جوهر گل چو آتش	گلن ایسا بر این می شود تیرگان بر تر و سیرت گویید
باغ عالم من که تا شمس و رعد صاحب	
دل گرفته به چهره ای که تو در آن کرد شیرین باغ عین آن که در آن کرد	نظر چشم غایب که در آن کرد مخل غنچه که تو در آن کرد
خداوند و آید و صاحب	
شفق آینه نواز آید اگر چاه می بود خبر بهتر می کرد عرض جاری می بود	کروید اگر کسی نقشه خوابیده کرد خواب بر گوشه ای که تو قیام کرد
چشم خوابیده که آهوی بجا و صاحب	
چگونه معلوم می شود خواب کویان پیر کوهن لعل چاه	شکل انسان کی چو آن می باشد چال دروازه که آهوی می باشد
کوهن لعل چاه که آهوی بجا و صاحب	
سایه آهوی که در کوهن می باشد	چشمی که آهوی بجا و صاحب

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

۲۱۳

مجلس شورای اسلامی

مجلس شورای اسلامی
کتابخانه

آتشگاه موم و در زبان نابوی
ان بادی می یادی

کافی ابرو و زانو و عسلی

سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام
 سید الشهدا علی بن ابی طالب علیه السلام
 سید الشهدا حسن بن علی علیه السلام
 سید الشهدا حسین بن علی علیه السلام

<p>وله</p>	
<p>عالمی بی بی قریب کو آباد پرید پیش قدم کوشش بران کوشش</p>	<p>تجربہ کیا زور اقتدر بر بند کورس کے شاد</p>
<p>قطعة تاریخ وفات داؤد باجم غفران باب سراج الدولہ غیاث الدین محمد خان بہار و نصیر خان</p>	
<p>والد مرحوم سن غفران باب فوجہ کردم و غزای آفتاب ملکہ کرم بادل و جان کباب فدہ بن میان شادی آفتاب</p>	<p>چون نیلوت لایین مکتوب تار شیر رفت از دنیا سحر و ربت در جان ماتم بعد پنج و تب سال تاریخ وفاقش با قسم</p>
<p>قطعة تاریخ حسن علی بیگ اکبر آبادی ضیعت صوری منوخی</p>	
<p>چون تاریخ نیم ماہ محرم جان چو کیزار و دو صد غیاہ و سم جری شہر</p>	<p>آدہ نام حسن آفاق شوق نام علی سال تاریخ وفاتش با جستم از خرد</p>
<p>قطعة تاریخ مبارک باغ امین الدولہ بہادر</p>	
<p>کہ قاصد مرغین جکی فلم ہے وہ بحر حد ہے ابر کرم ہے بہار باغ ہستی جس سر کرم ہے</p>	<p>خدیوہ ہندوستان مستور کریم باہر و ستاد کی ہر ذات نبایا ہے مبارک باغ او سنہ</p>

سید الشہداء علی بن ابی طالب علیہ السلام
 سید الشہداء حسن بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء حسین بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء علی بن ابی طالب علیہ السلام
 سید الشہداء حسن بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء حسین بن علی علیہ السلام

سید الشہداء علی بن ابی طالب علیہ السلام
 سید الشہداء حسن بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء حسین بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء علی بن ابی طالب علیہ السلام
 سید الشہداء حسن بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء حسین بن علی علیہ السلام

سید الشہداء علی بن ابی طالب علیہ السلام
 سید الشہداء حسن بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء حسین بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء علی بن ابی طالب علیہ السلام
 سید الشہداء حسن بن علی علیہ السلام
 سید الشہداء حسین بن علی علیہ السلام

Handwritten notes at the top of the page, including the title "تاریخ جهانگیر" (Tarih-e-Jahangir) and other introductory remarks.

بسم الله الرحمن الرحیم
 در بیان سیرت و صفات
 و احوال و عیال و دولت
 و احوال و عیال و دولت
 و احوال و عیال و دولت

در بیان سیرت و صفات
 و احوال و عیال و دولت
 و احوال و عیال و دولت
 و احوال و عیال و دولت

Handwritten notes on the right side of the page, continuing the historical narrative.

تاریخ جهانگیر
 در بیان سیرت و صفات
 و احوال و عیال و دولت

تاریخ جهانگیر
 در بیان سیرت و صفات
 و احوال و عیال و دولت

Handwritten notes on the right side of the page, continuing the historical narrative.

تاریخ جهانگیر

تاریخ جهانگیر
 در بیان سیرت و صفات
 و احوال و عیال و دولت

تاریخ جهانگیر
 در بیان سیرت و صفات
 و احوال و عیال و دولت

Handwritten notes on the right side of the page, continuing the historical narrative.

Handwritten notes at the bottom of the page, including a circular library stamp and additional text.